

Вимушені переселенці: стан, проблеми, перспективи

(14 – 20 липня 2025 р.)

ОФІЦІЙНА ІНФОРМАЦІЯ.....	3
Центральні органи влади	3
Місьцеве самоврядування	16
ОГЛЯД ПУБЛІКАЦІЙ ЗМІ	33
Центральні.....	33
Регіональні.....	69
МІЖНАРОДНІ ТА ВІТЧИЗНЯНІ НЕДЕРЖАВНІ ОРГАНІЗАЦІЇ.....	79

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

Центр досліджень соціальних комунікацій

Національна юридична бібліотека

**Вимушені переселенці:
стан, проблеми, перспективи
(14.07-20.07.2025 р.)**

Інформаційно-реферативний бюлетень

(Додаток до журналу «Україна: події, факти, коментарі»

Ідентифікатор медіа R30-01101)

Заснований у 2022 р. Видається щотижнево

Укладальник ***А. Березельський***

Відповідальна за випуск ***Н. Іванова***

Адреса редакції:

НБУВ, Голосіївський просп., 3, Київ, 03039, Україна

© Національна бібліотека України імені
В. І. Вернадського, 2025

ОФІЦІЙНА ІНФОРМАЦІЯ

Центральні органи влади

14.07.2025

Міністерство національної єдності України

<https://unity.gov.ua/2025/07/14/urc-2025-klyuchovi-rezultaty-lyudskogo-vymiru-za-koordinacziyi-ministerstva-naczionalnoyi-yednosti/>

URC 2025: ключові результати людського виміру за координації Міністерства національної єдності

10–11 липня 2025 року в Римі відбулася четверта Конференція з відновлення України (URC 2025). Цьогоріч Міністерство національної єдності координувало людський вимір конференції, який був присвячений залученню, добровільному поверненню, реінтеграції та підтримці українців у світі.

У межах людського виміру URC 2025 відбулося 9 тематичних панелей за участі представників влади, міжнародних партнерів, української діаспори та громадянського суспільства, а саме:

- «Залучення, повернення та реінтеграція українців»;
- «Культура як основа розвитку людського капіталу»;
- «Освіта та розвиток людського капіталу»;
- «Наука, дослідження та інновації для відбудови України»;
- «Орієнтоване на людину економічне відновлення та розвиток ринку праці»;
- «Зміцнення суспільства: сприяння інклюзії та соціальній згуртованості у процесі відновлення України»;
- «Охорона здоров'я як основа відновлення: людські ресурси, сервіси та інфраструктура»;
- «Гендерна рівність та жіноче лідерство у відновленні та відбудові»;
- «Від політик до дій: екосистема розвитку молоді та спорт як шлях до згуртованості між поколіннями».

Віцепрем'єр-міністр — Міністр національної єдності України Олексій Чернишов виступив на панелі «Залучення, повернення та реінтеграція українців». Під час свого онлайн-виступу він наголосив, що людський вимір — один із найважливіших блоків URC 2025, адже жодна стратегія відновлення не спрацює без людей, які її втілюють.

«Маємо об'єднати зусилля на ключових цілях — досягненні справедливого, тривалого і стійкого миру, збереженні та розвитку людського капіталу, підтримці українців вдома й за кордоном», — сказав Віцепрем'єр-міністр.

14.07.2025

Міністерство національної єдності України

<https://unity.gov.ua/2025/07/14/uryad-pidtrymav-postanovu-pro-rozvytok-merezhi-czentriv-yednosti-dlya-ukrayincziv-za-kordonom/>

Уряд підтримав постанову про розвиток мережі Центрів єдності для українців за кордоном

Сьогодні, 14 липня, Кабінет Міністрів України підтримав постанову Міністерства національної єдності України «Про реалізацію експериментального проекту щодо розбудови мережі єдності українців за кордоном». Про це повідомив Віцепрем'єр-міністр — Міністр національної єдності України Олексій Чернишов.

За його словами, це рішення закріплює на державному рівні створення та розвиток мережі Центрів єдності для українців за кордоном, визначає чіткий механізм реалізації проекту, надає можливість державному підприємству «Агенція національної єдності» запускати та розвивати мережу Центрів, а також створює сприятливі умови для їх якнайшвидшого запуску.

«За різними оцінками, за кордоном проживає від 20 до 25 мільйонів українців. Центри єдності стануть справжніми точками опори для наших людей, допомагаючи адаптуватися, навчатися, працювати, сприяти поверненню і найголовніше — зберігати тісний зв'язок з Україною», — наголосив Олексій Чернишов.

Віцепрем'єр-міністр підкреслив, що Єврокомісія підтримала створення Центрів єдності в державах-членах ЄС у співпраці з українською владою. Визначено, що вони можуть співфінансуватися Комісією в межах Фонду притулку, міграції та інтеграції (AMIF).

15.07.2025

Міністерство національної єдності України

<https://unity.gov.ua/2025/07/15/oleksij-chernyshov-proviv-zustrich-iz-komandoyu-tovarystva-chervonogo-hresta-ukrayiny/>

Олексій Чернишов провів зустріч із командою Товариства Червоного Хреста України

Віцепрем'єр-міністр України — Міністр національної єдності України Олексій Чернишов зустрівся з командою Товариства Червоного Хреста України на чолі з Генеральним директором Максимом Доценком.

Під час зустрічі сторони обговорили проєкт Entrepreneurial Empowerment of Ukrainian Refugees, який передбачає підприємницьке навчання та фінансову підтримку для українських біженців у ЄС.

Зазначимо, що це допоможе тим, хто планує повернутися в Україну, відкрити або відновити власну справу.

Також у фокусі розмови була потенційна присутність Товариства Червоного Хреста в Центрах єдності, які стануть осередками підтримки, доступу до ресурсів, навчальних програм, можливостей для нетворкінгу та комунікації з місцевим бізнесом й органами влади.

Олексій Чернишов висловив вдячність за системну підтримку, яку Червоний Хрест надає українцям.

Крім того, Віцепрем'єр-міністр України відзначив нещодавнє відкриття RED HUB у Києві. Це простір, який сприятиме посиленню гуманітарної присутності, розвитку волонтерських ініціатив і координації підтримки найбільш вразливих груп населення.

16.07.2025

Урядовий портал

<https://www.kmu.gov.ua/news/armiia-vidnovlennia-zrostaie-kilkist-napравlen-perevyshchyla-73-tysiachi>

«Армія відновлення» зростає: кількість направлень перевищила 73 тисячі

Урядова ініціатива «Армія відновлення», що стартувала восени 2022 року, стала реальною можливістю для тисяч українців отримати роботу та долучитися до процесів відбудови інфраструктури країни.

З початку року в межах проекту було видано понад 73 тисячі направлень для тимчасово безробітних українців та внутрішньо переміщених осіб (ВПО). На оплату їхньої праці спрямовано 671 мільйон гривень.

Учасники проекту залучені до виконання різноманітних завдань: вони допомагають людям, які постраждали від війни, беруть участь у відновленні важливої інфраструктури, а також у будівництві оборонних споруд для потреб Збройних сил України. Кожен регіон реалізує програму відповідно до свого плану, погодженого з місцевими військовими адміністраціями.

Це не просто робота, а можливість розвиватися, вчитися та набувати досвіду в різних сферах.

Служба пропонує тим, хто перебуває на обліку, не тільки можливість приєднатися до різноманітних робіт, а й шанс здобути нові знання та практичний досвід, що буде корисним не лише зараз, а й у майбутньому.

Оплата праці становить близько 12 тисяч гривень на місяць (до 1,5 мінімальних заробітних плат за повний місяць роботи).

Найпоширенішими напрямками робіт є:

- Забезпечення життєдіяльності постраждалих громадян та ВПО, надання допомоги маломобільним групам.
- Розвантаження, фасування та доставка гуманітарної допомоги.

- Надання соціальних послуг у місцях зосередження ВПО та постраждалих внаслідок бойових дій громадян.
- Допоміжні роботи для потреб ЗСУ.
- Розбір завалів, відновлення житлових будинків, розчищення автомобільних доріг та залізничних колій.
- Облаштування та укріплення блокпостів і фортифікацій.
- Будівництво захисних споруд та укріплення дамб.

Суспільно корисні роботи вже активно проходять у 19 регіонах України. Найактивніші серед них — справжні лідери відновлення:

1. Харківська область — 40 тис. направлень;
2. Донецька область — 32 тис. направлень;
3. Київська область — 31 тис. направлень.

16.07.2025

Урядовий портал

<https://nssu.gov.ua/news/kompensatsiia-za-posluhy-spozhyti-pid-chas-bezoplatnoho-rozmishchennia-vpo>

Компенсація за послуги, спожиті під час безоплатного розміщення ВПО

Затверджено порядок компенсації витрат на житлово-комунальні послуги та енергоносії, спожиті під час розміщення внутрішньо переміщених осіб. Зміни стосуються юридичних осіб і фізичних осіб-підприємців, які надали житло безоплатно.

Компенсація передбачена, якщо переселенці виїхали з тимчасово окупованих чи прифронтових територій і не мають іншого житла, або якщо їхнє житло зруйноване чи непридатне до проживання, що підтверджено відомостями з Реєстру пошкодженого та знищеного майна.

Із 1 липня 2025 року подати заяву на компенсацію можна через особистий кабінет на порталі Пенсійний фонд України: <https://portal.pfu.gov.ua>.

17.07.2025

Урядовий портал

<https://www.kmu.gov.ua/news/na-bukovyni-buduiut-zhytlo-dlia-dytiachykh-budynkiv-simeinoho-typu-proekt-derzhsluzhby-u-spravakh-ditei-ta-ukrainskoho-chervonoho-khresta>

На Буковині будують житло для дитячих будинків сімейного типу — проект Держслужби у справах дітей та Українського Червоного Хреста

У Чернівецькій області триває реалізація важливого спільного проекту Українського Червоного Хреста та Державної служби України у справах дітей

— будівництво дев'яти домівок для дитячих будинків сімейного типу (ДБСТ) у межах модульного містечка поблизу села Чорногузи Чернівецької області. Проект передбачений Меморандумом про співпрацю між Службою та ЧХУ.

Проект спрямований на підтримку родин, які вже виховують дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, або мають намір створити ДБСТ. Кожен будинок облаштовується відповідно до потреб великої прийомної родини.

Паралельно зводяться 20 будинків для внутрішньо переміщених осіб — на 5 мешканців кожен.

Будівництво здійснюється за фінансової підтримки Італійського Червоного Хреста у партнерстві з Українським Червоним Хрестом в межах тристоронньої угоди між Чернівецькою обласною військовою адміністрацією, Вижницькою громадою та Товариством Червоного Хреста України. У 2023 році з обласного бюджету також було спрямовано 3 млн грн на облаштування містечка.

«Наше завдання — щоб кожна дитина, яка залишилася без батьківської опіки, мала змогу зростати в родині. Саме тому ми підтримуємо такі проекти, що об'єднують зусилля держави, громад та міжнародних партнерів», — підкреслив Голова Держслужби у справах дітей Петро Добромільський.

У межах робочої зустрічі з представниками Українського Червоного Хреста та місцевої влади Голова Служби обговорив питання подальшого облаштування інфраструктури: дитячих майданчиків, під'їздів, організації транспортування дітей до закладів освіти.

Служба продовжує втілювати системні рішення у сфері розвитку сімейних форм виховання дітей на рівні громад у партнерстві з благодійними та громадськими організаціями.

14.07.2025

Міністерство розвитку громад та територій України

<https://mindev.gov.ua/news/ruk-h-bez-barieriv-otrymaie-pidtrymku-vid-belhiiskoho-ahentstva-z-rozvytku-enabel>

"Рух без бар'єрів" отримає підтримку від Бельгійського агентства з розвитку Enabel

Міністерство розвитку громад та територій України підписало Меморандум, яким окреслено конкретні рамки стратегічної співпраці, з Бельгійським агентством з розвитку Enabel та його Представництвом в Україні. Меморандум про взаєморозуміння підписано в рамках Конференції з питань відновлення України (URC2025), що пройшла у Римі. Одним із ключових напрямів домовленостей в документі стала підтримка інклюзивної та безбар'єрної інфраструктури в Україні.

Документ передбачає сприяння розвитку безбар'єрного середовища через підтримку пілотних ініціатив, флагманського проекту Міністерства "Рух

без бар'єрів". До співпраці буде залучено експертів бельгійської програми BE-Relieve, які братимуть участь у розробці безбар'єрних маршрутів і впровадженні міжнародних практик.

Програма BE-Relieve, затверджена Радою міністрів Бельгії, також має на меті підтримку та розширення доступу до інклюзивних соціальних послуг для вразливих груп населення: внутрішньо переміщених осіб, ветеранів та людей з інвалідністю.

Співпраця у сфері розвитку безбар'єрності відбуватиметься, зокрема й через участь експертів програми у відповідних координаційних платформах для реалізації спільних цілей.

Терміни співробітництва визначені Меморандумом до 31 грудня 2028 року.

Нагадаємо, "Рух без бар'єрів" — флагманський проєкт Міністерства розвитку громад та територій втілюється в межах ініціативи першої леді Олени Зеленської "Без бар'єрів". Він охоплює 15 пілотних громад, де створюються безбар'єрні маршрути. На сьогодні це Київ, Одеса, Дніпро, Житомир, Тернопіль, Львів, Рівне, Чернівці, Полтава, Вінниця, Славутич, Кропивницький, Буча, селища Опішня та Бородянка.

15.07.2025

Міністерство розвитку громад та територій України

<https://mindev.gov.ua/news/50-mln-na-prohramu-ipotechnykh-kredytiv-dlia-vpo-skhvaleno-vykorystannia-koshtiv-vid-bppe>

€50 млн на програму іпотечних кредитів для ВПО – схвалено використання коштів від БРРЄ

Кабінет Міністрів України 15 липня затвердив проєкт постанови, якою схвалив використання коштів позики Банку розвитку Ради Європи (БРРЄ) у розмірі 50 мільйонів євро. Ці ресурси спрямують на надання пільгових іпотечних кредитів внутрішньо переміщеним особам для придбання житла. Ухвалення документа розширює уже діючу успішну програму пільгових іпотек, яка працює завдяки грантовим коштам Кредитною установою для відбудови (KfW).

50 мільйонів євро дозволять надати понад 1 100 пільгових іпотечних кредитів для родин ВПО. Умови іпотеки включають фіксовану процентну ставку 3%, термін погашення до 30 років, а також можливість подати заявку через портал "Дія".

«Завдяки підтримці Банку розвитку Ради Європи ми можемо суттєво розширити програму пільгового іпотечного кредитування для внутрішньо переміщених осіб. Це реальний інструмент для тисяч родин, які втратили домівки через війну, щоб нарешті отримати власне житло на прозорих і доступних умовах. Це рішення – черговий крок до відновлення справедливості і впевненості людей у своєму майбутньому», – наголосив Віце-прем'єр-

міністр з відновлення України – Міністр розвитку громад та територій України
Олексій Кулеба.

16.07.2025

Міністерство розвитку громад та територій України

<https://mindev.gov.ua/news/verkhovna-rada-ukhvalyla-zakonoproiekt-pro-osnovni-zasady-zhytlovoi-polityky-u-pershomu-chytanni-shcho-mozhe-zminytsia>

Верховна Рада ухвалила Законопроект "Про основні засади житлової політики" у першому читанні. Що може змінитися?

В рамках комплексної реформи житлової політики Міністерство розвитку громад та територій України, спільно з міжнародними партнерами, розробили проєкт Закону № 12377 "Про основні засади житлової політики" – першу системну реформу у сфері житла за роки незалежності. 16 липня документ ухвалила Верховна Рада України у першому читанні.

В Україні досі діє Житловий кодекс СРСР 1983 року. Системність відсутня, реєстри не пов'язані між собою, державна допомога - точкова, а процес отримання житла часто непрозорий і корупційно ризикований.

Що передбачає реформа?

- Цифрова черга на житло. Черга не скасовується, а переходить у цифровий формат. Подати заявку, дізнатися статус, обрати програму можна буде онлайн - через Єдину інформаційно-аналітичну житлову систему. Ця система стане єдиним джерелом прозорості та достовірної інформації для громадян.
- Уніфікація застарілих реєстрів. Десятки розрізнених паперових обліків, які зараз між собою неузгоджені, також перейдуть в Єдину інформаційно-аналітичну житлову систему.
- Соціальне житло для окремих груп населення. Внутрішньо-переміщені особи, люди з інвалідністю та інші визначені категорії осіб зможуть отримати житло в оренду за пільговими умовами. Держава компенсуватиме вартість оренди через субсидії.
- Доступне житло для економічно активних громадян. Іпотека та лізинг із державною участю дозволять більшій кількості людей купити власне житло.
- Службове житло. Для працівників бюджетної сфери, які під час роботи потребують проживання поблизу робочого місця, на умовах пільгової оренди.
- Стимули для інвесторів. Закон передбачає державно-приватне партнерство, пільгові кредити, податкові преференції та створення операторів доступного житла.
- Модернізація житлового фонду. Стара забудова оновлюватиметься за європейськими стандартами якості та енергоефективності.

- Прозоре планування. Вперше буде затверджено Державну житлову стратегію, а також регіональні програми з урахуванням локальних потреб.

Запроваджується також “револьверний фонд” - кошти від оренди та фінансових зобов’язань за використання житла спрямовуватимуться на будівництво та утримання нового житла. Це дозволить ефективно і стабільно фінансувати розвиток житлового фонду.

Також вводиться стратегічне планування в сфері житлової політики - Уряд визначатиме основні пріоритети, механізми, джерела фінансування та заходи на період планування відповідно до потреб та регіональних особливостей.

До другого читання законопроект доопрацюють, відповідно до зауважень народних депутатів. Йдеться про збереження в законодавстві норми, згідно з якою колишні власники, які володіли багатоквартирними будинками до моменту приватизації зобов’язані брати участь у фінансуванні їх ремонту та сприяти організації його проведення.

Також варто наголосити, що правовідносини, щодо житлових прав військовослужбовців та працівників правоохоронних органів будуть регулюватися окремим законодавством. Про це йдеться в перехідних положеннях Законопроекта. Крім того робочою групою із залученням народних депутатів Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки будуть доопрацьовані положення що стосуються безкоштовного забезпечення житлом і відповідно правовідносин по службовому житлу.

Варто зауважити, що прийняття цього законопроекту передбачено Планом для Ukraine Facility - у розділі «Людський капітал», Реформа 7: “Забезпечення доступу до житла”. Документ сприятиме виконанню зобов’язань України перед ЄС у сфері євроінтеграції.

Прийняття Закону дозволить перетворити хаотичну, застарілу систему на прозору, ефективну та орієнтовану на майбутнє житлову політику.

16.07.2025

Міністерство розвитку громад та територій України

<https://mindev.gov.ua/news/minrozvytku-stvoryt-informatsiino-analitychnu-systemu-objektiv-nerukhomoho-maina-dlia-zabezpechennia-zhytlom-vpo>

Мінрозвитку створить інформаційно-аналітичну систему об’єктів нерухомого майна для забезпечення житлом ВПО

Кабінет Міністрів України схвалив постанову, що започатковує створення та запуск Інформаційно-аналітичної системи об’єктів нерухомого майна для забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб.

Система стане сучасним інструментом для автоматизованого обліку, збору, оброблення та оприлюднення інформації про земельні ділянки,

будинки, квартири та інші об'єкти нерухомості державної, комунальної або приватної форми власності, які можуть бути використані для проживання ВПО.

Постанова передбачає:

- інтеграцію з ключовими державними реєстрами та інформаційними системами, зокрема Єдиною державною електронною системою у сфері будівництва, Державним земельним кадастром, Державним реєстром речових прав на нерухоме майно, а також Єдиною інформаційною базою даних про ВПО;
- визначення функціональних можливостей системи, включно з порталом та електронним кабінетом користувача.

За створення та адміністрування системи відповідатиме Мінрозвитку як уповноважений орган держави

«Створення сучасної інформаційної системи дозволить громадянам оперативно отримувати дані про наявні об'єкти та значно підвищить прозорість процесів розподілу житлових ресурсів для ВПО. Це важливий елемент системних рішень у політиці відновлення та соціальної підтримки», — зазначив Олексій Кулеба.

Дані системи також використовуватимуться для залучення донорського фінансування на переобладнання та модернізацію житла для потреб внутрішньо переміщених осіб.

Інформаційно-аналітична система має бути розроблена та запрацювати не пізніше 1-го жовтня 2026 року.

Прийняття постанови передбачене Законом України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб». В рамках цього Закону проводиться інвентаризація нерухомого майна, яке вже використовується або ж може бути переобладнане для проживання внутрішньо-переміщених осіб. Інвентаризація такого майна вже розпочалася. Результати будуть інтегровані до інформаційно-аналітичної системи.

Це ще один крок до впровадження сучасного підходу до управління житловим фондом для потреб громадян, які постраждали внаслідок війни.

Нагадаємо, що на виконання цього Закону, Мінрозвитку підготовлено та Урядом затверджено постанови КМУ, які визначають порядок проведення інвентаризації, а саме:

- від 29.04.2025 № 489 «Про затвердження Порядку обстеження об'єктів нерухомого майна для проживання внутрішньо переміщених осіб та типової форми акта обстеження нерухомого майна»;
- від 29.04.2025 № 493 «Деякі питання організації роботи з обстеження об'єктів нерухомого майна для проживання внутрішньо переміщених осіб».

15.07.2025

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини

https://ombudsman.gov.ua/news_details/vidviduvannya-gurtozhitku-1-nacionalnogo-farmaceutichnogo-universitetu-u-harkovi

Відвідування гуртожитку № 1 Національного фармацевтичного університету у Харкові

Працівники Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини здійснили плановий моніторинговий візит місця тимчасового проживання (далі – МТП) на базі гуртожитку № 1 Національного фармацевтичного університету.

Під час моніторингу основну увагу було зосереджено на питанні додержання прав внутрішньо переміщених осіб (далі – ВПО) на належні умови проживання в МТП.

Відвідане МТП розташоване в дев'ятиповерховій будівлі блочного типу, що знаходиться поблизу об'єктів соціальної інфраструктури, зокрема зупинок громадського транспорту, закладів освіти і охорони здоров'я. Встановлено, що МТП розраховане на проживання п'ятисот п'ятьох ВПО, проте станом на момент здійснення моніторингу воно не заселене з початку 2022 року.

Гуртожиток забезпечений централізованим теплопостачанням, водопостачанням, а також електропостачанням. Температура в житлових приміщеннях будівлі комфортна. На кожному поверсі розміщено план евакуації, пожежні шланги, проте в частини із розміщених вогнегасників вплив строк технічної експлуатації.

Також було з'ясовано, що всі житлові приміщення гуртожитку обладнані достатньою кількістю меблів, а саме: наявні ліжка, тумби, шафи, книжкові полиці, стільці. Кімнати розраховані на розміщення від двох до трьох осіб, а всі вікна в них є металопластиковими.

Водночас було з'ясовано, що в МТП відсутні пральні машини, бойлери та альтернативні джерела електроенергії. Окрім того, в гуртожитку обладнано два стандартні пасажирські ліфти, проте вони не функціонують, оскільки потребують перевірки на технічну справність.

18.07.2025

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини

https://ombudsman.gov.ua/news_details/monitoringovi-viziti-do-mtp-vpo-na-bazi-gurtozhitkiv-zaporizkogo-derzhavnogo-mediko-farmaceutichnogo-universitetu

Моніторингові візити до МТП ВПО на базі гуртожитків Запорізького державного медико-фармацевтичного університету

Представником Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Запорізькій області спільно з головним спеціалістом Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини здійснено планові моніторингові візити до місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб на базі гуртожитків №№ 2, 3, 5, 7 Запорізького державного медико-фармацевтичного університету (далі – МТП).

Під час візитів основну увагу було приділено питанням дотримання прав внутрішньо переміщених осіб на належні умови проживання в МТП.

Гуртожитки №№ 2, 3, 5, у яких проживають внутрішньо переміщені особи, розташовані на території студентського містечка Запорізького державного медико-фармацевтичного університету. Територія доглянута, має зелені насадження та перебуває під охороною.

У гуртожитку № 2 мешкає 323 особи з числа внутрішньо переміщених осіб, у тому числі 54 дитини. Будівля має п'ять поверхів. Для забезпечення доступності на вході встановлено електричний підйомник, який дозволяє особам з інвалідністю та іншим маломобільним групам населення безперешкодно потрапити до приміщення. Разом із тим, у внутрішньому просторі гуртожитку відсутні ліфти або інші засоби вертикального переміщення, що створює суттєві бар'єри для маломобільних мешканців у доступі до житлових кімнат на верхніх поверхах. Позитивним аспектом є наявність на першому поверсі туалетного приміщення, адаптованого для потреб осіб з інвалідністю, що частково сприяє створенню інклюзивного середовища.

На кожному поверсі гуртожитку облаштовано по дві кухонні кімнати, санітарні вузли та кімнати з умивальниками. Кухонні приміщення обладнані двома електричними плитами, столами та, здебільшого, двома холодильниками; в окремих кухнях встановлено лише один холодильник. Водночас наявної кількості холодильників недостатньо для повного забезпечення побутових потреб мешканців, що ускладнює організацію належного зберігання продуктів харчування.

Душові кімнати для жінок і чоловіків розміщені у підвальному приміщенні гуртожитку, на поверхах вони відсутні. Кожна з душових оснащена вісьмома кабінками. Чоловіча духова забезпечує належний рівень приватності. Натомість у жіночій душовій умови конфіденційності потребують покращення, що може впливати на комфорт користування та потребує відповідного дообладнання.

У підвальному приміщенні розташована кімната для прання білизни з трьома працюючими пральними машинами. Цією кімнатою користуються також мешканці гуртожитків № 3 та № 5, де немає власних пральних машин. Наявна кількість пральних машин є вкрай недостатньою з огляду на загальну кількість мешканців гуртожитків. Окрім того, послуга прання є платною, що викликає додаткове навантаження на внутрішньо переміщених осіб, значна частина яких перебуває у скрутному матеріальному становищі.

Серед недоліків умов проживання також слід зазначити, що у коридорах спільного користування вікна закриті фанерою, через що неможливе провітрювання приміщень та недостатньо природного світла.

Разом з тим, позитивним є облаштування у гуртожитку дитячого простору Благодійним фондом «Рокада», що надає дітям можливість безпечно проводити час, розвиватися, гратися й навчатися в адаптованому середовищі.

На момент моніторингового візиту в гуртожитку № 3 проживало 6 внутрішньо переміщених осіб. Цей гуртожиток є однотипним з гуртожитком № 2 за плануванням і умовами.

Гуртожиток № 5 дев'ятиповерховий, у якому на день візиту проживало 20 внутрішньо переміщених осіб. Гуртожиток блочного типу: кожен блок складається з восьми кімнат і має власну кухню, а також санітарно-гігієнічне приміщення, яке включає два туалети та душову кімнату з двома душами. Слід зазначити, що душова не обладнана шторками чи ширмами, що ускладнює створення належних умов приватності.

Вхід до гуртожитку обладнано електричним підйомником, однак усередині будівлі відсутні умови доступності для осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення.

Гуртожиток № 7 розташований поза межами студентського містечка. У ньому проживає 57 внутрішньо переміщених осіб. Це гуртожиток блочного типу: в кожному блоці передбачено кухонне приміщення та санвузол. Душові кімнати розміщені на першому поверсі та розділені за статтю, однак не забезпечують належного рівня приватності, оскільки кабінки не мають перегородок чи шторок. Поруч розташована кімната для прання, обладнана двома пральними машинами, які є застарілими та часто виходять з ладу. Прання для внутрішньо переміщених осіб є безкоштовним.

У санвузлах на окремих поверхах гуртожитку зафіксовано наявність плісняви, що свідчить про неналежний санітарний стан і потребу у ремонті та регулярному прибиранні.

Серед виявлених недоліків слід також звернути увагу на те, що гуртожиток не відповідає потребам осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення, що суттєво позначається на рівні доступності та інклюзивності умов проживання.

У межах моніторингу, проведено інформування мешканців МТП щодо діяльності Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, роз'яснено порядок та можливі шляхи звернення до Уповноваженого.

За результатами моніторингових візитів готуються звіти із рекомендаціями щодо усунення виявлених недоліків та покращення умов проживання внутрішньо переміщених осіб, які будуть направлені до відповідних органів виконавчої влади та керівництва Запорізького державного медико-фармацевтичного університету з метою вжиття необхідних заходів реагування.

16.07.2025

Міністерство соціальної політики України

<https://www.msp.gov.ua/press-center/news/sto-pyatdesyat-devyat-lyudey-otrymuyut-posluhy-dohlyadu-ta-pidtrymanoho-prozhyvannya>

159 людей отримують послуги догляду та підтриманого проживання

Міністерство соціальної політики продовжує реалізацію експериментального проєкту, який дає можливість надавати внутрішньо переміщеним особам похилого віку та особам з інвалідністю соціальні послуги стаціонарного догляду і підтриманого проживання, зокрема за принципом «гроші ходять за людиною».

Станом на сьогодні, у проєкті беруть участь 26 надавачів. Послуги отримують 159 людей.

Алгоритм отримання послуги

Процес отримання послуг максимально спрощений. Людина подає письмову або електронну заяву до відділу соціального захисту населення за місцем проживання чи звернення. Якщо вона не може цього зробити самостійно, їй допомагає фахівець із соціальної роботи.

Після укладання договору із надавачем соціальних послуг людина починає отримувати послугу, а кошти для сплати за отриману послугу Фонд соціального захисту осіб з інвалідністю перерахує їй на банківську картку. За послуги людина самостійно розраховується карткою.

Водночас органи місцевої влади мають визначити осіб, які б відповідали за реалізацію проєкту та визначати потреби людей, які потребують зазначених послуг.

Завдяки новому підходу людина отримує соціальні послуги навіть у разі вимушеного переїзду, незалежно від її місця перебування. Держава бере на себе фінансування цих послуг і в такий спосіб забезпечує доступ до якісної допомоги.

Проєкт Мінсоцполітики впроваджується у межах Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору в Україні. Національна стратегія реалізується за ініціативи Першої Леді України Олени Зеленської.

Місцеве самоврядування

18.07.2025

Житомирська обласна державна адміністрація

<https://oda.zht.gov.ua/news/u-zhytomyrskomu-oblasnomu-tsentri-sotsialnyh-sluzhb-vidbuvsya-trening-dlya-nadavachiv-sotsialnyh-poslug-oblasti/>

У Житомирському обласному центрі соціальних служб відбувся тренінг для надавачів соціальних послуг області

17 липня у Житомирському обласному центрі соціальних служб відбувся тренінг на тему: «Основи кризового консультування для надавачів соціальних послуг».

Відкрили тренінг директорка Житомирського обласного центру соціальних служб Анна Антіпова, регіональний координатор Благодійної організації «Благодійний фонд «Стабілізуєш Суппорт Сервісез» в Житомирській області Олександр Пінчук, начальниця ГУ Національної соціальної сервісної служби Наталія Нагорна та представники Київського польового офісу Агентства ООН у справах біженців в Україні.

Під час інформаційно-практичних блоків, тренерка Наталія Гординя розповіла присутнім про ефективне консультування та надання допомоги іншим, а саме створення безпечного психологічного простору. Також наголосила на важливості побудови ефективної взаємодії для працівників соціального захисту.

Особливу увагу учасники приділили питанню консультування з ветеранами та їхніми родинами, роботі з внутрішньо переміщеними особами.

Окрім цього присутніх ознайомили з правовими та етичними аспектами консультування та забезпечення конфіденційності у роботі з інформацією, особливо в умовах війни.

14.07.2025

Волинська обласна державна адміністрація

<https://www.voladm.gov.ua/new/zahist-prav-lyudini-v-ova-vidbulas-operativna-narada-za-uchastyu-ombudsmena-dmitra-lubincy/>

Захист прав людини: в ОВА відбулась оперативна нарада за участю омбудсмена Дмитра Лубінця

Сьогодні на Волині з робочим візитом перебуває Уповноважений Верховної Ради України з прав людини Дмитро Лубінець. Зокрема, омбудсмен взяв участь у щотижневій оперативній нараді в ОВА з питань дотримання прав і свобод волинян в умовах воєнного стану, роботи інституцій на території області, а також потреб внутрішньо переміщених осіб, дітей, ветеранів та родин військовослужбовців.

Уповноважений акцентував, що нині Волинь залишається умовно безпечним простором для багатьох громадян, які виїжджають із тимчасово окупованих територій. Саме тому команда Дмитра Лубінця посилює свою присутність на території регіону. В області постійно працює представниця Уповноваженого у Волинській області Юлія Спас, а також радниця омбудсмена Лариса Руда з центрального апарату. Крім того, ухвалене рішення про щоденне чергування спеціаліста на пункті пропуску «Мокрани – Доманове» для надання правової допомоги громадянам, які повертаються на підконтрольну Україні територію.

До слова, Офісом Уповноваженого також ведеться постійна інформаційна робота серед громадян, які залишаються на тимчасово окупованих територіях. Їм наголошують на можливості евакуації, допомагають знаходити логістичні маршрути, а також залучають міжнародних партнерів для фінансового покриття переїзду.

Лише за останній місяць, за словами Дмитра Лубінця, було евакуйовано 80 громадян України – осіб з інвалідністю, родини з дітьми. Важливу роль у цьому відіграє благодійний фонд «Карітас України», який покриває витрати для найбільш вразливих категорій населення.

Окремо порушили питання підтримки родин військовополонених. Дмитро Лубінець наголосив, що російська сторона намагається дезінформувати сім'ї та систематично підриває довіру українців до держави, тож ключовим залишається відкритий діалог з родинами та своєчасне надання інформації.

«Останнім часом ми фіксуємо, що російська сторона напругу намагається спілкуватись з українськими родинами зниклих або військовополонених. І з часом все це неминуче призводить до використання сімей у ворожих цілях. Це не поодинокі випадки, а ціла система, яку РФ відпрацьовує по різних регіонах України. Повідомляйте правоохоронні органи про всі випадки, коли з вами напругу намагаються зв'язатись з російської сторони», – підкреслив омбудсмен.

Також йшлося про забезпечення прав внутрішньо переміщених осіб. Попри відносно невелику кількість звернень, отриманих з Волині Офісом Уповноваженого, їхня більшість стосується питань соціального захисту та проживання. Так, в рамках захисту прав внутрішньо переміщених осіб, представниками Офісу омбудсмена було проведено 79 моніторингових візитів до місць тимчасового проживання. За їх результатами сформовано 162 рекомендації щодо покращення умов перебування переселенців.

Станом на сьогодні виконано 88 із них, що становить 54%. Як наголосив Дмитро Лубінець, це позитивний показник, однак закликав органи місцевої влади посилити увагу до реалізації наданих рекомендацій. Крім того, ВПО можуть стати ресурсом розвитку громад, адже разом із людьми переміщується і бізнес. Зокрема, на Волині працюють 11 релокованих підприємств із Донецької та Харківської областей, сприяння яким водночас є розвитком громад та Волині в цілому.

Також Дмитро Лубінець анонсував відкриття у Луцьку Центру захисту прав дитини у форматі «Барнахус». Це четвертий подібний центр в Україні, створений з метою захисту дітей та фіксації воєнних злочинів, пережитих ними на окупованих територіях.

«Як очільник області, повністю поділяю позицію Дмитра Валерійовича, що захист прав людини – це відповідальність не окремої інституції, а всіх гілок влади. Навіть у стані війни ми залишаємось правовою державою. Соціологія свідчить, що понад 70% українців прагнуть членства в Європейському Союзі. А це також означає дотримання європейських стандартів щодо прав людини», – підсумовував обговорене начальник Волинської ОВА Іван Рудницький та подякував омбудсмену за конструктивний діалог і співпрацю.

14.07.2025

Волинська обласна державна адміністрація

<https://www.voladm.gov.ua/new/vidbulosya-vidkrittya-centru-zahistu-prav-ditini-u-lucku/>

Відбулося відкриття Центру захисту прав дитини у Луцьку

14 липня у Луцьку відбулося відкриття Центру захисту прав дитини – простір, де допомагатимуть дітям, пережили війну, депортацію, втрату батьків або опинилися у складних життєвих обставинах. Умови роботи з дітьми облаштували за моделлю «Барнахус».

Це стало відомо за результатами візиту на Волинь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини Дмитра Лубінця. Зокрема, як повідомив омбудсмен, Волинська область сьогодні — це потужний тилловий регіон та місце прихистку для тисяч внутрішньо переміщених осіб (ВПО). А через евакуацію, демографічні зміни та зростання кількості ВПО, у регіоні посилюється потреба в захисті прав дітей.

«Ми всі колись були дітьми. Але, на жаль, сьогодні внаслідок російської військової агресії наші діти позбавлені звичайного дитинства. Наш обов'язок зробити все, щоб нинішнє покоління мали шанс на вільне та щасливе дитинство», - зазначив Дмитро Лубінець.

За створення центру подякував ЮНІСЕФ та Уряду Королівства Норвегії. До слова, на відкритті Центру були присутні Посол Королівства Норвегія в Україні Хелене Санд Андресен, голова представництва ЮНІСЕФ в Україні Мунір Мамедзаде керівництво міста й області, зокрема начальник ОВА Іван Рудницький.

«Дуже вдячний Уповноваженому Верховної Ради України з прав людини, що він був ініціатором створення на території Волині у Луцьку цього центру. Адже наші діти щоденно та щосекунди відчують загрозу життю й здоров'ю своїх близьких і рідних. І основне - це те, що діти в Україні швидко дорослішають, бо четвертий рік проживають на території, де проходять

військові дії. А в багатьох з них батьки боронять території, захищаючи нас», - зауважив Іван Рудницький.

Так, у центрі є дитячий простір, конференц-зала, зони для роботи з громадськістю, кабінет прийому громадян і робочі місця представників. Він також стане платформою для взаємодії з громадськими організаціями, волонтерами та іншими партнерами.

17.07.2025

Хмельницька обласна військова адміністрація

<https://www.adm-km.gov.ua/?p=162519>

Координаційна комісія з обліку об'єктів нерухомого майна для проживання ВПО продовжує свою роботу

За дорученням начальника ОВА Сергія Тюріна, заступник начальника обласної військової адміністрації Владислав Фалюш провів чергове засідання Координаційної комісії з обліку об'єктів нерухомого майна, що можуть бути використані для проживання внутрішньо переміщених осіб.

На початку засідання Владислав Фалюш повідомив про оновлення складу комісії: до її роботи залучено представників громадських і благодійних організацій, зокрема ГО «Світ у барвах», БО «БФ «Право на захист», БФ «Рокада» в Хмельницькій області та Центру підтримки ВПО «Я Маріуполь. Хмельницький».

Нагадаємо, що затверджені переліки потенційних об'єктів, придатних для реконструкції або переобладнання під житло для ВПО, уже були передані для першочергового обстеження районним комісіям. Робота в цьому напрямку має комплексний характер і спрямована не лише на створення житлових умов для внутрішньо переміщених осіб, а й на покращення стану житлового фонду в громадах.

Комісія також продовжує опрацювання списків об'єктів нерухомості, сформованих за результатами подань територіальних громад, структурних підрозділів ОВА та Фонду державного майна України. Ці списки стануть основою для подальшого обстеження об'єктів, які можуть бути задіяні в майбутніх проєктах житлової розбудови.

Окрему увагу члени комісії приділили розгляду чергового переліку об'єктів для обстеження — обговорили їх доцільність, технічну можливість реконструкції та визначили строки передачі матеріалів районним комісіям.

За підсумками засідання ухвалено рішення про затвердження нового переліку об'єктів, придатних для реконструкції чи використання під житло для ВПО, а також відповідних земельних ділянок, на яких можливе будівництво такого житла. Районним комісіям передано відповідні списки та визначено строки й порядок проведення обстежень.

18.07.2025

Маріупольська міська рада

<https://mariupolrada.gov.ua/news/na-urc-u-rimi-mer-mariupolja-proviv-peremovini-schodo-mizhnarodnoi-pidtrimki-budivnictva-zhitla-dlja-pereselenciv>
На URC у Римі мер Маріуполя провів перемовини щодо міжнародної підтримки будівництва житла для переселенців

Міський голова Маріуполя Вадим Бойченко представив європейським партнерам концепцію соціального доступного житла в Україні, розроблену спільно з урбан-бюро Big City Lab, та пілотний проєкт будівництва житлового кварталу для маріупольців в Білій Церкві. Презентація відбулась в рамках Ukraine Recovery Conference, що проходила 10-11 липня у Римі.

Представлена концепція — відповідь на житлову кризу, з якою зіткнулася Україна внаслідок повномасштабного вторгнення. Вона була розроблена на запит Міністерства розвитку громад та територій України, яке виступає ініціатором і ключовим партнером у реалізації житлового проєкту.

Передбачається, що соціальне житло надаватиметься на умовах оренди з доступною та справедливою вартістю, яка не перевищуватиме 30% середнього доходу в країні — близько 5 тис. грн. Розмір оплати залежатиме від рівня доходу, а також враховуватиме пільги, гарантії й субсидії.

Перший пілот буде реалізовано в Білій Церкві: квартал з десяти будинків забезпечить житлом близько 1 500 маріупольців. Квартири планують здати з ремонтом, меблями та побутовою технікою.

«Ми вже маємо пілот і концепцію — зараз шукаємо ресурси для масштабування проєкту. Віримо, що спільно з міжнародними партнерами зможемо збільшити наші можливості та якомога більше маріупольців отримують якісне, комфортне соціальне житло. Це дозволить не лише зберегти людей в Україні, а й повернути тих, хто був змушений виїхати за кордон», — зазначив Вадим Бойченко.

Концепція соціального житла розробила команда урбан-бюро Big City Lab в партнерстві з архітектурним бюро RUPA та консалтинговою компанією Civitta. Серед закладених ключових принципів — людиноцентричність та безбар'єрність, легкість масштабування та безпека, інтегрованість у громаду, прозорість розподілу.

«Така модель соціального житла поєднує гідну якість життя та економічно обґрунтовану вартість будівництва. Це відкриває можливість масштабного впровадження по всій країні — і це критично важливо, адже сьогодні понад мільйони українців потребують житла. Ми також розробили модель управління, яка дозволяє встановити вартість оренди значно нижчу за ринкову. Водночас житло залишатиметься фінансово стійким і зможе генерувати кошти на подальший розвиток та побудову нових кварталів», — пояснює Вікторія Тітова, CEO урбан-бюро Big City Lab.

Концепція базується на найкращих практиках соціального житла з країн Європи — Франції, Польщі, Іспанії, Нідерландів, Австрії — адаптованих до українських реалій. І презентація проекту міжнародним партнерам дала можливість порівняти підходи, отримати зворотній зв'язок та підтримку у реалізації.

Зокрема, концепція та пілот були представлені під час зустрічей із Генеральним секретарем Конгресу місцевих і регіональних влад Ради Європи Мат'є Морі, Президентом Конгресу Марком Коолсом, а також із мером Гданська Александрою Дулькевич, Представницею УВКБ ООН в Україні Кароліною Ліндхольм та представниками Європейського інвестиційного банку — Крістіною Мікуловою та Віоленом Сільвестро фон Камеке.

Міжнародні партнери високо оцінили запропоновану модель та висловили готовність долучитися до її реалізації експертизою і підтримкою у пошуку фінансування.

Проект реалізовано за дорученням Віцепрем'єр-міністра з відновлення України Олексія Кулеби щодо створення соціального житла в Україні. Концепцію соціального та доступного житла — спільно з командою мера Маріуполя Вадима Бойченка — розробили урбан-бюро Big City Lab в партнерстві з архітектурним бюро PUPA та консалтинговою компанією Civitta в межах проекту Mariupol Reborn.

17.07.2025

Дніпровська міська рада

<https://dniprorada.gov.ua/uk/articles/item/75045/filatov-nagorodiv-komandu-go-proliska-najvischoyu-vidznakoyu-dnipra-blagodijniki-scho-dopomagayut-na-miscyah-vorozhih-atak-otrimali-medal-za-zaslugi-pered-mistom>

Філатов нагородив команду ГО «Проліска» найвищою відзнакою Дніпра. Благодійники, що допомагають на місцях ворожих атак, отримали медаль «За заслуги перед містом»

17 липня, після чергової ночі російських ударів по Дніпру, мер Борис Філатов зустрівся з Євгеном Капліним, головою ГО «Проліска». Як відомо, благодійники цієї гуманітарної місії завжди одними з перших приїждять на місце ворожих атак, аби разом з рятувальниками та міськими службами допомагати всім постраждалим. Так після обговорень подальшої співпраці Філатов вручив команді «Проліски» найвищу нагороду Дніпра — медаль «За заслуги перед містом».

«Це – підтримка, без якої важко було б впоратися. Бо йдеться не лише про матеріальні ресурси, а й моральну опору. Ще раз дякую кожному та кожній з благодійників за важку працю та велике серце. Від усіх дніпрян та від себе особисто», — зазначив Філатов.

У Дніпрі «Проліска» працює з перших днів повномасштабного вторгнення. Гуманітарна місія опікується одразу декількома напрямками допомоги — як для місцевих мешканців, так і для переселенців. Йдеться, зокрема, про видачу екстрених будівельних наборів та матеріалів на місцях ворожих обстрілів, психологічну допомогу постраждалим, соціальний супровід з відновлення документів, ремонти місць тимчасового проживання.

«Дніпро у нас один із опорних центрів. Хоча ми працюємо у 13 областях України, саме у Дніпрі у нас найпотужніша команда, яка, до речі, на близько 90 % складається із внутрішньо переміщених осіб. Тож дуже приємно мати таку відзнаку від міської влади та розуміти, що нашу справу цінують і що наша допомога дійсно потрібна людям», — сказав Євген Каплін.

16.07.2025

Донецька обласна державна адміністрація

<https://dn.gov.ua/news/pokrovska-mva-pidpysala-memorandumy-pro-spiivpratsiu-z-khustom-ta-zhovkvoi>

Покровська МВА підписала меморандуми про співпрацю з Хустом та Жовквою

У День Української Державності Покровська МВА приймала гостей — делегації Хустської (Закарпатська область) та Жовківської (Львівська область) громад. Символічно, що цей святковий день став новою віхою у розширенні партнерства в межах національного проєкту «Пліч-о-пліч: згуртовані громади».

Мета візиту — не лише офіційне підписання Меморандумів про співпрацю, а й напрацювання конкретних кроків у напрямках відбудови, гуманітарної допомоги, підтримки внутрішньо переміщених осіб, соціального супроводу та культурного обміну.

Історія взаємодії між громадами розпочалася ще у 2022 році. Під час оголошеної евакуації саме громади з заходу України першими відкрили двері для покровчан. Так, у квітні 2022 року 200 жителів громади були евакуйовані до Жовківської громади. У серпні того ж року відбувся візит делегації Покровської МВА до Хуста задля пошуку можливостей для розміщення ВПО. А вже в лютому 2023 року в Хусті було відкрито гуманітарний хаб «Єднання», де нині зареєстровано 954 переселенці з Донеччини.

«Покровська громада вже тісно співпрацює з Івано-Франківською та Шептицькою громадами. Долучення нових партнерів із Хуста та Жовкви зміцнить наш спільний фронт підтримки, єдності й взаємодопомоги», — зазначив начальник Покровської МВА Сергій Добряк.

На зустрічі керівники освітньої, соціальної, культурної, спортивної та молодіжної сфер Покровської громади виступили з презентаціями, у яких окреслили перспективні теми для співпраці. Серед них: оздоровлення дітей, реабілітація військовослужбовців, обміни для освітян, підтримка медичної

галузі та спільні культурні й спортивні проєкти. За підсумками обговорення була розроблена дорожня карта подальших дій.

«Кожна громада Донеччини бере участь у проєкті і вже має по декілька партнерів. Лише на Закарпатті громади Донецької області мають 11 громад-партнерів. Цей проєкт про об'єднання та підтримку – допомогу в релокації підприємств та розвитку власного бізнесу, облаштування на нових місцях, підтримку соціального захисту одиноких людей, облаштування освітянських просторів, допомогу ВПО», - зауважила начальниця управління з питань взаємодії з органами місцевого самоврядування Донецької ОДА Наталія Чукова.

16.07.2025

Донецька обласна державна адміністрація

<https://dn.gov.ua/news/rozvytok-greenskills-u-molodi-proiekt-pereselentsiv-z-volnovaskoho-raionu>

«Розвиток GreenSkills у молоді» - проєкт переселенців з Волноваського району

Молодь Волноваського району реалізує екопроєкт у Дніпрі «Розвиток GreenSkills у молоді».

Проєкт проходить в межах конкурсу міні грантів «DIY Community» що впроваджується ЮНІСЕФ.

Команда молоді Волноваського району подала проєктну заявку та пройшла триденний навчальний воркшоп. Отримали знання з проєктного менеджменту, стратегічного планування, підготовки до реалізації.

Програма проєкту охоплює такі активності:

- Проведення установчої онлайн зустрічі «GreenSkills» як молодь змінює світ.
- Проведення онлайн-тренінгу «Мої зелені навички: від теорії до практики».
- Практичний воркшоп «Збираємо необхідне спорядження: підготовка до екологічного походу».
- Екодень «Зелений похід: природа як вчитель».

Цей проєкт не лише покращує екологічну ситуацію, а й активно мотивує молодь долучатися до процесів позитивних змін. Особливо це важливо для ВПО серед молоді. Молодь з-поміж переселенців – це про величезний потенціал, силу і готовність діяти попри життєві виклики. Вони прагнуть розвитку й здатні бути рушієм змін вже сьогодні. Їм не потрібно вказувати, що робити – достатньо дати простір, довіру й інструменти.

Участь у таких проєктах – це шлях до лідерства, впевненості у собі та глибшого зв'язку з громадою. Особиста історія перетворюється на спільну дію, яка змінює середовище. Молодь змінює не лише простір довкола, а й себе.

Програма ЮНІСЕФ у Донецькій області реалізується ГО «Заходи» у партнерстві з ГО «Країна розвитку» за підтримки Донецької ОДА.

15.07.2025

Донецька обласна державна адміністрація

<https://dn.gov.ua/news/sluzhba-zainiatosti-dopomahaie-pereselentsiam-znaity-robotu-zustrich-na-shveinii-fabrytsi-trio-na-zakarpatti>

Служба зайнятості допомагає переселенцям знайти роботу: зустріч на швейній фабриці «ТРІО» на Закарпатті

15 липня 2025 року фахівці Донецького обласного центру зайнятості організували для внутрішньо переміщених осіб (ВПО) виїзну зустріч із роботодавцем — швейною фабрикою ТОВ «ТРІО», що знаходиться у селі Горінчово на Закарпатті. Захід був проведений безпосередньо на виробництві, у співпраці з гуманітарним хабом «Єднання» Покровської МВА.

Представники фабрики розповіли про свою справу — вони шиють спецодяг, поділилися планами на майбутнє, пояснили, які саме працівники їм зараз потрібні, та запросили на роботу швачок. Учасники зустрічі побачили цехи та робочі місця. Всі змогли поставити питання й отримати відповіді.

Керівник підприємства Олексій Орлик детально розповів про умови праці, соціальний пакет, гнучкий графік роботи, рівень заробітної плати з можливістю її зростання, преміювання за вислугу років, оздоровчі виплати, а також «вітальну» заохочувальну виплату для новачків після 2 місяців роботи.

Особлива увага на фабриці приділяється підтримці переселенців. Для ВПО доступне безкоштовне проживання в гуртожитку в с. Нижній Бистрий (місці тимчасового поселення), організований трансфер до місця роботи, дружня атмосфера та колектив, який підтримує новачків на кожному етапі адаптації.

Багато хто вже під час заходу зацікавився вакансіями й вирішив спробувати свої сили на новому місці.

Донецька обласна служба зайнятості продовжує налагоджувати комунікацію між роботодавцями та шукачами, допомагати людям, які вимушено покинули свої домівки, знайти гідну працю й відновити впевненість у завтрашньому дні.

16.07.2025

Донецька обласна державна адміністрація

<https://dn.gov.ua/news/pidtrymuemo-vpo-na-shliakhu-do-pratsevlaштування-ta-adaptatsii-na-novomu-mistsi>

Підтримуємо ВПО на шляху до працевлаштування та адаптації на новому місці

Війна змусила багатьох жителів Донеччини залишити свої домівки, роботу, звичне життя й переїхати до безпечніших регіонів. Але разом із тим залишилося найважливіше — бажання працювати, жити й будувати майбутнє. Знаходити нові можливості та відновлювати кар'єрний шлях на новому місці переселенцям допомагають фахівці служби зайнятості.

Ми підтримуємо переселенців на кожному кроці: допомагаємо знайти роботу, організовуємо навчання, знайомимо з роботодавцями й супроводжуємо до працевлаштування. Разом із партнерами у 95 гуманітарних хабах у 19 областях України наші фахівці щодня проводять консультації, зустрічі й презентують можливості для професійного розвитку та відкриття власної справи.

З початку року за підтримки служби зайнятості Донеччини:

- 1742 переселенця з Донеччини знайшли роботу,
- 696 проходили навчання й отримали нові професійні навички,
- 467 отримали ваучери на перекваліфікацію або підвищення кваліфікації.

Якщо ви — внутрішньо переміщена особа й шукаєте роботу чи хочете змінити професію, ми готові вас підтримати. Наші кар'єрні радники допоможуть скласти резюме, підібрати актуальні вакансії, пройти навчання, відкрити власну справу, отримати грантову підтримку.

16.07.2025

Чернівецька обласна військова адміністрація

<https://bukoda.gov.ua/news/na-vyzhnychchyni-tryvaie-budivnytstvo-20-budynkiv-dlia-vnutrishno-peremishchenykh-osib-i-9-budynkiv-dytiachykh-budynkiv-simeinoho-typu>

На Вижниччині триває будівництво 20 будинків для внутрішньо переміщених осіб і 9 будинків дитячих будинків сімейного типу

Начальник Чернівецької ОВА Руслан Запаранюк: На Вижниччині триває будівництво 20 будинків для внутрішньо переміщених осіб і 9 будинків дитячих будинків сімейного типу.

У кожному будинку для ВПО передбачено можливість проживання до 5 осіб, у будинках для ДБСТ - до 10 осіб.

Із представниками Червоного Хреста та громади обговорили подальші кроки щодо облаштування інфраструктури містечка, створення дитячих майданчиків та можливості підвозу дітей до закладів освіти.

Модульне містечко у Черногузах зводимо за фінансування Італійського Червоного Хреста у рамках укладеної тристоронньої угоди: Чернівецька ОВА, Вижницька громада, Товариство Червоного Хреста України.

Торік на облаштування модульного містечка також спрямували 3 млн грн з обласного бюджету.

Вдячний партнерам за підтримку і допомогу у важливій справі. Спільно працюємо над тим, щоби Буковина й надалі залишалася комфортним прихистком для українців з регіонів, де ведуться активні бойові дії.

14.07.2025

Івано-Франківська обласна державна адміністрація

<https://www.if.gov.ua/news/svitlana-onyshchuk-zustrilasia-iz-mizhnarodnymy-partneramy-prykarpattia-blahodiinym-fondom-move-ukraine-i-oblasnoiu-orhanizatsiieiu-tovarystvo-chervonoho-khresta-ukrainy>

Світлана Онищук зустрілася із міжнародними партнерами Прикарпаття – Благодійним фондом Move Ukraine і обласною організацією «Товариство Червоного Хреста України»

За час війни разом із ними було втілено низку важливих для області соціальних проєктів.

На сьогодні планується облаштування соціального житла для вразливих категорій людей з числа внутрішньо переміщених, зокрема людей похилого віку та з інвалідністю.

«Кожен із них повинен мати свій куточок, новий дім, що водночас відповідатиме усім нормам доступності», – підкреслила керівниця області.

Також обговорили можливості для надання якісного догляду та соціального супроводу тим, хто цього потребує.

А для покращення умов перебування підопічних за сприяння Швейцарського Червоного Хреста в Снятинському психоневрологічному інтернаті завершуються ремонтні роботи.

У фокусі – й розвиток реабілітаційних закладів на Прикарпатті. За підтримки Move Ukraine тривають роботи з облаштування модульних реабілітаційних відділень у Косові та Верховині. А також ведуться ремонтні роботи в реабілітаційному відділенні Івано-Франківської обласної дитячої лікарні.

Світлана Онищук звернулася з проханням до донорів підсилити медичним обладнанням заклади охорони здоров'я Прикарпаття.

«Сподіваємося на їхню підтримку в цьому питанні, – зазначила очільниця Прикарпаття. – Щиро дякую всім нашим партнерам за небайдужість і допомогу. У співпраці зможемо подолати усі виклики сьогодення».

16.07.2025

Івано-Франківська обласна державна адміністрація

<https://www.if.gov.ua/news/na-bryfinhu-v-oblderzhadministratsii-ishlosia-pro-vstup-molodi-z-tymchasovo-okupovanykh-terytorii-ukrainy-do-zakladiv-vyshchoi-osvity>

На брифінгу в облдержадміністрації йшлося про вступ молоді з тимчасово окупованих територій України до закладів вищої освіти

У медійному центрі обласної державної адміністрації відбувся пресбрифінг проректора з навчальної роботи, заступника відповідального секретаря приймальної комісії та керівника освітнього центру «Крим, Донбас – Україна» Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Едуарда Лапковського. Представник закладу вищої освіти розповів про порядок руху вступника від свого місця проживання на тимчасово окупованих територіях України до статусу студента ЗВО.

Едуард Лапковський зазначив, що сьогодні державою напрацьована потужна нормативна база, яка полегшує шлях для абітурієнтів з тимчасово окупованих територій. У кожному державному університеті існує освітній центр «Крим, Донбас – Україна», який зустрічає, консультує, супроводжує таких вступників. Абітурієнти, котрі переселилися з цих територій після першого січня року вступу, тобто цього року, якщо вони не складали національний мультипредметний тест, мають право вступати до університету за результатами співбесіди.

15.07.2025

Закарпатська обласна військова адміністрація

<https://carpathia.gov.ua/news/do-30-lypnia-tryvaie-pryiom-zaiavok-na-oblasnyi-konkurs-startapiv>

До 30 липня триває прийом заявок на обласний конкурс стартапів

До 200 000 грн на втілення власної бізнес-ідеї! Триває прийом заявок на щорічний обласний конкурс стартап-проектів.

У межах конкурсу залучити додаткове фінансування можуть громадяни, які:

- бажають розпочати власну справу;
- здійснюють підприємницьку діяльність не більше 3 років;
- ведуть підприємницьку діяльність понад 3 роки, але хочуть започаткувати чи розширити новий напрям, якщо він функціонує не більше 3 років.

«Пріоритет – заявкам, котрі подали внутрішньо переміщені особи та члени їхніх сімей, ветерани, та ініціативам, що реалізуються у гірських місцевостях», – підкреслив на брифінгу перший заступник голови ОВА Василь Іванчо.

За його словами, в регіоні продовжують підтримувати місцевий бізнес, що, зокрема, дозволяє зберегти позитивну динаміку наповнення обласного бюджету.

Цьогоріч бюджет конкурсу – 3 млн грн. Це найбільша сума від початку його проведення з 2019 року, винятком був 2022 рік.

Останні два роки переможцями обласного конкурсу стартапів стало по 12 учасників. У 2023 році на втілення їхніх проєктів виділили понад 1 млн грн, а торік – уже понад 2 млн грн.

Директор департаменту економічного та регіонального розвитку Закарпатської ОВА Тарас Триндяк підкреслив, що тематика проєктів не має обмежень.

«Щонайменше 30 % бюджету конкурсу гарантовано плануємо виділяти на проєкти ВПО та ветеранів війни, 20 % – на проєкти, спрямовані на розвиток гірських територій, решта 50 % – на підтримку інших обґрунтованих ідей», – зазначив Тарас Триндяк.

Завтра відбудеться навчання для потенційних учасників, де розкажуть, як заповнювати конкурсну заявку, готувати фінансовий план, презентацію свого проєкту, особливості фінансування, та дадуть відповіді на всі питання.

17.07.2025

Закарпатська обласна військова адміністрація

<https://carpathia.gov.ua/news/pidtrymka-abiturientiv-z-tot-vidbulasia-onlain-zustrich-z-predstavnykamy-rad-z-pytan-vpo>

Підтримка абітурієнтів з ТОТ: відбулася онлайн-зустріч з представниками рад з питань ВПО

Радам з питань ВПО в Закарпатській області презентували можливості вступу молоді з тимчасово окупованих територій до українських вишів.

Про спрощений механізм вступу та пільги під час онлайн-зустрічі розповіли представники профільних підрозділів ОВА Мар'яна Марусинець та Роман Молдавчук.

«Маємо докласти всіх зусиль, щоб наші діти, які мріяли навчатися, отримувати професію і будувати своє майбутнє вдома, могли це зробити. Держава гарантує їм безпечний та безоплатний вступ до українських закладів вищої освіти», – підкреслила директорка департаменту освіти і науки, молоді та спорту ОВА Мар'яна Марусинець.

За її словами, молодь з ТОТ може вступити до українських вишів на максимально спрощених умовах:

- без складання НМТ;
- навіть за відсутності українських документів;
- заяву на вступ можна подати дистанційно.

Абітурієнтам гарантують конфіденційність та супровід на всіх етапах – від консультацій і виїзду з небезпечних територій до зарахування. Серед переваг – бюджет за денною формою навчання, безоплатне проживання в гуртожитку, щомісячна стипендія та інші.

Закарпаття використовує всі можливі канали комунікації для реалізації тематичної інформаційної кампанії, яка стартувала в Україні. На цьому

наголосив директор департаменту стратегічних комунікацій, національностей та релігій ОВА Роман Молдавчук.

«Ми ініціювали такий діалог, адже саме представники рад з питань ВПО є ключовою ланкою в донесенні цієї важливої інформації до родин і дітей, які її найбільше потребують. Сподіваємося на вашу максимальну включеність», – наголосив він.

Голова Ради з питань ВПО при Закарпатській обласній військовій адміністрації Наталія Криворучко зауважила, що для інформування української молоді використовуватимуть усі можливі інструменти.

Знаково, що до заходу долучилися й команда релокованого із Запоріжжя онлайн-видання Локатор-Медіа і також запевнила в підтримці цієї кампанії.

14.07.2025

Тернопільська обласна військова адміністрація

<https://oda.te.gov.ua/news/ruk-h-bez-barieriv-otrymaie-pidtrymku-vid-belhiiskoho-ahentstva-z-rozvytku-enabel>

"Рух без бар'єрів" отримає підтримку від Бельгійського агентства з розвитку Enabel

Міністерство розвитку громад та територій України підписало Меморандум, яким окреслено рамки стратегічної співпраці, з Бельгійським агентством з розвитку Enabel та його Представництвом в Україні.

Меморандум про взаєморозуміння підписано в рамках Конференції з питань відновлення України (URC2025), що пройшов у Римі. Одним із ключових напрямів домовленостей в документі стала підтримка інклюзивної та безбар'єрної інфраструктури в Україні.

Документ передбачає сприяння розвитку безбар'єрного середовища через підтримку пілотних ініціатив, флагманського проєкту Міністерства "Рух без бар'єрів". До співпраці буде залучено експертів бельгійської програми BE-Relieve, які братимуть участь у розробці безбар'єрних маршрутів і впровадженні міжнародних практик.

Програма BE-Relieve, затверджена Радою міністрів Бельгії, також має на меті підтримку та розширення доступу до інклюзивних соціальних послуг для вразливих груп населення: внутрішньо переміщених осіб, ветеранів та людей з інвалідністю.

Співпраця у сфері розвитку безбар'єрності відбуватиметься, зокрема й через участь експертів програми у відповідних координаційних платформах для реалізації спільних цілей.

Терміни співробітництва визначені Меморандумом до 31 грудня 2028 року.

Нагадаємо, "Рух без бар'єрів" — флагманський проєкт Міністерства розвитку громад та територій втілюється в межах ініціативи першої леді Олени Зеленської "Без бар'єрів". Він охоплює 15 пілотних громад, де створюються

безбар'єрні маршрути. На сьогодні це Київ, Одеса, Дніпро, Житомир, Тернопіль, Львів, Рівне, Чернівці, Полтава, Вінниця, Славутич, Кропивницький, Буча, селища Опішня та Бородянка.

14.07.2025

Тернопільська обласна військова адміністрація
<https://oda.te.gov.ua/news/na-ternopilshchyni-oblashtovuiut-budynky-statsionarnoho-dohliadu-ta-pidtrymanoho-prozhyvannia-dlia-liudei-z-invalidnistiu>

На Тернопільщині облаштовують будинки стаціонарного догляду та підтриманого проживання для людей з інвалідністю

Безбар'єрність у сфері соцзахисту: на Тернопільщині облаштовують будинки стаціонарного догляду та підтриманого проживання для людей з інвалідністю.

Два проєкти підтримки внутрішньо переміщених осіб з інвалідністю реалізовує Благодійний фонд «Посмішка ЮА» у партнерстві з гуманітарним фондом «Для України».

Мова йде про облаштування у Білецькій та Козівській територіальних громадах будинків стаціонарного догляду та підтриманого проживання для підопічних Любомирівського психоневрологічного інтернату Запорізької області.

Це дасть можливість створити відповідні житлово-побутові умови та забезпечити соціальний супровід для 60 людей з інвалідністю.

Про реалізацію проєктів говорили під час зустрічі начальника обласної військової адміністрації В'ячеслава Негоди та представників благодійної організації.

За словами проєктної менеджерки БФ «Посмішка ЮА» Ірини Чорної, якщо в Білецькій громаді роботи йдуть за планом, то у Козівській – виникли труднощі стосовно порядку зміни цільового призначення приміщення, в якому створюють будинок підтриманого проживання.

За підсумками обговорення очільник області дав доручення відповідним структурним підрозділам ОВА надати консультації та допомогу благодійному фонду щодо вирішення проблемних питань.

Начальник ОВА підкреслив важливість підтримки соціальних ініціатив, які є інструментом практичного втілення принципів безбар'єрності в сфері соціального захисту та альтернативою інтернатним закладам.

– Люди, які потребують постійного догляду, отримають можливість проживати не лише в безпеці, а й в гідних умовах, з необхідною підтримкою фахівців, – зазначив В'ячеслав Негода. – Послуга стаціонарного догляду та підтриманого проживання для людей з інвалідністю, людей похилого віку в громадах – це не лише соціальна підтримка та розвиток інклюзії, а й соціалізація, зокрема, осіб з ментальними порушеннями, адже дає їм

можливість зробити вибір – те, чого в умовах інтернатних закладів вони позбавлені. Крім цього, це – додаткові робочі місця, податки до місцевого бюджету.

Створення у громадах будинків стаціонарного догляду та підтриманого проживання для маломобільних та немобільних людей – це про зміну філософії надання соціальних послуг, про доступність і людяність.

І це – основне завдання пілотного проєкту Міністерства соціальної політики в рамках реалізації Національної стратегії безбар'єрності.

Держава бере на себе фінансування послуг підтриманого проживання і в такий спосіб забезпечує доступ до якісної допомоги.

Довідково: Переміщення запорізьких інтернатних установ до безпечних регіонів – це частина Стратегії реформування психоневрологічних закладів для дорослих, яка також передбачає подальшу трансформацію таких установ у будинки підтриманого проживання, де умови для підопічних будуть максимально наближені до домашніх.

6 серпня 2024 року Кабінетом Міністрів України була прийнята постанова № 888 «Деякі питання реалізації експериментального проєкту з організації надання внутрішньо переміщеним особам похилого віку, особам з інвалідністю соціальних послуг стаціонарного догляду, підтриманого проживання за принципом «гроші ходять за людиною».

Мета проєкту – щоб внутрішньо переміщені особи, які потребують сторонньої допомоги, отримували послуги підтриманого проживання чи стаціонарного догляду і при цьому зберігали право самостійно приймати рішення щодо свого життя.

Так люди зможуть будувати соціальні зв'язки у нових громадах і мати доступ до допомоги.

16.07.2025

Житомирська обласна державна адміністрація

<https://oda.zht.gov.ua/news/nataliya-ostapchenko-u-diyi-vzhe-dostupnyj-drugyj-etap-kompensatsij-u-mezhah-programy-yevidnovlennya/>

Наталія Остапченко: У Дії вже доступний другий етап компенсацій у межах програми «Відновлення»

У Житомирській області триває реалізація програми «Відновлення», що передбачає компенсації за зруйноване або пошкоджене житло внаслідок збройної агресії Росії. З 2025 року стартував новий етап ініціативи — допомога українцям, які мають земельну ділянку та планують самостійно відбудовувати дім. Про результати впровадження програми на Житомирщині розповідає перша заступниця начальника Житомирської ОВА Наталія Остапченко.

— Пані Наталіє, що змінилося в межах програми «Відновлення» у 2025 році?

— У застосунку Дія вже доступний другий етап програми «Відновлення», який передбачає грошову компенсацію для громадян, чиє житло було знищене, але які мають земельну ділянку для нового будівництва. Це важливий крок, адже дозволяє людям відбудовувати дім на власній землі, отримавши при цьому фінансову підтримку від держави. У нашій області вже 13 власників зруйнованих будинків розпочали будівництво нового житла саме завдяки цій опції.

— **Які загальні результати реалізації програми станом на середину липня?**

— На сьогодні посадовцями органів місцевого самоврядування до Державного реєстру пошкодженого і знищеного майна внесено понад 4 600 об'єктів. У постраждалих громадах діють спеціальні комісії, які відповідно до урядових постанов приймають рішення про надання компенсацій або відмову.

— **Скільки звернень вже надійшло в рамках програми?**

— Станом на 14 липня мешканці Житомирщини подали 1495 заяв на отримання компенсації за пошкоджене житло. Комісіями вже ухвалено 1046 позитивних рішень на загальну суму 102,4 млн грн. Водночас, зафіксовано 230 відмов — здебільшого через невідповідність документів.

Щодо знищеного житла, маємо 250 поданих заяв. У результаті видано 174 житлових сертифікати на суму майже 180 млн грн, а також ухвалено 14 рішень про грошову компенсацію на будівництво нового житла — це 14,8 млн грн. Частина заяв ще перебуває на розгляді.

— **Чи використовуються житлові сертифікати, і якщо так — як саме?**

— Так, сертифікати активно використовуються. На сьогодні за сертифікати мешканці області вже придбали 79 об'єктів нерухомого майна. Це 56 квартир, 19 приватних будинків, 2 садових будинки та 2 садиби. Загальна сума витрачених коштів — 114,8 млн грн. Це реальні результати, що свідчать про дієвість державної підтримки.

— **Яке ваше бачення подальшого розвитку програми?**

— Програма «Відновлення» — це не лише фінансовий інструмент. Це прояв турботи держави про своїх громадян, які втратили житло внаслідок війни. Вона повертає людям можливість знову мати свій дім, а громадам — шанс на відновлення і розвиток. Ми, як обласна влада, робимо все можливе, щоб кожна подана заява була розглянута вчасно, а допомога — надана справедливо й ефективно.

ОГЛЯД ПУБЛІКАЦІЙ ЗМІ

Центральні

14.07.2025

Deutsche Welle

<https://www.dw.com/uk/merc-neobhidno-posiliti-vimogi-do-viplati-gromadanskoi-dopomogi-u-frn/a-73266953>

Мерц про соцдопомогу у ФРН: Умови виплати будуть посилені

Уряд Німеччини має намір запровадити більш суворі правила отримання соціальної допомоги безробітними, повідомив канцлер Фрідріх Мерц. Таку допомогу отримують, зокрема, і біженці з України.

Канцлер Німеччини Фрідріх Мерц (Friedrich Merz) виступив за скорочення виплат громадянської допомоги "бюргергельд" (від нім. Bürgergeld - гроші для громадян), яку отримують ті, хто шукає роботу, або ті, чийого доходу не вистачає для самозабезпечення.

В інтерв'ю телеканалу ARD у неділю, 13 липня, Мерц підтвердив, що громадяни, які потребують підтримки, продовжать її отримувати. Проте уряд Німеччини має намір запровадити більш суворі правила для претендентів.

"Люди, які можуть працювати, мають працювати", - наголосив Мерц. Крім того, можливе й посилення вимог до витрат на житло: наприклад, запровадження верхньої межі орендної плати або перевірки житлової площі.

Мерц про базовий дохід: Існує потенціал для економії

За словами канцлера ФРН, існує значний потенціал для економії, коли з 2026 року в рамках реформи замість допомоги громадянам виплачуватимуть базовий дохід.

"Можна заощадити більше, ніж один чи два мільярди", - зазначив Мерц, додавши, що "зміна системи" має відбуватися "крок за кроком".

За словами Мерца, метою базового доходу має бути "забезпечення того, щоб ті, хто дійсно потребує допомоги держави, продовжували отримувати її і надалі". "Я був би навіть готовий підвищити ставки, наприклад, у випадку раптового безробіття, щоб ті, кого це торкнулося, могли швидко знайти нову роботу", - сказав він.

Німецький канцлер наголосив, що для тих, "хто може працювати, але не працює, або працює неповний робочий день і поповнює запаси", щоб виконувати незадекларовану роботу, "система є неправильною і ми повинні це виправити".

15.07.2025

Суспільне Новини

<https://suspilne.media/1066973-es-oficijno-prodovziv-timcasovij-zahist-dla-ukrainciv-do-2027-roku/>

ЄС офіційно продовжив тимчасовий захист для українців до 2027 року

Рада Європейського Союзу (ЄС) 15 липня ухвалила остаточне рішення про продовження дії тимчасового захисту для біженців з України до 4 березня 2027 року.

Про це повідомила кореспондентка Суспільного із Брюсселя.

15 липня 2025 року Рада Європейського Союзу офіційно продовжила тимчасовий захист для осіб, які перемістилися з України через повномасштабну війну, до 4 березня 2027 року.

Як зазначається у повідомленні, рішення ухвалене на підставі Директиви, яка дозволяє продовжувати дію тимчасового захисту в умовах, коли повернення до країни походження є неможливим через війну або загрозу масових порушень прав людини.

У Раді ЄС наголосили, що повномасштабне вторгнення Росії в Україну триває, а безпекова ситуація залишається критичною. За даними Євросоюзу, станом на 2025 рік тимчасовим захистом у країнах ЄС користуються понад 4,3 мільйона українців.

Рішення дозволяє українцям надалі законно проживати, працювати, навчатися та отримувати базову соціальну допомогу в країнах ЄС без потреби отримання притулку.

У документі також зазначено, що держави-члени продовжать обмін інформацією, щоб уникнути дублювання статусів у різних країнах.

18.07.2025

Інтерфакс-Україна

<https://interfax.com.ua/news/general/1088774.html>

За програмою УЧХ отримали мікрогранти майже 270 домогосподарств

Майже 270 домогосподарств осіб із числа вразливих категорій отримали мікрогранти на розвиток або відновлення власної справи від Українського Червоного Хреста (УЧХ) за програмою "Перезавантаження: розширення можливостей для працевлаштування".

"Конкурс проводився у 8 областях та місті Києві. До фінального списку отримувачів гранту включені 268 учасників, які пройшли всі кроки та захистили свої бізнес-ідеї. Загальна сума грантової підтримки складає 26 млн 800 тис. гривень", - повідомив УЧХ у Фейсбучі.

Наразі учасники в окремих регіонах вже отримали мікрогранти та стартують з проєктами на місцевому ринку праці, а інші учасники підписали Грантову угоду та чекають на надходження грошових переказів.

УЧХ підтримав різні сфери діяльності, серед яких власна пасіка, дитячий центр, перукарня, невелика поліграфічна компанія або виробництво текстилю та ортопедичної продукції.

Програму "Перезавантаження", яка реалізується з 2024 року і в якій беруть участь внутрішньо переміщені особи, ветерани та члени їхніх родин, люди з інвалідністю та інші вразливі категорії населення, підтримують організації Червоного Хреста Іспанії, Данії та Швейцарії.

17.07.2025

Радіо Свобода

<https://www.radiosvoboda.org/a/mnozhynne-hromadyanstvo-ukraintsi-grod/33476621.html>

Президент СКУ каже, що закон про множинне громадянство прискорить повернення українців. Як і коли?

Закон про множинне громадянство, який 15 липня підписав президент України, прискорить і забезпечить повернення українців на батьківщину для відновлення України від наслідків російсько-української війни. Таку думку висловив президент Світового конгресу українців Павло Грод в інтерв'ю для Радіо Свобода.

За його словами, до закону увійшло «все важливе, крім присяги». Про що ж мова? І як бути з українцями в окупації, які під примусом взяли російські паспорти?

– Пане Грод, як голова Світового конгресу українців ви давно обстоювали ухвалення закону про множинне громадянство. Які головні переваги, з вашого погляду, це дає?

– Сьогодні за кордоном живе майже стільки ж українців, як і в Україні. І більшість із них має громадянство іншої країни (дехто має подвійне, тобто українське та ще одне). До того ж, від початку повномасштабної війни виїхалодесь сім мільйонів українців.

Багато дітей народжуються за кордоном й мають обирати громадянство – і часто тієї країни, де проживають. Тож закон опирається на реальність.

Українці за кордоном не будуть змушені вибирати, а зможуть бути громадянами обох країн.

Нещодавно я виступав на міжнародній конференції з питань відновлення України в Італії. На різних її платформах йшлося про те, що потрібно, аби в Україну повернулися приблизно вісім мільйонів українців, щоб допомогти відбудувати чи відновити країну. Мусимо забезпечити це повернення, створити умови.

Відбудова має бути на різних рівнях: цивільному, інфраструктурному, енергетичному – у кожній галузі, і на держслужбі зокрема. І для цього потрібно, щоби ті, що поверталися, були повноправними громадянами України, з повноцінними правами й обов'язками. Практично у кожній сфері є дефіцит кадрів, і закордонні українці можуть його заповнити.

Тому цей закон про множинне громадянство прискорить і забезпечить повернення українців в Україну для її відновлення. Всі не повернуться, але частина тих, хто реалізувався за кордоном, готові будуть якийсь час працювати в Україні за менші зарплати.

– Принаймні поки триває війна, відбудова здається віддаленою перспективою. Російські війська регулярно обстрілюють Україну, влучають по цивільних об'єктах, хоч в РФ і заперечують цілеспрямовані атаки по них. Важко уявити, що українці – і біженці, і ті, хто виїхав раніше – зараз будуть масово повертатися.

– Знаю багатьох українців за кордоном, дуже зацікавлених у тому, щоб допомогти з відбудовою. Це не значить, що кожен повернеться жити в Україну на постійно, але багато хто повернеться у різних формах: відкрити бізнес, вчителювати, бути професором чи лікарем. Може, це буде на кілька тижнів, на кілька років або назавжди. Але я бачу цю зацікавленість.

На конференції в Італії ми говорили, зокрема, й про це з представниками місцевих українських організацій. Важливо створити відповідні умови: щоб вони легко могли інтегруватися в суспільство, почуватися рівноправними членами, мали право голосувати, обирати й обиратися на різні посади.

Ці умови різні: економічні, юридичні, соціальні. Все це нелегко, але множинне громадянство багато допоможе в цьому напрямку.

– Поки триває війна, то разом із правами громадяни отримують і обов'язки, зокрема захищати Україну. З огляду ще й на це, як можливе повернення?

– Повертатися можливо. Можливо, люди не зразу прийматимуть громадянство, бо тоді не зможуть виїхати з країни, а вже коли закон про військову службу завершиться. Але головне, що закон дозволяє уникнути невизначеності: я є громадянином України чи ні? Щоб мільйони українців не перебували у невизначеності: легально вони мають два громадянства чи ні?

Щодо відбудови, то вона відбувається чи не щодня. Треба щодня відновлювати Україну, бо щодня росіяни її нищать. Це не питання відновлення колись, а сьогодні. На конференції з відбудови донори й партнери України пообіцяли понад 10 млрд євро – це показник, що країни готові допомагати вже сьогодні і у всіх сферах. Це стосується і систем управління, соціального забезпечення. Нам потрібна міжнародна підтримка, і зараз вона діє.

Треба давати меседж кожному українцю в світі: ми вас закликаємо, ми вас запрошуємо. Щоб люди вже думали й готувалися до цього повернення.

– У вас канадське громадянство і українська національність. Що особисто для вас означатиме можливість набуття українське громадянство?

– Коротко переповім свою родинну історію. Мої батьки – біженці з України після Другої світової війни. Коли вони були малими, то німці забрали їх із їхніми сім'ями на примусову працю на німецькі ферми. Після війни вони, які і сотні тисяч українців, залишилися за межами радянської України. Не могли повернутися, бо їх би розстріляли як агентів німців. Якийсь час вони перебували у таборах для переміщених осіб, а згодом отримали нагоду емігрувати.

Тож мої батьки, коли приїхали в Канаду, разом із такими самими біженцями взялися створювати громади, будувати церкви, культурні центри, школи, молодіжні організації. Вони будували ціле українське життя, так я виховувався у патріотичному дусі.

Одна з головних цілей Світового конгресу українців – створити потужний український світ, виховувати свідомих українців за кордоном на багато поколінь. Як єврейська громада робить це дуже успішно вже сотні років. Бо російський ворог скоро нас не облишить.

Я буду чекати нагоди прийняти українське громадянство, коли будуть зрозумілі й чіткі процедури. Між іншим, маю право отримати громадянство Польщі, бо мій батько народився на українській території, яка сьогодні перебуває у державних кордонах Польщі. Але не буду цього робити.

– Якою ви бачите свою роль в Україні? Чи може громадянство згодитися вам для політичних амбіцій?

– Це нереально, що хтось приїде з-за кордону й стане президентом України. Але я готовий піти десь на держслужбу, де це буде потрібно. Гадаю, що ми мусимо готувати наших найкращих лідерів по світу, щоб вони були готові долучитися і бути державними службовцями в Україні і служити своїй батьківщині так, як вчили наші батьки.

– Українські правозахисники називали «дискримінаційною» норму цього закону щодо українців на окупованих територіях. Йдеться про те, що люди, які добровільно взяли громадянство Росії, країни-агресора щодо України, не можуть претендувати на українське громадянство. Низка правозахисних організацій виступила з заявою щодо цього пункту та говорила про те, що під російською окупацією не може йтися про жодну добровільність. Як із цим бути?

– Питання окупованих територій дуже складне. Тому почну з простого. Світовий конгрес українців працював із Верховною Радою, щоб удосконалити цей закон. Принциповими для нас були три аспекти. Перше – рівність громадян перед законом. Друге – перелік країн, із якими Україна дозволятиме подвійне громадянство. І третє – іспити на знання української мови, Конституції, історії та присяга на вірність державі. Крім присяги, все важливе увійшло до закону.

Щодо переліку країн, то його має скласти Кабмін, враховуючи безпекову ситуацію та міжнародну політику. Я сподіваюся, що Кабмін матиме мудрість ухвалити правильні рішення, бо вони будуть змінюватися, залежно від безпекової ситуації. Пріоритетом є безпека української держави.

Щодо українців на окупованих територіях, то мусимо подумати, як вони ставляться до української державності. Має бути напрацьована державна політика щодо реінтеграції.

– Ще належить визначити список країн, щодо яких діятиме спрощена процедура отримання українського громадянства. Чи має з-поміж них бути Угорщина, на вашу думку? Чи не спричинить це нових проблем?

– Це вирішує Кабінет міністрів. Це буде політичне рішення, яке вони ухвалюватимуть. Треба, щоб охочі склали іспити, засвідчили свої знання мови, історії, Конституції, і також щоб прийняли присягу. Цього немає в чинних правилах, а я думаю, це дуже важливо, щоб людина присягнула, що готова служити Україні. І з такими запобіжниками можна впоратися навіть із подвійним громадянством з українцями в Угорщині. Серед них є багато патріотів, які працюють у розбудові і допомагають Україні.

А Орбан не назавжди. Не знаю, чи оберуть його на наступних виборах, чи все ж, сподіваюся, угорці приймуть нормальний шлях у своєму політичному майбутньому.

За останні 30+ років були українські громадяни, які виявилися зрадниками держави. Тому я так наполягаю на присязі.

– Ви спілкуєтесь з українцями по світу: чи чуєте від них запит на множинне громадянство і для втілення яких цілей?

– Цей закон для них означає, що Україна готова їх офіційно, через громадянство, сприймати як повноправних членів держави з усіма правами й обов'язками. Це дає людині відчуття: я – такий же українець, живу за такими ж правилами, маю право голосувати за президента України, маю обов'язок служити та захищати інтереси української держави.

Для перемоги Україні потрібна міжнародна підтримка: збройна, економічна, політична. Втримати її можна завдяки зусиллям закордонних українців, зокрема, їхнім акціям, мітингам тощо. Бо там, де підтримка громадянського суспільства падає, політикам важче ухвалювати позитивні рішення щодо надання фінансової, військової допомоги.

Роль світового українства є дуже важливою і для української економіки (до повномасштабного вторгнення українці перераховували приблизно 14 мільярдів доларів щорічно до бюджету або переказами для родичів в Україну – ред.), і для майбутнього нашої держави (торік українці з-за кордону переказали 9,6 мільярда доларів, за даними Нацбанку – ред.). Маємо почуватися як єдиний український світовий народ і бути готовими працювати разом: чи в Україні, чи за кордоном.

17.07.2025

RFI Українською

<https://surl.li/duszcx>

Українські біженці: що змушує їх повернутися додому, а що заважає?

З початку великого вторгнення РФ до України повернулось понад мільйон осіб. Понад половину тих, хто залишається в Європі, теж висловлюють таке бажання. На заваді стають кілька факторів — російський терор лише один з них.

«Дуже вдячна країні за те, що прийняла, але потрібно повертатися додому. Своє майбутнє уявляю в Україні», — ділиться з RFI Українською Оксана, яка з 2023 року перебуває у Румунії. Коли саме повернеться додому, наразі не знає, але має для цього одразу кілька причин.

«Чоловік — військовослужбовець. Так, ми бачимось у його відпустки принаймні два рази на рік. Та й з Румунії я можу приїхати у будь-який час в Україну на день-два до нього. Але це дуже складно жити нарізно. Діти відвикають від батька і це мені дуже не подобається. Тому потрібно їхати в Україну, щоб у них була змога бачитися частіше. Друга причина — батьки. Вони живуть на Сумщині неподалік кордону з РФ, поки виїжджати не хочуть. Сестра зараз допомагає їм, але і я повинна брати участь у цьому. І краще це зможу робити, якщо буду в Україні», — пояснює Оксана.

Ще однієї причиною називає — спілкування для дітей. Сину Оксани 13 років, дочці — 10 років. Наразі вони вчаться дистанційно в українських школах.

«Звичайно, потрібно було б йти в румунську освіту, якби у нас були плани залишитися в цій країні. Діти відвідують тут спортивні гуртки, активності, які організовують українці. Але цього недостатньо. Мало спілкування. І я це зрозуміла після того, як мій син повернувся із табору в Болгарії, де відпочивав зі своїми однокласниками із Харкова. Він до цього говорив, що сумує за Харковом, але через обстріли повертатися боїться. А зараз говорить, що потрібно їхати додому. Тоді як дочка завжди говорила, що хоче додому і до обстрілів ставиться спокійніше», — каже Оксана і додає, що небезпека — це головне, що зупиняє поки від повернення.

У Харкові родина мешкала на дев'ятому поверсі у районі, який часто атакують росіяни. У квітні цього року російський дрон влучив у сусідній будинок. Також є варіант переїхати до Києва, але червневі та липневі обстріли з боку РФ змусили засумніватися.

Втім, згідно зі статистикою, емоції та туга за близькими часто переважають страх.

Причини та виклики повернення

Біженці з України повертаються з-за кордону переважно через бажання бути вдома та возз'єднатися з родиною та друзями. Таких близько 70%,

йдеться у липневому дослідженні, зробленому на замовлення Міжнародною організацією з міграції (МОМ).

Це пояснює, зокрема, чому більшість українців повертаються поодиночі, ніж цілими сім'ями.

Друга вагома причина повертатися — наявність оселі. Найчастіше на батьківщину переїжджають ті, кому є, де жити. Станом на березень цього року таких 82%. Водночас 6% всупереч цій тенденції повернулись до напівзруйнованих або недобудованих осель.

Також відчутну роль відіграє географія. Частіше повертаються люди із західних та центральних регіонів України. До прифронтових районів повертається лише один з чотирьох. Оскільки серед внутрішніх переселенців цей показник вдвічі вищий — майже кожен другий.

Примітно також, що побутові проблеми подекуди переважають безпекові. Для третини опитаних біженців — вагомою причиною повернутися є наявність роботи.

Згідно зі статистикою, українцям з-за кордону складніше працевлаштуватися на батьківщині, ніж внутрішнім переселенцям або місцевим. До своєї попередньої роботи в Україні, як йдеться в опитуванні, був готовий повернутися лише кожен третій біженець. Також серед таких переселенців найвищий рівень безробіття.

«Серед осіб, які повернулися з-за кордону та шукали роботу, 35% назвали обмежені можливості працевлаштування в районах свого повернення основною проблемою, а 20% вказали на відсутність гнучкого графіка», — йдеться у дослідженні.

Також майже половина українців, що повернулися з-за кордону відчують нестачу ліків, медичних послуг, будівельних матеріалів, а також відсутність доступу до транспорту або підтримки під час евакуації.

Але основною перешкодою для повернення залишається небезпека російських атак. Через це на повернення не сподіваються 63% опитаних, станом на серпень 2024. І навпаки, майже 60% біженців кажуть, що ймовірно повернуться, якщо війна закінчиться.

Водночас збільшилася кількість українців, які вже повертаються через нестачу грошей за кордоном — з 2 до 5%.

«Ці тенденції свідчать про те, що, хоча емоційні рушійні сили продовжують домінувати в рішеннях про повернення, фінансові труднощі за кордоном могли стати дещо більш актуальним фактором для деяких біженців», — йдеться у звіті.

Найчастіше, згідно з дослідженням, переселенців повертаються з Польщі.

Які висновки?

Кількість біженців, які повертаються з-за кордону до України, коливається щороку — середньою цифрою експерти називають сто тисяч осіб на рік. Втім, з жовтня 2024 по березень 2025 відбувся значний стрибок — на

батьківщину повернулось майже 134 тисячі людей. Це найвищий показник за останні два роки, але він наразі не свідчить про тенденцію.

За відсутності суттєвих змін як всередині країни, так і ззовні, середня цифра навряд чи зміниться, прогнозують у дослідженні.

Також досі залишається проблема реінтеграції, з якою стикаються, як внутрішні, так і зовнішні переселенці. Через це їхнє повернення може бути неостаточний.

За даними експертів, кожен десятий біженець, який повернувся з-за кордону, розглядає можливість знову поїхати.

14.07.2025

inPoland.net.pl

<https://inpoland.net.pl/novosti/chi-gotova-polska-osvita-do-integraci%d1%97-ditejj-z-ukra%d1%97ni-z-osoblivimi-osvitnimi-potrebami/>

Чи готова система освіти Польщі до інтеграції дітей з України з особливими освітніми потребами?

У зв'язку зі зростанням кількості українських громадян, які після початку повномасштабної війни 2022 року отримали тимчасовий захист на території Польщі, питання інтеграції дітей-іноземців у систему освіти набуло особливої актуальності. Особливу увагу при цьому слід приділяти дітям з особливими освітніми потребами (ООП), які потребують адаптованих форм навчання, індивідуального підходу та належної підтримки фахівців.

Згідно з польським законодавством, зокрема Законом про систему освіти (Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe), кожна дитина має право на доступ до безоплатної освіти, з урахуванням її індивідуальних потреб. Органи місцевого самоврядування, директори навчальних закладів та педагогічні ради зобов'язані створювати умови для рівного доступу до освітніх послуг, у тому числі через впровадження індивідуальних навчальних програм, забезпечення допомоги спеціалістів (логопедів, психологів, педагогів спеціальної освіти) та адаптацію навчального середовища.

На практиці інтеграція українських дітей з ООП стикається з низкою викликів. Серед них – мовний бар'єр, відсутність перекладачів або асистентів для учнів-іноземців, а також обмежені ресурси на місцевому рівні. Багато навчальних закладів не мають достатньої кількості спеціалістів або обладнаних приміщень для ефективної роботи з дітьми, які мають діагнози аутизму, розлади розвитку або інші складнощі, що впливають на процес навчання. Також спостерігається брак системного моніторингу адаптації дітей з України в освітньому середовищі.

Разом з тим, Міністерство освіти Польщі вживає заходів для посилення інклюзивного компонента в системі освіти. Було оновлено рекомендації для керівництва шкіл щодо організації допомоги учням з інвалідністю та з інших вразливих категорій. Залучаються європейські кошти для підвищення

кваліфікації педагогів та створення інклюзивного простору в навчальних закладах. У деяких воєводствах впроваджуються пілотні програми з навчання викладачів методам роботи з дітьми, які пережили травматичний досвід.

Наразі польська система освіти має необхідну нормативно-правову базу та поступово розвиває практичні механізми інклюзії. Однак ефективна інтеграція дітей з України з особливими освітніми потребами вимагає системної координації між органами державної влади, місцевим самоврядуванням, освітніми установами та громадським сектором.

16.07.2025

Polskie Radio S.A.

<https://surl.lu/bgkjas>

У Польщі вводять зміни в центрах колективного розміщення біженців з України

З 1 листопада у Польщі так звані центри колективного розміщення (OZZ) біженців з України прийматимуть лише представників захищених груп.

Уряд Польщі поступово припинить діяльність притулків для воєнних мігрантів з України. Проєкт закону з цього питання було прийнято на вівторковому засіданні Ради міністрів.

З 1 листопада у Польщі так звані центри колективного розміщення (OZZ) біженців з України прийматимуть лише представників захищених груп. Це включає пенсіонерів, вагітних жінок та людей з інвалідністю. Форми допомоги українським біженцям змінюються відповідно до потреб, сказав речник польського уряду Адам Шлапка.

«Міністерство внутрішніх справ та адміністрації вважає, що зараз той момент, коли цей вид підтримки може бути припинений», — сказав він.

Сьогодні понад половина мешканців центрів колективного розміщення доплачують за проживання та харчування в центрі. Протягом перших кількох місяців після прибуття до Польщі кожен має право на безкоштовне проживання в центрі, розповіла Йоанна Баханек, речниця мазовецького воєводи.

«Після цих 120 днів, які відраховуються з першого дня в'їзду громадянина України до Польщі, починається період фінансової співучасті», — пояснила вона.

Для 6000 біженців з-поза захищених груп планується програма «Разом до незалежності». Кошти ЄС будуть призначені на субсидування оренди квартир для українців та покриття витрат на курси польської мови.

Наприклад, у центрах колективного розміщення у Мазовецькому воєводстві зараз проживає 3000 осіб. Доступних місць ще понад 1000.

15.07.2025

Наш вибір

<https://naszwybir.pl/mateusz-kamionka/>

Ставлення поляків до громадян України в Польщі. Розмова з політологом Матеушем Каміонкою

Опитування громадської думки щодо ставлення поляків до українців, які живуть у Польщі, а також ширше – польсько-українських відносин – вже щонайменше рік демонструють погіршення настроїв поляків. Про причини цих змін та можливі шляхи покращення ситуації ми розмовляємо з політологом Матеушем Каміонкою, доцентом кафедри польсько-українських студій Ягеллонського університету.

Ми вже досить давно спостерігаємо погіршення результатів опитувань громадської думки щодо українців в Польщі. Що за цим стоїть? Чи це просто прояв втоми поляків від теми України?

Усі опитування – як наукові, типові академічні, так і проведені великими соціологічними центрами, зокрема CBOS, – показують, що підтримка громадян України в Польщі, а також України в цілому, поступово знижується. На жаль, я намагатимусь, звісно, уникати оціночних суджень, але це все ж погана новина і для поляків, і для українців.

Поляки сприймають тему України як моноліт – і це певною мірою створює проблеми для людей з України, які приїхали сюди раніше. Я хочу пояснити, чому і в чому полягає різниця, бо сам кілька років тому був іммігрантом у Західній Європі і добре пам'ятаю, чим відрізняється добровільний виїзд від вимушеного. Я також допомагав біженцям в Україні з 2014 року, а після 2022 року – у Польщі, тому добре розумію проблеми з обох точок зору.

Люди, які приїхали сюди до 2022 року, переважно хотіли тут оселитися. Для них кінцевою метою було вивчити мову, працювати і залишитися, а також відправляти гроші додому. Не мало значення, чи були це люди із Західної, Центральної чи Східної України. Як ми пам'ятаємо, після 2013 року вектор трудової міграції змістився з Росії, яка стала країною-агресором, до країн ЄС, а найпростішим місцем для російськомовних та україномовних людей стала Польща – через мову.

Після 2022 року, тобто після початку повномасштабної агресії, до Польщі також приїхали біженці. Вони не планували сюди їхати, а були змушені виїхати з України, з відомих причин – через військову ситуацію.

Отже, фактично маємо дві різні групи українців у Польщі – ті, хто приїхав давно, і ті, хто приїхав нещодавно.

Ті, хто приїхав давно, вже більшою чи меншою мірою адаптувалися до життя в Польщі – враховуючи мовний, культурний та соціальний контексти. У польському публічному просторі існувала інформація про велику кількість людей з України, але до 2022 року це не було тим, що англійською називають «issue». Тема здебільшого порушувалася з огляду на історичні питання, а не

повсякденні справи. Відомо, що дехто не сприймав нову ситуацію з іноземцями – частина мігрантів погано володіла польською мовою. Проте громадяни України мали мотивацію швидко вчитися. Вони навіть не мали вибору, адже їх було так мало, що без знання польської вони не могли нормально функціонувати в суспільстві – це їх мотивувало.

Після 2022 року ситуація кардинально змінилася. Перші місяці були часом активної допомоги Україні. Ніхто не знав, що війна триватиме так довго – особливо після українського контрнаступу, коли всі вірили, що вона скоро закінчиться. А тепер війна триває вже майже три з половиною роки.

Польське суспільство постало перед важливим вибором – якою має бути подальша співпраця з українськими громадянами, що перебувають у Польщі довший час, але водночас мають проблеми з акліматизацією. Поляки починають розуміти, що українці в Польщі вже не є «монолітом».

Досить велику частку серед тих, хто приїхав між 2013 і 2022 роками, становили чоловіки, які, скажімо так, добре «маскувалися» в суспільстві. Це були водії вантажівок, що постійно були в дорозі, або робітники заводів – непомітні в містах. Вони жили в робітничих гуртожитках і практично не потрапляли на очі. Часто поверталися в Україну на свята чи вихідні, особливо ті, хто приїжджав із прикордонних регіонів.

Коли ситуація змінилася у 2022 році – зокрема, коли до цих чоловіків приєдналися їхні дружини з дітьми – поляки усвідомили масштаб виклику. Діти в школах, діти на дитячих майданчиках, жінки, які здебільшого не працюють або доглядають за дітьми, стали помітними на вулицях. Поляки не були звиклими до думки, що тут можуть жити повні сім'ї.

Раніше поляки, які мігрували до Ірландії чи Англії, виїжджали поодиночки – решта сім'ї лишалася вдома. З часом до них поступово приїжджали родини. У Польщі ж, через війну, цей процес відбувся дуже швидко – навіть протягом кількох днів сім'ї возз'єдналися.

А потім почалося те, що я називаю «шоковою терапією» для польського суспільства – особливо в менших населених пунктах. До 2022 року типовим мігрантом був чоловік, наприклад, водій вантажівки: після роботи він йшов до супермаркету, робив покупки, повертався до гуртожитку – і все.

Тепер же ми маємо ситуацію, коли в публічному просторі значна частка людей з України. Це своєрідна шокова терапія, особливо в «повітах» Польщі – тобто в невеликих населених пунктах, де раніше, згідно з дослідженнями, українців було лічені одиниці, а тепер їх частка зросла від 1% до 8% населення.

В основному в цих місцях живуть люди, які взагалі не знають України. Вони асоціюють її або з «Вогнем і мечем» Сенкевича, або з Волинню. Тому для них ці люди з України просто чужі – хоча насправді це дуже близьке суспільство.

Уявіть собі, якби раптом в українських містах, таких як Сарни, Трускавець чи Глухів, за кілька місяців з'явилося 8% молдаван чи білорусів – навіть попри культурну близькість, це стало б шоком для місцевого соціуму.

Чи є головним чинником такого погіршення ставлення саме той факт, що в суспільстві, яке не звикло до великої кількості іноземців, раптом з'явилося багато українців?

І так, і ні. Частково справа в часі – все сталося дуже швидко, з дня на день. Усі люди, які допомагали у 2022 році, не знали, що це триватиме так довго.

Отже, прийняття біженців також базувалося на припущенні, що їх перебування не триватиме довго, що вони скоро повернуться додому.

Так – або буде перемир'я, або Україна переможе, і біженці повернуться. Тоді, у лютому 2022 року, ніхто не уявляв, що за місяць у Польщі буде мільйон людей. Щодо самих українців, то вони самі були переконані, що скоро повернуться.

І ще одна важлива річ. Зараз 2025 рік – війна триває понад три роки, а біженці продовжують прибувати до Польщі. І тепер у деяких поляків виникає питання: як так, що хтось пережив в Україні три роки, у тому числі найгірші моменти, а потім раптом виїжджає?

Я не говорю про Київ чи Суми – йдеться про західні області України. За останні три роки ми доволі добре орієнтуємося в політико-географічній ситуації в Україні. Наприклад, у Львові є польські туристи – їх небагато, але вони приїжджають.

Ясно, що такі міста, як Херсон, звичайно, відрізняються. У людей Херсон асоціюється з прифронтовим містом, так само як і Суми. Або навіть Київ, який зараз безперервно обстрілюють.

Але коли ми говоримо про Верховину чи Закарпаття – ставлення інше. Я працюю з колегами з Чехії, і там масштаби міграції із Закарпаття величезні. З іншого боку, багато людей із Сум чи Херсона віддали б усе, щоб зараз опинитися на Закарпатті.

Підсумовуючи – ви кажете, що раптове збільшення кількості українців у Польщі та припущення 2022 року, що більшість біженців незабаром поїдуть, яке не справдилося, у підсумку спричинило втому або надмір проблем для поляків і призводить до погіршення ставлення до українців?

Це також не односторонній рух. Зараз у Польщі дуже помітна антимігрантська кампанія, яка, назвімо це так, має переважно політичний характер. Чи стосується вона українців, інших груп чи іммігрантів загалом – це вже інше питання, але ця тема активно обговорюється.

Так чи інакше, я пам'ятаю, як нещодавно адміністрація США запропонувала Україні прийняти іммігрантів. Влада США хотіла відправити нелегальних іммігрантів із Центральної та Південної Америки в Україну.

Ці антибіженські настрої, як бачите, є скрізь у Європі чи США, і, на жаль, українські громадяни не лише в Польщі стають їхніми жертвами.

Але повертаючись до теми – однією з актуальних проблем є ситуація з 17-річними підлітками, яких батьки або опікуни відправляють на навчання до

Польщі, де є можливість проживати у гуртожитку. Зокрема, з відомих причин, йдеться про хлопців.

У цьому віці підлітки вже мають своє сформоване соціальне оточення: близьких друзів, стосунки, емоційні прив'язаності. В українській школі 12 класів, і учні часто навчаються одним складом багато років поспіль. Тож для сімнадцятирічного учня раптове вилучення з цього середовища й переведення до іншої країни стає справжнім потрясінням. Як педагог, я вважаю це травматичним досвідом.

Багато таких підлітків не розуміють причин цього рішення, адже в Україні на службу зараз ідуть із 25 років. Тому ці діти цілком логічно думають, що війна – це ще не про них, що в них є ще щонайменше сім-вісім років. Хочеться вірити, що перемога України настане набагато раніше. Варто підкреслити, що йдеться насамперед про родини з територій, де наразі немає активних бойових дій.

Я переб'ю. Я знаю, що це явище – підлітки, яких сім'ї відправили на навчання до Польщі – вже існувало і до 2022 року. Це були різні школи – технікуми, профтехучилища, старша школа. Були навіть компанії-посередники в Україні, які пропонували послуги із влаштування дитини на навчання до Польщі, Чехії чи Словаччини. Чи стало більше такого зараз?

Я не маю точних даних про масштаби цього явища. Можливо, десь вони існують. Але сьогодні достатньо просто сісти в автобус з України до Польщі, щоб побачити: серед пасажирів – юні хлопці та дівчата, які їдуть у невідоме. Дехто з них уже розуміє, що, ймовірно, не повернеться.

Більше того, зараз я спілкуюся з учителями й чую від них, що масштаби цього явища в Польщі справді великі. Це стосується насамперед шкіл на сході країни – хоча не тільки. Йдеться переважно про школи-інтернати – наприклад, сільськогосподарські заклади.

Підлітки приїжджають до таких інтернатів без підготовки й часто не володіють польською мовою, що ускладнює адаптацію. Бо вони й не мали їхати – вони не готувалися до від'їзду. У багатьох випадках у гуртожитках живуть майже виключно діти з України та Білорусі.

У той же час, коли тобі 17 – це вік, коли ти ще трохи дитина, але водночас уже здатен робити дурниці. Про це – трохи згодом. Та в цьому віці підлітки все ще потребують контакту з батьками. Натомість їх викидають із знайомого середовища й відправляють за кордон – найчастіше до Польщі, хоча буває й в інші країни.

Паралельно опікуни подають заяви на виплати за програмою «800+» – але це вже окрема тема.

Тобто закон дозволяє такому опікуну отримувати допомогу «800+»? Так, до 18 років.

Чи опікуни залишають ці виплати собі?

Я не володію такою інформацією – сам би хотів це знати. Але можу сказати, що спілкуюся з учителями, які розповідають: люди, які формально є

опікунами цих підлітків, реєструють дітей, передають їх до школи, підписують усі необхідні документи. А далі – зникають.

Потім ці підлітки можуть, наприклад, з'являтися в гуртожитку о третій ночі або взагалі не відвідувати навчання. Часто це дуже розумні діти, які спочатку мають гарні оцінки, але з часом усе погіршується – бо немає людини, яка б мобілізувала їх до навчання.

Згідно з польським законодавством, вони досі вважаються дітьми – їм ще немає 18 років. Тому потрібне втручання законного опікуна. А де цей опікун? Невідомо. Часто з ним складно зв'язатися. Буває навіть, що батьки не знають, що відбувається.

Ці опікуни переважно є громадянами України чи Польщі?

Це можуть бути й польські громадяни, але, наскільки мені відомо, переважно це українці. Чи працюють вони в посередницьких агенціях – не знаю.

Проблема існує саме зараз, бо навіть учителі часто не знають, як діяти. Мої студенти з університетського наукового гуртка, яким я керую, відвідали одну з таких шкіл і провели майстер-класи для дітей із Польщі та України про те, як жити разом. Вчителі казали, що їм потрібна саме така підтримка.

Часто в таких школах є й багато білорусів. Діти з України швидко переходять на російську мову, а поляки у цих школах у меншості – і це теж викликає конфлікти. Конфлікти справжні, а поруч немає ні батьків, ні тих, хто мав би повноваження їх вирішувати.

Водночас усе, про що я зараз говорю, стосуватиметься й України в майбутньому. Якщо Україна відбудовуватиметься після перемоги найближчим часом, я припускаю, що роботу виконуватимуть не лише українці – будуть люди з інших країн.

Тож українцям варто спостерігати за тим, що відбувається зараз у Польщі, і фіксувати виклики, з якими вона стикається. Адже рано чи пізно Україна зіштовхнеться з тими ж проблемами – бо для відбудови потрібні будуть великі людські ресурси, і виникнуть ті самі питання та складнощі.

Те, як Польща діє зараз, незабаром повторюватиме й Україна.

Ну, і тут ми маємо політичну нитку. Багато говорилося, і я теж приєднуюся до цієї думки, що виборча кампанія 2025 року в Польщі стала першою повномасштабною кампанією, під час якої Україна стала інструментом політичної агітації. Наскільки це є наслідком нагнітанням теми різними політичними силами в Польщі? Що стало причиною того, що тема України перетворилася на такий інструмент агітації?

Українці стали частиною польського ландшафту – незалежно від того, чи це сільська місцевість, чи місто. Насправді є такі частини міста, де людина, якщо поставить собі за мету, може говорити лише українською мовою з ранку до вечора.

Зранку ти йдеш у магазин, де на касі працює українка, потім ідеш на роботу – наприклад, візажистом – і продовжуєш розмовляти українською. Потім – у ресторан, де офіціантка теж з України, щоб зустрітися з друзями-

українцями. А ввечері – український телемарафон чи ще щось, і спати. Це може бути зручно – якщо ти не знаєш мови, шукаєш місця, де є українці, бо навіщо напружуватися, говорити іншою мовою і переживати, що скажеш щось не так.

Це також нагадує ситуацію в західних країнах, де інші мігранти часто живуть у «своїх кварталах». Чи так має бути? Гадаю, ми погодимося – ні. Думаю, в Україні ви теж не хотіли б мати райони, де мешкають виключно поляки, угорці чи представники інших національностей – де не чути української мови і взагалі не видно, що це Україна.

Тому очевидно – так не повинно бути. І поляки це теж усвідомлюють.

Іще перед 2022 роком я на замовлення маркетингової компанії проводила інтерв'ю з українцями, які працювали в Польщі. Багато хто вже тоді розповідав, що живуть у робітничому гуртожитку, їздять на роботу на конвеєр чи на логістичний склад, і в них немає часу чи можливості вчити польську, а іноді й сил, бо вихідний у них лише раз на 10–12 днів. У такі дні вони воліють піти у торговельний центр, щоб прогулятися і поговорити зі своїми, бо просто виснажені від надмірної роботи.

Але ми говоримо про людей, метою яких було заробити грошей і повернутися в Україну в майбутньому. Я не можу собі уявити людей (можливо, вони існують, але я мені складно це уявити), які планують, що їхня сім'я житиме в країні і не буде знати ні мови, ні традицій, ні звичаїв цієї країни. Це просто не можливо...

За моїми спостереженнями, досить часто буває так, що чоловіки, які приїхали до Польщі на заробітки, через багато років можуть все ще досить погано розмовляти польською, але їхні діти вже ходять до польської школи, вчаться і будуть більш інтегровані, в той час, як батько родини просто працює.

Звичайно, це виклик для цих людей, особливо для старших, але все ж не так складно, якщо є бажання. Не варто забувати, що, як показують мої дослідження в Польщі – і це підтверджують колеги в Чехії – багато українців працюють нижче своєї кваліфікації. На мою думку, це величезна проблема як для них самих, так і для приймаючих країн, адже їхні навички могли б використовуватися значно ефективніше.

Я був одним із тих, хто проводив для українців заняття з польської мови. Вони приходили на кілька уроків, а потім доходили висновку, що багато слів дуже схожі, і казали: «Ми вже йдемо на роботу».

А тепер питання: якщо хтось хоче працевлаштуватися за фахом, був менеджером або керівником – яку роботу він знайде? У Польщі неможливо працювати на високій посаді без належного рівня володіння мовою. У великих містах достатньо англійської, але, як я вже підкреслював, у повітах і маленьких містечках польська – обов'язкова.

І є ще одна річ, яку я знаю зі спілкування з колегами. Існує певна відмінність у менталітеті та стилях роботи – особливо коли йдеться про управлінську культуру.

Я не хочу ідеалізувати ситуацію в Польщі, але тут стиль управління більш ліберальний і демократичний. В Україні ж він часто більш авторитарний. Тож маємо зіткнення навіть у бізнесі – різні школи управління, не лише історичні розбіжності.

Я знаю випадки, коли в міжнародних компаніях розпадалися команди, бо люди, які працювали в Польщі, не могли звикнути до авторитарного стилю управління. Про це говорять мало, але це теж є викликом для двосторонніх відносин.

З огляду на те, що зараз є певна напруженість у ставленні поляків до українців у Польщі та у відносинах між країнами, чого варто побоюватися?

Дозвольте мені сказати так: якби ви запитали мене навіть 5–6 років тому, а тим більше у 2022 році, чи буде в Польщі кандидат у президенти, який на теледебатах скаже, що Володимир Путін – великий лідер, я б відповів, що це – маячня. Я ніколи в житті не міг уявити собі такого в Польщі. Виявилося, що для цього не знадобилося багато часу.

А це безпосередньо пов'язано з Україною, чи це просто паралельний процес, який також має вплив на ставлення до України?

Безумовно, ситуація пов'язана з певною загрозою. Треба розуміти, що частину польського суспільства лякає факт значної кількості українців у Польщі. Їх не цікавить інформація про те, який внесок українці роблять у ВВП країни.

Тож зростає група людей, яка воліла б, щоб усе залишалося, як раніше – без іммігрантів чи біженців, щоб просто було спокійно. Це психологічне питання відчуття комфорту, яке для багатьох порушилося після 2022 року.

Частина населення боїться, що через допомогу, яку виділяє Польща, тут може початися війна – і в цьому вони також звинувачують українців. Люди дедалі більше бояться за своє майбутнє в Польщі, часто не мають уявлення про реальний стан справ в Україні, живляться пропагандою з інтернету та тим, що чують на вулиці.

Це надзвичайно небезпечно як для українців у Польщі, так і для самих поляків. І я прошу розуміння для цих людей. Вони часто не усвідомлюють серйозності ситуації.

І, будь ласка, не забувайте: попри початок війни, значна кількість людей в Україні досі розмовляє російською, дивиться російський контент і часто має проросійські настрої. Якщо такі люди, які досі піддаються пропаганді, є в Україні – то чому їх не повинно бути і в Польщі?

Але яка аргументація в цьому випадку? Адже це Росія напала – і в Польщі цього ніхто не заперечує. Тож тепер у Польщі має початися війна – через те, що Україна зробить щось? Що?

На думку деяких кіл, якщо Польща буде допомагати Україні, то в якийсь момент може допомогти занадто багато – і буде втягнута у цю війну.

А що означає допомагати занадто багато? Послати солдатів?

Наприклад, Польща може надсилати до України солдатів – і Росія побачить у цьому привід для нападу на Польщу. Так само як у випадку з Північною Кореєю, яка зараз є союзником Росії в контексті цієї війни. Через це деякі люди також бояться.

І це природно – не всі є геополітиками чи стратегіями, щоб розуміти ситуацію. Не забуваймо також про гібридну війну, яка відбувається в Польщі як у прифронтовій країні. Часто російські спецслужби вербують громадян України для провокацій проти Польщі.

Оскільки ця тема стала дуже вигідною для багатьох, чого очікувати в політиці? Чи є шанс, що спекуляції на українській темі припиняться?

Це складне питання. Безумовно, новою картою у внутрішньому та зовнішньополітичному спорі між Польщею й Україною стане питання політики щодо біженців і мігрантів з України. Я вважаю, що це буде, якщо вже не є, більшим викликом для двосторонніх відносин, ніж «волинське питання».

Зміни необхідні – і з обох сторін. Норвегія вже зробила перші кроки в цьому напрямі, а Швейцарія готується визначити «безпечнішу» частину України, громадянам якої, що прибули, не надаватимуть допомоги як біженцям.

На рівні ЄС це питання мають вирішувати всі країни, і я підозрюю, що вони починають дозрівати до такого рішення.

Друге питання – це політика перш за все, інтеграція громадян України у всіх країнах ЄС. Якщо ці люди хочуть оселитися тут, приймаючі країни наполягатимуть на швидкій Інтеграції. А як щодо тих громадян України, які є російськомовними та часто налаштовані проросійськи? У цьому випадку варіантом є асиміляція, а не інтеграція.

Тож чи можна очікувати, що польська державна політика буде спрямована на асиміляцію українців? Чи це залишиться на рівні спекуляцій під час виборчої кампанії, чи будуть якісь дії в цьому напрямку? Чого можна очікувати, наприклад, у найближчі кілька років?

Це питання для окремого інтерв'ю – чого можна очікувати в найближчі кілька років. Питання в тому, чи нові люди з України продовжуватимуть приїжджати до Польщі. І найголовніше – що далі з Україною?

Якщо, наприклад, зараз фахівець у деяких галузях у Києві заробляє більше, ніж у Польщі, то навіщо виїжджати? Залишається питання безпеки. Чи доведеться цим людям взагалі виїжджати в майбутньому, чи буде в них потреба в цьому, якщо війна закінчиться?

Не варто забувати, що перед нами також стоїть завдання відбудови України. Ті кошти, які, принаймні теоретично, мають надійти в Україну, ймовірно, стануть принадами для повернення.

З іншого боку, перед тими, хто залишиться в Польщі, постане проблема інтеграції. Сьогодні українські організації в Польщі часто прагнуть створити з

українських мігрантів «турбопатріотів» – але з якою метою, якщо вони хочуть залишитися тут? Для приймаючої країни пріоритетом є асиміляція – і це теж стане лінією конфлікту.

Звичайно, крайні політичні кола використовуватимуть цю ситуацію. Водночас все більше українських кіл боротимуться за «українську свідомість» біженців у Польщі – і рецепт багаторічного конфлікту готовий.

Ви коли-небудь чули гасло «Зупиніть білорусизацію Польщі»? Я часто дивуюся, чому подібних ситуацій не спостерігаю в інших країнах – в Іспанії чи Німеччині. Мабуть, ми приречені одне на одного.

У Польщі теж менше білорусів.

Але їх також багато, приблизно 300 000. Але ви їх не бачите. І ніхто, навіть ультраправі політичні кола, не помічає цієї значної меншини.

Частина українців, які приїхали до Польщі після 2022 року, зараз змінюють свій статус у Польщі. Вони подають заяву на отримання карти перебування на підставі працевлаштування, замість того, щоб продовжити своє перебування зі статусом тимчасового захисту. Вони хочуть нормалізувати своє становище. Це добре чи погано? Для України це погано, тому що Україна втрачає людей.

Основне питання поляків – ким вони хочуть бути. Чи вони хочуть бути українськими патріотами в Польщі, чи вони хочуть бути поляками українського походження в майбутньому?

Але це їхні діти вирішуватимуть, ким вони стануть, якщо виростуть у Польщі.

Це питання, якою буде політика щодо них з боку Польщі, з боку України, і чи буде ескалація конфлікту, про який я згадував.

Розмовляла **Катерина Прищеп**

16.07.2025

Наш вибір

<https://naszwybir.pl/druznya-shkola/>

Уряд Польщі ухвалив програму підтримки українських учнів у польських школах

Рада Міністрів Польщі ухвалила програму «Дружня школа» / Przyjazna szkoła. Це ініціатива, яка покликана допомогти учням з України адаптуватись у польських школах, а вчителям – отримати підтримку у роботі з дітьми з досвідом міграції та, зокрема, працевлаштувати міжкультурних асистентів. На реалізацію програми у 2025-2027 роках виділено 500 млн злотих.

15 липня 2025 року польський уряд оголосив, що починає реалізацію освітньої програми «Дружня школа» / Przyjazna szkoła, яка призначена в першу чергу для учнів з України. Раніше ця програма мала назву Szkoła dla wszystkich / «Школа для всіх» та розроблялась Міністерством народної освіти з початку 2024 року. В рамках програми в школах, де навчаються українські біженці,

можна було б працевлаштувати міжкультурних асистентів. Також мали бути придбані навчально-методичні матеріали для вчителів, які би допомогли в роботі з учнями-біженцями. В рамках фінансування передбачена була також профілактика психічних розладів і педагогічний супровід дітей та молоді, що мають досвід міграції. Очікувалося, що програма охопить близько 30 000 учнів із України та інших країн з міграційним досвідом.

У червні 2025 року стало відомо, що уряд планує відмовитись від реалізації програми «Школа для всіх». Однак пізніше в Міністерстві освіти цю інформацію спростували і наголосили, що програма буде реалізовуватись, але з певними змінами.

Зараз вже готове розпорядження Ради Міністрів Польщі про реалізацію програми «Дружня школа». Документ чекає на підпис Прем'єра Дональда Туска.

Програма «Дружня школа»

Метою програми, як і раніше, залишається підтримка шкіл в яких навчаються учні з України. Протягом 2025-2027 років з Європейських фондів соціального розвитку / Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS) планується виділити на реалізацію програми 500 мільйонів злотих.

Програма охоплюватиме такі види допомоги:

- працевлаштування міжкультурних асистентів
- психологічна допомога та інші спеціалізовані консультації для учнів;
- підтримка батьків та опікунів;
- підтримка вчителів та директорів шкіл, зокрема, розробка стандартів роботи з дітьми з досвідом міграції.

Скористатись програмою можуть як державні, так і приватні школи всіх рівнів – початкові та середні, зокрема технікуми та галузеві школи – в яких навчається принаймні один учень-біженець з України. При розподілі коштів між школами пріоритет надаватиметься державним школам, де навчається найбільша кількість українців (враховуватиметься також відсоткове співвідношення українців до загальної кількості учнів у школі).

Кошти в рамках програми отримають органи, які відповідають за роботу шкіл – органи місцевого самоврядування, фізичні особи (у випадку приватних навчальних закладів), які далі передаватимуть гроші безпосередньо у навчальний заклад.

Для того, щоб школа взяла участь у програмі, потрібно буде подати відповідну заявку до воєводи, де слід вказати кількість учнів з України, кількість міжкультурних асистентів, яку планується працевлаштувати та скільки для цього потребують грошей. У розпорядженні зазначається, що в рамках програми міжкультурні асистенти можуть отримувати мінімальну заробітну плату. Якщо школа хоче платити більше, додаткові кошти на це повинна шукати самостійно. Також передбачається, що один міжкультурний асистент працевлаштовуватиметься для роботи з 20 учнями з України, або з 10 учнями ромського походження.

Крім працевлаштування міжкультурних асистентів, програма «Дружня школа» передбачає створення та ведення освітнього порталу, присвяченого міжкультурній освіті; організацію форуму обміну досвідом; опрацювання стандартів діагностування та оцінки індивідуальних потреб учнів з досвідом міграції; підготовка методичних матеріалів для вчителів.

Передбачається, що програма охопить 30 тисяч українських учнів у польських школах.

16.07.2025

Наш вибір

<https://naszwybir.pl/spetszakon-3/>

Уряд Польщі ухвалив зміни до спецзакону про допомогу громадянам України. Далі законопроект буде передано до Сейму

На засіданні 15 липня, Рада Міністрів Польщі ухвалила законопроект про зміни до спецзакону про допомогу громадянам України у зв'язку з війною в цій країні. Зміни передбачають продовження легального перебування українців у Польщі до 4 березня 2026 року. Також планують ще більші обмеження щодо розміщення українців у пунктах колективного проживання, посилення перевірки під час отримання PESEL UKR та виключення з-під дії спецзакону громадян України, які в'їхали до Польщі за дозволом на перетин кордону в рамках малого прикордонного руху. Після ухвалення урядом законопроект буде передано на розгляд Сейму. Зміни наберуть чинності після того, як їх затвердять обидві палати Парламенту та Президент.

Міністерство внутрішніх справ та адміністрації Польщі повідомило, що на засіданні 15 липня уряд ухвалив законопроект про зміни до спецзакону про допомогу громадянам України у зв'язку з війною в цій країні. «Зміни стосуються продовження терміну легального перебування громадян України до 4 березня 2026 року, одночасно поступово скасовуючи механізми надзвичайних ситуацій. Нові законодавчі рішення адаптовані до поточних потреб і зосереджені на наданні підтримки лише людям з вразливих груп», – йдеться у повідомленні Міністерства.

Після схвалення Ради Міністрів, законопроект повинен також розглянути Сейм та Сенат, а в кінці – підписати Президент.

15.07.2025

Radio Prague International

<https://ukraina.radio.cz/cheskyy-uryad-vporavsya-z-pryynyattyam-bizhenciv-ale-ne-z-pidtrymkoyu-yih-8856978>

«Чеський уряд впорався з прийняттям біженців, але не з підтримкою їх»

Так вважають організації, що працюють із іноземцями й мігрантами, — Центр інтеграції іноземців (CIC), Асоціація інтеграції й міграції (SIMI) і Організація допомоги біженцям (OPU).

Після приходу до Чехії хвилі біженців із України після лютого 2022 року нинішній уряд, який складають коаліція „Spolu“ (ODS, TOP 09 і KDU-ČSL) і партія STAN, зреагував швидко, відкрив кризові центри і крайові реєстраційні центри і вів добру комунікацію і з чеською громадськістю, і з біженцями, вважає директорка SIMI Магда Фалтова. Уряд дав знати, що впорається з наданням мігрантам допомоги й гарантуватиме безпеку. «Я вважаю, що це був принциповий політичний і перш за все людський жест, який мобілізував суспільство», — сказала Фалтова.

«Із погляду Організації допомоги біженцям, треба похвалити уряд, що завершує роботу, за принципово приязне прийняття українських біженців, і це разом із зусиллями міст, сіл, багатьох десятків некомерційних організацій і тисяч волонтерів дало змогу добре впоратися з цією цілком безпрецедентною ситуацією», — додав керівник OPU Мартін Розумек.

Ефективними назвала перші кроки уряду і директорка CIC Анна-Марія Вінаржицька. «Але, — наголосила вона, — ми бачимо нездатність забезпечити тривалу і стійку інтеграцію українських біженців у чеське суспільство як його частину, а не лише як дешеву робочу силу».

За словами Фалтової, не вдалося ввести біженців у чеську систему соціальної допомоги, їх не вдається захистити від експлуатації і зловживань на ринку праці. Великою проблемою є недоступність житла. «З'ясувалося, що міжвідомча співпраця працює в час кризи, але вона не така добра, коли криза спадає», — сказала директорка SIMI агентству ČTK.

Так само й Розумек звернув увагу, що чеська держава не змогла ввести старших, хворих чи біженців із інвалідністю до загальної системи державної підтримки і соціальних послуг.

2022 року до Чехії прибуло з України близько 470 тисяч біженців. Наприкінці березня, після завершення перереєстрації на продовження тимчасового захисту, людей із цим статусом було зареєстровано близько 365 тисяч.

17.07.2025

Radio Prague International

<https://ukraina.radio.cz/mvs-mozhe-zminyty-umovy-dlya-specdozvolu-dlya-bizhenciv-nynishni-vykonayut-i-ne-8857178>

МВС може змінити умови для спецдозволу для біженців. Нинішні виконують і не всі чехи

Українські біженці, які живуть, працюють і платять податки в Чехії, скаржаться, що наявні умови для того, щоб претендувати на спеціальний дозвіл на довгострокове перебування, надміру суворі.

Крім того, що прохачі з України мають прожити в Чехії безперервно принаймні два роки, вони перед подаванням своєї заявки не мали отримувати гуманітарну допомогу щонайменше пів року і мусять довести річний дохід у 440 тисяч крон до сплати податків. Як кажуть у Міністерстві внутрішніх справ Чехії, ця можливість призначена для осіб, які добре інтегрувалися в Чехії, є економічно самодостатніми і планують жити тут тривалий час.

Але не все так просто. Інтернет-видання Чеського радіо iRozhlas.cz дало слово вчительці Вікторії Бурбело, яка втекла з Дніпра три роки тому. В неї двоє малих дітей, так що їй треба мати дохід не лише 440 тисяч крон за себе, а й ще по 110 тисяч за кожну дитину. Вона ж каже: «Я заробляю близько 45 тисяч, отримую платню на рахунок».

І хоча Вікторія відразу знайшла роботу вчительки англійської в одній із пражських гімназій і має вчительську платню, для спецдозволу цього замало — умовам вона не відповідає. «Я працюю з першого місяця тут, плачу податки, квартплату і все інше. Я розумію, що з політичного погляду це не просто, але я б уже хотіла змінити свій статус, щоб прискорити можливість отримати дозвіл на постійне перебування», — каже жінка.

Майже нереально

Статус «біженця», а точніше, особи з тимчасовим захистом, має цілу низку невигод. Вікторія, наприклад, не може зареєструвати на себе авто, банки не видають їй кредитну карту. Але все це вона б витримала, якби мала якусь видиму перспективу.

«Діти ходять тут до школи, і я сумніваюся, що ми повернемося. І до чоловіка не їзимо аж до Дніпра, я боюся, що на дітей прилетить ракета. Вони зустрічаються з татом на заході України. Після війни він зможе до нас приєднатися», — розповідає вчителька з України.

Спеціальний дозвіл на довгострокове перебування для нинішніх людей із тимчасовим захистом, який відрізняється від «стандартного», в МВС підготували протягом зими, уряд схвалив його 19 березня.

Але його умови, каже директорка Консорціуму неурядових організацій, які працюють із мігрантами, Андреа Крхова, настільки суворі, що дотриматися їх можуть тільки найбагатші українці.

«Для матерів із дітьми це практично нереально, навіть колеги з наших членських організацій не зможуть виконати ці вимоги. Це абсурд — навіть багато чехів їх не виконає», — каже вона.

За словами Крхової, в Міністерстві внутрішніх справ кажуть, що умови отримання спеціального дозволу на довгострокове перебування настільки суворі ще й тому, що в його органах не вистачить працівників, щоб обробити всі прохання українців.

«Їхній аргумент — що вони не мають адміністративних спроможностей для того, щоб надати спеціальний довгостроковий дозвіл відразу всім, хто відповідав би якимсь нормальним умовам», — додає вона.

Міністерство внутрішніх справ, як сказав його речник Ондржей Кратошка, ретельно обробляє дані прохачів і після оцінки їх вирішить, що робити далі.

«Сама кількість осіб, які отримають спецдозвіл, буде відома, ймовірно, аж наприкінці цього року, залежно від того, коли вони відвідають відділення МВС і нададуть усі необхідні дані. Термін і параметри подальшого кола реєстрації будуть визначені аж після оцінки результатів першого кола», — сказав речник.

Усе одно подала заявку

І хоча Вікторія не виконує суворих вимог, вона все одно подала заявку на спеціальний дозвіл на довгострокове перебування. Вона боїться, що умови можуть змінитися, і хоче принаймні бути зареєстрованою в системі.

«Я розумію, що тимчасовий захист не може тривати, скажімо, десять років. Мій юрист мені сказав: ніколи не знаєш, хто прийде до влади і що зміниться. Було б шкода, якби я через пару тисяч крон мусила виїхати з країни, де я працюю і плачу податки. Тож я радше подалася», — каже українка.

Якщо люди з тимчасовим захистом не отримають спеціального дозволу, вони можуть далі лишатися в Чехії — як і раніше, з тимчасовим захистом і з усіма його невигодами.

За даними Міністерства праці і соціальних питань, нині в Чехії працює 155 тисяч біженців із України.

18.07.2025

Radio Prague International

<https://ukraina.radio.cz/centr-povernennya-bizhenciv-iz-ukrayiny-mayut-vidkryty-v-prazi-na-pochatku-8857291>

Центр повернення біженців із України мають відкрити в Празі на початку вересня

Він має пропонувати біженцям усю інформацію про можливість повернення і мотивувати їх повертатися до України для повоєнної відбудови країни, кажуть у чеському МВС. Також їм має надаватися там правова допомога і підтримка.

Новий центр має продовжити діяльність нинішнього консультаційного центру для українських біженців, сказала агентству ШТК речниця Міністерства внутрішніх справ Чехії Гана Мала.

«Він зосередиться на консультаційній допомозі, включно з добровільними поверненнями до України. Центр буде працювати в Празі, але конкретне місце ще буде уточнюватися», — додала вона.

Заяву про створення центру повернення біженців, як називають його в Чехії, підписали в Празі на початку травня віцепрем'єр і міністр внутрішніх справ Чехії Віт Ракушан (STAN) і тодішній віцепрем'єр і міністр національної єдності України Олексій Чернишов. Українська сторона категорично не згодна з визначенням «центр повернення». Як заявляв раніше Чернишов, має йтися про «хаби підтримки, хаби єдності, хаби зв'язку українців з Батьківщиною, також хаби і центри, де надаються відповідні послуги різного характеру і які мають і підтримувати українців, і зберегти ту єдність, яку ми прагнемо та розвиваємо в Україні і за кордоном».

Днями Чернишов, обвинувачений напередодні в хабарництві, був звільнений із посад, а його міністерство ліквідоване. Питання «єдності» перейдуть до новоствореного Міністерства соціальної політики, сім'ї та єдності України.

Європейський союз наразі продовжив тимчасовий захист для біженців із України до березня 2027 року з тим, що подальших продовжень більше не буде, а надання тимчасового захисту може бути припинене й раніше, якщо війна Росії проти України закінчиться чи буде укладене перемир'я. Після того має настати або інтеграція українців у країнах перебування на інших правових підставах, або їхнє повернення до України, яку треба буде відбудовувати. З цим українців матимуть консультувати так звані «хаби єдності», що їх Україна відкриває у Празі й інших європейських містах.

Станом на березень цього року статус тимчасового захисту в країнах Європейського союзу мали майже 4,3 мільйона людей із України, третина з них були діти. На початок цього тижня в Чехії було зареєстровано майже 378 тисяч осіб із тимчасовим захистом.

19.07.2025

Radio Prague International

<https://ukraina.radio.cz/piv-roku-bezplatnogo-sadocka-dlya-ukrayinskyh-ditey-u-prazi-yak-skorystatysya-8857350>

Пів року безплатного садочка для українських дітей у Празі: як скористатися можливістю

Знайти місце в дитячому садку у Празі — справжній виклик для українських мам. У державних — довгі черги, а приватні коштують захмарно. Через це багато жінок не можуть вийти на роботу або почати вивчати чеську мову. Та один із приватних садочків у Празі-17 уже другий рік поспіль

пропонує українським родинам пів року безплатного відвідування. Ініціатива належить директорві садочка, який сам родом з України.

Дитяча група в районі Ржепи з'явилася минулого року. З самого початку її керівник Олег Грицик вирішив: тут допомагатимуть тим, кому це справді потрібно. Він бачить, як багато українок не можуть повернутися до повноцінного життя саме через брак доступного догляду за дітьми. Тож разом із донорами та за підтримки місцевої церкви директор садочка запустив спеціальну програму.

«Ми розпочинаємо новий проєкт для українських родин, які живуть у Празі. Зараз відкриваємо шість безплатних місць у нашому садочку для дітей з України віком від двох років. Ми знаємо, як важко знайти надійний садок для малюків, тому хочемо допомогти, щоб мами могли вийти на роботу та отримати трохи стабільності».

Це не класичний садок, а дитяча «скупіна» — до групи беруть дітей від 2 до 4 років. Заняття проводяться чеською мовою, а адаптація завжди проходить м'яко, зазначає директор. Цьогоріч безплатно приймуть шість українських дітей, оплачувати потрібно буде лише харчування, розповідає Олег Грицик.

«Садочок працює цілий рік, не тільки в межах навчального року. Діти перебувають у чеськомовному середовищі, але отримують тепле ставлення, індивідуальний підхід, навчаються через ігри, творчість і вчать англійську мову в ігровій формі. Це безпечне і доброзичливе місце, яке дозволяє мамі розвиватися і рухатися далі».

Щоб записати дитину до садочка за цією програмою, потрібно виконати три прості умови:

- подати заявку особисто або електронною поштою,
- надати довідку від чеського лікаря про всі обов'язкові щеплення,
- підтвердити зв'язок із ринком праці (це може бути трудовий договір, довідка з курсів або з бюро працевлаштування).

17.07.2025

Укрінформ

<https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/4016186-ukrainci-daut-ceskomu-budzetu-bilse-niz-vin-na-nih-vitrache-posol-zvaric.html>

Українці дають чеському бюджету більше, ніж він на них витрачає - посол Зварич

Близько 70% українських шукачів притулку працездатного віку в Чехії працевлаштовані та приносять економічну вигоду чеській державі.

Про це в інтерв'ю Укрінформу повідомив посол України в Чеській Республіці Василь Зварич.

Станом на зараз, за даними Посольства, на території Чеської Республіки налічується майже 370 тисяч громадян України, які користуються статусом тимчасового захисту, який надається після лютого 2022 року.

«З них працездатного населення віком від 18 до 65 років майже 280 тисяч. І дуже важливо, що 70% з них офіційно працевлаштовані», - зазначив дипломат, додавши, що це великий показник порівняно з іншими сусідніми з Чехією країнами Європи.

Це також величезна «додана вартість» і для бюджету Чеської Республіки, тому що офіційне працевлаштування пов'язане зі сплатою податків, страхових внесків тощо, і це наповнює бюджет Чехії, підкреслив посол. Він навів офіційну статистику уряду ЧР, згідно з якою лише за минулий рік сума від сплати податків українцями в Чехії на 250 мільйонів доларів перевищила обсяг соціальних виплат українцям, які користуються статусом тимчасового захисту. За перший квартал цього року «прибуток» уже сягнув 130 мільйонів доларів, тож за результатами року показник перевищить торішній.

Зварич звернув увагу, що українці працюють у лікарнях, школах – там, де дуже не вистачає кваліфікованого персоналу. Посольство розпочало проєкт «Солідарні навзаєм», у рамках якого показує успішних українців, особливо тих, які приїхали в Чехію через російську агресію, за невеликий проміжок часу зуміли підтвердити свою кваліфікацію і зараз працюють на серйозних посадах, передусім у сфері медицини, ІТ-технологій, освіти тощо.

Українці, за словами дипломата, не приїхали в Чехію сидіти, склавши руки, і чекати на соціальну допомогу. «Українці працьовиті і талановиті, і свій талант, свою працю вони також використовують для допомоги і підтримки різних сфер життєдіяльності чеського суспільства», - підкреслив він.

Посол також додав, що ті, хто знайшов в Україні кращі можливості для працевлаштування, ніж в Чехії, хто не знайшов себе в новій країні, повертається додому.

Зварич назвав маніпуляціями спроби деяких політичних сил напередодні парламентських виборів у Чехії використовувати тему біженців України в своїй передвиборчій боротьбі.

14.07.2025

Європейська правда

<https://www.eurointegration.com.ua/news/2025/07/14/7215911/>

У Німеччині вчиться рекордна кількість українських учнів

Кількість дітей з України, які навчаються в німецьких школах, у другому кварталі 2025 року сягнула рекорду.

Про це повідомляє "Європейська правда" з посиланням на Spiegel.

За інформацією з німецьких земель, кількість українських школярів у Німеччині досягла рекордного рівня – понад 227 тисяч.

Більшість дітей та підлітків, які втекли з України, були прийняті до шкіл у Баварії (майже 38 тисяч), Баден-Вюртемберзі (близько 34 тисяч) та Північному Рейні-Вестфалії (близько 32 тисяч).

Загалом у Німеччині навчається близько 11 мільйонів учнів.

Після початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну кількість українців у німецьких школах швидко зросла і наприкінці 2022-го вже досягла 200 тисяч.

17.07.2025

24 Канал

https://24tv.ua/education/distantsiynе-navchannya-ukrayina-chi-skasuyut-navchannya-online-zakon-111_n2872611

Чи можуть в Україні скасувати дистанційний формат навчання

Віцепрем'єр Михайло Федоров повідомив, що 18 липня скасують Наказ Міністерства освіти і науки України №1112, який стосується, зокрема, дистанційного навчання. Однак чимало українців подумали, що у нашій державі ліквідовують дистанційний формат навчання.

24 Канал розповідає, чи це правда і чого чекати учням, батькам і школярам напередодні нового навчального року.

Що заявив Федоров?

Федоров повідомив, що у п'ятницю скасують Наказ Міністерства освіти і науки України №1112, адже до нього є багато питань у громади і депутатів. Влада натомість шукатиме шлях, як вивести дітей на очне навчання, у безпечні школи.

Що передбачає наказ МОН №1112?

Наказ МОН №1112, зокрема, обмежує право вибору школи. Що важливо, з 1 вересня 2025 року учні-переселенці мають навчатися очно в школі за місцем проживання.

Також наказ обмежує доступ до дистанційної освіти. Для таких класів встановлюють вимогу за кількістю учнів – має бути не менш як 20. Норма суперечить чинному Закону "Про повну загальну середню освіту", згідно з яким у класі має бути щонайменше 5 учнів.

Документ також ускладнює навчання в українських школах дітям із тимчасово окупованих територій. Діти з ТОТ зможуть навчатися дистанційно на педагогічному патронажі. Але їхні батьки повинні написати спеціальну заяву та надати свої персональні дані і згоду на їх оброблення. Це небезпечно для українців з ТОТ, адже окупанти вистежують такі зв'язки.

Наказ загрожує і безпеці дітей у прифронтових зонах. У МОН акцентують на поверненні дітей за парти у тих закладах освіти, де є укриття. Однак далеко не всюди є укриття або вони не відповідають вимогам. Та й сама дорога до школи у регіонах, які постійно під обстрілами, може бути небезпечною.

Як Федоров пояснив заяву?

Після того як частина українців неправильно сприйняла заяву Михайла Федорова, він вирішив її розтлумачити. Посадовець нагадав, що анонсував ліквідацію Наказу МОН № 1112, а не дистанційний формат навчання.

«Дистанційне навчання не скасовуватимуть. Безпека дітей – наш пріоритет. Ми живемо в умовах війни, тому дистанційне навчання залишиться елементом освітнього процесу. Якість дистанційки – пріоритет. Навчання в офлайн-форматі можливе лише за гарантій, що життю дітей нічого не загрожує», – наголосив віцепрем'єр.

І пояснив деталі цього документа. Громади, депутати протестують проти ймовірності закриття шкіл у прифронтових територіях, де в класах навчається дітей менше, ніж передбачено Наказом. Саме через ці положення Наказ № 1112 і скасують.

Як в Україні оновили правила дистанційного навчання?

19 червня Міністерство освіти і науки України оновило Особливості організації дистанційного навчання в умовах воєнного стану. Тоді погодили зміни до наказів МОН №1112 (від 7 серпня 2024 року) і №1115 (від 8 вересня 2020 року). Зміни мали набути чинності 1 вересня 2025 року. Їх передбачили як частину політики "Школа офлайн".

У МОН заявляли, що зміни адаптовані до потреб і специфіки прифронтових та прикордонних із Росією регіонів. Загалом на учнів та вчителів відповідно мали очікувати такі зміни:

1) Нові правила щодо наповнюваності дистанційних класів

Мінімальна кількість учнів у дистанційному класі мала становити 20 дітей. Утім, засновники шкіл могли зменшити цю кількість:

- до 10 учнів – для закладів на тимчасово окупованих, прифронтових територіях, у селах і селищах всієї України;
- до 15 учнів – для закладів в інших містах.

2) Дистанційна робота школи можлива навіть без усіх паралелей класів

Заклад освіти будь-якого типу може працювати за дистанційною формою, якщо в ньому відсутні не більше ніж дві паралелі. Наприклад, школа має дистанційні 1 – 6, 8 – 11 класи – 7 класу може не бути.

3) Окремий клас для навчання за українознавчим компонентом

У межах одного дистанційного класу учні повинні навчатися лише за однією освітньою програмою. Це допоможе вчителю ефективніше працювати з дітьми різних категорій – тими, які перебувають в Україні на контрольованій урядом території, на ТОТ або за кордоном.

Якщо дитина відвідує школу в країні перебування, вона може дистанційно навчатися за українознавчим компонентом в українській школі (5 – 8 годин на тиждень, без перевантаження). Якщо дитина не ходить до місцевої школи, вона може здобувати освіту повністю дистанційно в українському закладі освіти.

Діти на ТОТ можуть навчатися за педагогічним патронажем. Це індивідуальне навчання з урахуванням потреб дитини й безпекових обставин.

Зверніть увагу! Навіть якщо в школі не відкрили жодного класу, вона може продовжити працювати у формі педагогічного патронажу. Ця форма передбачає оплату вчителю за навчання конкретної дитини.

Окрім цього, якщо дитина перебуває на території, де тривають або можливі бойові дії, – вона може продовжувати навчання дистанційно у своїй школі, звідки виїхала. Їй не потрібно переводитися до іншого закладу для дистанційного навчання.

Водночас, якщо є можливість відвідувати очне навчання за наявності укриття у школі, – це є пріоритетом для учнів.

17.07.2025

24 Канал

https://24tv.ua/education/nakaz-pro-vimogi-do-distantsiyki-shkolah-mon-vnis-vazhlivi-zmini_n2873553

МОН скасував скандальний наказ про вимоги до дистанційки в школах: що тепер зміниться

Міністерство освіти України скасувало вимоги, які стосуються мінімальної наповнюваності дистанційних класів у школах. Але, попри зміни, збережуться норми, що важливі для громад і безпеки дітей.

Про це повідомляє 24 Канал з посиланням на наказ МОН.

Що зміниться після скасування скандального наказу про організацію дистанційного навчання?

Відповідний наказ міністерства щодо мінімальної наповнюваності дистанційних класів і вимог до навчання внутрішньо переміщених дітей критикували через складні умови доступу до дистанційної освіти на тимчасово окупованих територіях, а також через вимогу для дітей ВПО навчатися очно у школі за місцем проживання.

Так було вирішено змінити деякі пункти наказу:

- вимоги щодо наповнення дистанційних класів будуть такі ж, як і для очних та змішаних. В них має навчатися не менше 5 учнів;
- у шкіл буде можливість відкривати класи дистанційного навчання незалежно від наявності повної лінійки паралелей;
- діти ВПО не повинні будуть змінювати школу за місцем проживання, а зможуть дистанційно навчатися у своїх закладах;

Усі ці рішення не вплинуть на призупинення діяльності дистанційних шкіл.

Деякі пункти наказу, що залежать від безпекової ситуації залишатимуться незмінними. Так очна та змішана форми можуть бути лише в закладах освіти де є укриття, або воно розташоване не більше як за 500 метрів

від нього. Також школи на ТОТ будуть працювати, незалежно від того, чи навчаються там діти.

«Вчителі таких закладів навчають наших дітей на тимчасово окупованих територіях за педагогічним патронажем. Кожен учень отримує індивідуальний підхід з урахуванням безпеки. А вчитель – оплату за навчання конкретної дитини», – розповіли у відомстві.

Водночас діти за кордоном надалі зможуть навчатися у своїх дистанційних класах, а також за скороченою формою – так званим українознавчим компонентом.

Для дітей на ТОТ зберегли можливість навчатися в дистанційному класі або за педагогічним патронажем. Обирати форму можна залежно від безпекової ситуації.

16.07.2025

РБК-Україна

<https://www.rbc.ua/rus/news/kompensatsiyi-prihistok-vpo-kabmin-zatverdiv-1752635911.html>

Компенсації за прихисток ВПО: Кабмін затвердив нові правила - що треба знати

Кабінет міністрів затвердив порядок компенсації витрат на житлово-комунальні послуги та енергоносії, спожиті під час безоплатного розміщення внутрішньо переміщених осіб (ВПО). Нововведення стосуються юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців.

Про це розповідає РБК-Україна із посиланням на Урядовий портал.

Хто має право на компенсацію

Отримати компенсацію можуть юридичні особи незалежно від форми власності, а також ФОПи.

Компенсація надається, якщо розміщені ВПО:

- виїхали з окупованих або прифронтових територій і не мають іншого житла;
- мають зруйноване або непридатне житло (інформація має бути в реєстрі пошкодженого майна).

Що компенсують

Можна отримати компенсацію за такі витрати:

- вартість житлово-комунальних послуг — у межах соціальних норм;
- витрати на скраплений газ, тверде чи рідке пічне паливо — у межах норм.

У яких випадках компенсацію не надають

Держава не компенсує витрати у таких випадках:

- ВПО вже отримує іншу компенсацію, пільги чи субсидію;
- отримує допомогу на оренду за іншою державною програмою;

- перебуває за кордоном або не проживає за вказаною адресою понад 30 днів;
- у заяві зазначено недостовірну інформацію.

Як подати заяву

З 31 липня 2025 року - через особистий кабінет на порталі Пенсійного фонду України. Для цього потрібен електронний підпис або інший засіб електронної ідентифікації. У заяві обов'язково має бути вказана адреса, яка збігається з місцем фактичного проживання ВПО, зазначеним у довідці.

Урядова програма спрямована на підтримку тих, хто надає прихисток ВПО, та дозволяє компенсувати частину витрат на утримання безкоштовного житла.

16.07.2025

РБК-Україна

<https://www.rbc.ua/rus/news/verhovna-rada-pidtrimala-pershiy-zakon-virishennya-1752662847.html>

Верховна Рада підтримала перший закон для вирішення питання квартирних черг, - Шуляк

16 липня Верховна Рада України проголосувала у першому читанні один з найважливіших для житлової сфери законопроект - "Про основні засади житлової політики", що дає старт масштабній житловій реформі в Україні.

Про це пише РБК-Україна з посиланням на заяву голови комітету ВР з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку і містобудування, очільниці партії "Слуга народу" Олени Шуляк.

За словами Шуляк, за ухвалення цього законопроекту Україна отримає 300 млн євро як виконання одного з індикаторів програми Ukraine Facility, відповідно до якої Україні надається 50 млрд євро від ЄС.

Йдеться про законопроект №12377, внесений до парламенту ще у січні. Це базовий документ, який відкриває двері до масштабної житлової реформи. Її мета - нарешті вирішити проблему сотень тисяч людей, які десятиліттями чекають у чергах на житло від держави, часто без жодної надії зрушити з місця. Головна мета і головна зміна, додала Шуляк, скасувати застарілий Житловий Кодекс 1983 року. Не тому, що він застарілий, не тому, що радянський, а тому що він дуже давно не ефективний і не вирішує жодних завдань.

"Понад 600 тис. українців десятиліттями стоять у квартирних чергах і це дані тільки на 2015 рік. А війна ще суттєвіше поглибила цю проблему, оскільки в нас колосальна кількість ВПО, які також потребують поліпшення житлових умов", - пояснила нардепка.

Шуляк також повідомила, що для доопрацювання законопроекту була проведена за її ініціативи спільно з партнерами серія широких публічних консультацій за участі громадських організацій, профільних експертів, міжнародних організацій та безпосередньо отримувачів послуги - громадян.

Загалом у консультаціях взяли участь понад тисяча охочих зі всієї України. Тоді ж визначили ключові проблеми житлової політики - недоступне та неякісне житло, нестача житла для ВПО та ветеранів, нерегульований ринок оренди. А також напрацювали рекомендації, які оформивши у звіт, передали Кабміну.

Водночас вона зауважила, що актуальність ухвалення цього законопроекту саме зараз - виконання одного з багатьох індикаторів програми Ukraine Facility, яка надає Україні 50 млрд євро до 2027 року. Виконання "житлового індикатору" - остаточне ухвалення законопроекту №12377 до 4 кварталу цього року принесе Україні 300 млн євро.

Нова житлова політика, наголосила Олена Шуляк, починає реалізовуватись з моменту ухвалення законопроекту №12377 у другому читанні. Водночас для повноцінного початку житлової реформи будуть створені та ухвалені ще два важливі законопроекти - "Про фонд соціального житла", а також законопроект про управління цим фондом. Над першим роботу вже розпочали, оскільки дедлайн його ухвалення по Ukraine Facility - 4 квартал 2026 року.

Що передбачає реформа житлової політики

Замість стояння в квартирних чергах, які вже багато років не рухаються, оскільки щорічно видається не більше ніж кілька сотень квартир від держави, людям, які потребують поліпшення житлових умов, нададуть ефективні інструменти нарешті це житло отримати.

Це буде низка доступних фінансово-кредитних механізмів, перезапуск інструменту житлово-будівельних кооперативів, а також державно-приватне партнерство. Йдеться, пояснила парламентарка, про так званих операторів доступного житла.

"Це, що стосується отримання житла у власність. Для тих громадян, чії доходи цього не дозволяють, буде запроваджено два формати тимчасового житла - соціальна оренда та оренда з правом викупу. Обидва механізми вже багато років ефективно працюють у ЄС, і ми максимально адаптуємо їх під українські реалії так, щоб це дійсно працювало й максимально ефективно закривало потребу в житлі. Зокрема, буде і тимчасове службове житло", - пояснила Олена Шуляк.

Хто надаватиме житло в соціальну оренду

Житло, яке можна взяти в соціальну оренду, буде надаватись з державного та муніципального фондів соціального житла. Наразі в Україні їх немає від слова зовсім, що є наслідком приватизації 90-х років. Але цей фонд будуть створювати і він має бути, акцентувала Шуляк, на мільйони квадратних метрів.

"Це буде і нове житло, що споруджуватиметься за державний кошт, і державно-приватне партнерство, але головне, що ми зможено в такий спосіб нарешті добудувати всі наші довгобуди - наслідок діяльності недобросовісних забудовників і не тільки. Законопроект щодо фонду соціального житла, де все

це буде прописано, вже готується. Наступним, фінальним, буде законопроект про управління цим фондом", - повідомила Олена Шуляк.

15.07.2025

Громадський простір

<https://www.prostir.ua/?news=u-rymi-napratsyuvaly-rekomendatsiji-dlya-zaluchennya-pereselentsiv-i-bizhentsiv-do-vidbudovy-krajiny>

У Римі напрацювали рекомендації для залучення переселенців і біженців до відбудови країни

На полях конференції Ukrainian Recovery Conference українці презентували рекомендації та успішні практики залучення Рад ВПО, діаспори, та біженців до процесів відновлення.

Про це йшлося на круглому столі в Римі напередодні Ukrainian Recovery Conference, де обговорюватимуться мільярдні інвестиції у відновлення країни. Представники Рад ВПО та українських і світових організацій громадянського суспільства організували окремий захід за участі міжнародних експертів та урядовців після того, як його не вдалося організувати в рамках основної конференції.

Міжнародні експерти засвідчили свою підтримку українським Радам ВПО

Спеціальна доповідка ООН з прав внутрішньо переміщених осіб Паула Гавірія Бетанкур оголосила про продовження свого мандату на наступні три роки й пообцяла надалі сприяти розвитку мережі Рад ВПО та підтримувати вимушених переселенців в Україні та світі.

«Внутрішньо переміщені особи — це не просто отримувачі допомоги, не просто жертви. Це носії прав, громадяни, агенти відновлення, агенти змін, агенти миру», — заявила Бетанкур, долучившись до заходу онлайн.

Елісса Голберг, посол Канади в Італії, розповіла про підтримку канадського уряду: з 19 мільярдів доларів, виділених Україні, 12 мільярдів спрямовано на підтримку державних послуг — зокрема на виплату пенсій і допомоги для внутрішньо переміщених осіб.

Нідерланди підтримали проєкт діалогу між українцями

На круглому столі зробили важливе оголошення про запуск нового проєкту структурованого діалогу між українцями в Європі та Радами ВПО в Україні. Дорон Верстрелен із Міністерства притулку та міграції Нідерландів розповів, що його країна дуже зацікавлена в результатах проєкту, який реалізується українським БФ «ССС» та нідерландською організацією OpenEmbassy.

«Це перш за все діалог “людина-людина”», — підкреслив Верстрелен, додавши, що такий формат допоможе краще зрозуміти потреби українців для формування політики обох країн: «Ми створимо програми у сфері освіти та

підприємництва в ключових секторах економіки Нідерландів, які є й ключовими секторами української економіки».

Перша зустріч відбулася на початку липня й фокусувалася на спільних потребах українців у Нідерландах та в Україні.

Ради ВПО як механізм участі у місцевому відновленні

Валерія Вершиніна, виконавча директорка БФ «ССС» та співзасновниця Конгресу рад ВПО зазначила: «Ради ВПО активно долучаються до проєктів відновлення на місцевому рівні — і до консультування щодо відбудови інфраструктури, і до розробки програм для населення. А от залученості до змін на національному рівні бракує. Чимало рішень, програм і стратегій приймаються без урахування думки переселенців. Нам необхідна системна співпраця між урядом, донорами, радами ВПО та іншими представниками постраждалого населення. Ми закликаємо державу взяти на себе лідерську функцію в цьому процесі».

Сьогодні в Україні працює понад 800 рад ВПО у 66% всіх громад, де проживають переселенки й переселенці.

Анна Чернова з благодійного фонду «Посмішка UA» закликала не зводити роль переміщених осіб лише до отримувачів послуг: «Ми бачимо ради ВПО як стратегічного партнера, а не просто як сервісну агенцію, тому що я думаю, це не їхня справжня мета — бути сервісними агентами. Будь ласка, залучайте нас як місцевих діячів, які вже пов'язані з громадами».

Мартіна Ранелі, керівниця відділу Міжнародного інституту гуманітарного права, наголосила на важливості створення нейтральних і безпечних просторів для діалогу між урядом та переселенцями, адже саме в таких умовах може виникнути взаєморозуміння.

«Ми працюємо над тим, щоб люди з досвідом переміщення стали співтворцями різноманітних проєктів і програм та мали простір для звернення до урядових чиновників з усього світу», — зазначила вона.

Системні проблеми координації

Проблеми повернення пов'язані не лише з безпекою, а й із системними викликами в політиці держави щодо переміщених осіб. Яна Любімова, співзасновниця Конгресу Рад ВПО, розповіла про підготовку узагальненої адвокаційної позиції щодо політики в царині ВПО за підтримки МБФ «Відродження»: «Ми визначили 11 ключових викликів, одним з яких є відсутність чіткої координації після того, як відповідальність розділено між Міністерством розвитку громад та Міністерством соціальної політики».

«Найважливіше — визнання ВПО як партнерів у процесі відновлення, як згадували мої колеги раніше. — додала вона. — Цей документ, який ми представили сьогодні, — не фінальний результат. Це заклик до дії».

Альона Луньова з Центру прав людини «ZMINA» теж говорила про нестачу координації на рівні міністерств після ліквідації міністерства реінтеграції наприкінці 2024 року.

Вона розповіла про спільну заяву правозахисних організацій: «Ми з колегами зробили заяву про необхідність включення порядку денного

тимчасових територій до порядку денного Ukrainian Recovery Conference. Бо поки що ці проблеми не в фокусі дискусій про людський капітал.

Потреба нової стратегії для 6 мільйонів українців

Ольга Токарюк, дослідниця з лондонського Chatham House, представила результати дослідження українців за кордоном, яке показало тривожну тенденцію: за даними київського Центру економічної стратегії, частка тих, хто має намір повертатися, знизилася з 70% у 2022 році до 44% у травні 2025 року.

При цьому 55% українців за кордоном походять зі східних та південних регіонів, багато з них мають досвід подвійного переміщення — спочатку у 2014-му, потім у 2022-му.

«Ці люди можуть почуватись найбільш вразливими, але водночас вони часто відчують найтісніший емоційний зв'язок з Україною», — зазначила дослідниця.

Практичні результати

Учасники заходу домовилися про розробку політичного документу з рекомендаціями для урядів, створення мережі партнерств між радами ВПО та організаціями українців за кордоном, запуск транскордонних платформ для діалогу та підтримки повернення.

Контекст

Круглий стіл відбувся напередодні головної Ukrainian Recovery Conference у Римі, де міжнародні донори обговорюватимуть багатомільярдні інвестиції у відбудову України. Українські активісти підкреслили важливість людського виміру цього процесу поряд з економічними питаннями.

За словами організаторів, це була перша спроба на міжнародному рівні обговорити конкретні механізми залучення української діаспори не як отримувачів допомоги, а як активних партнерів у відбудові країни.

Довідка

Захід організовано БФ «Стабілізуєшен Суппорт Сервісез» за підтримки міжнародного благодійного фонду «Відродження» та Університету МакГілл (Канада).

15.07.2025

ТРИБУН

<https://tribun.com.ua/uk/121511-prixistok-zapuskae-novij-proekt-dlja-dopomogi-vpo-detali>

“Прихисток” запускає новий проєкт для допомоги ВПО. Деталі

Протягом понад 3,5 років платформа “Прихисток” допомагала українцям знайти тимчасове безкоштовне житло. Але війна триває, потреби змінюються. Сьогодні тисячі людей потребують не лише даху над головою, а й роботи. Саме тому команда проєкту запускає нову ініціативу — “Прихисток. Робота”.

Про це кореспондентці ТРИБУН розповіла народна депутатка Галина Янченко.

“Наша мета трансформується, — розповідає Галина Янченко, — Платформа «Прихисток» продовжує працювати — нові оголошення про безкоштовне житло ще надходять, але їх значно менше, ніж раніше. Ми бачимо, що тепер людям потрібне більше: житло — це не єдиний пріоритет”.

Саме тому, за її словами, проєкт переходить на новий етап — “Прихисток. Робота”, який стартує вже найближчим часом. Основна ідея — поєднати пошук житла з можливістю працевлаштування, щоби допомогти переселенцям не просто вижити, а вкоренитися у нових громадах.

“Ми хочемо дати комплексне рішення для тих, хто боїться переїзду, бо не впевнений, що знайде роботу. А для роботодавців, які мають потребу в кадрах — інструмент: розмісти вакансію з житлом і отримай вмотивованого працівника”, — каже пані Янченко.

Наразі платформа перебуває в стадії розробки, команда вже активно працює з роботодавцями, обласними військовими адміністраціями та українськими бізнес-асоціаціями.

Портал “Прихисток. Робота” — це:

- база вакансій, де роботодавці можуть пропонувати житло разом з працевлаштуванням;
- можливість для ВПО знайти роботу й одразу переїхати;
- інструмент для громад, які хочуть залучити нових жителів і працівників;
- партнерство з державними структурами, зокрема з Міністерством соціальної політики.

“Це буде абсолютно новий портал з новою філософією. Ми вже на низькому старті — презентація запланована на липень-серпень”, — каже депутатка.

Регіональні

17.07.2025

Новини Донбасу

<https://novosti.dn.ua/news/401907-ministerstva-natsionalnoyi-yednosti-bilshe-nemaye-hto-teper-opikuyetsya-pytannyamy-pereselentsiv#>

Міністерства національної єдності більше немає: хто тепер опікується питаннями переселенців

Міністерства національної єдності більше не буде в Україні. Про це йдеться з рішення Верховної Ради України від 17 липня, яке проголосувало за призначення міністрів в оновленому уряді. У списку немає Олексія Чернишова, який раніше очолював це міністерство. Також у списку немає самого відомства.

Міністерство національної єдності було створено наприкінці 2024 року. Воно прийшло на зміну міністерству реінтеграції тимчасово окупованих територій України. Його створили з метою ефективного розв'язання питань інтеграції громадян, які через війну залишили свої домівки — переселенців та біженців.

Наразі міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України стало головним органом, який займається питаннями внутрішньо переміщених осіб (ВПО). Воно займається питаннями соціального захисту переселенців, включаючи їх реєстрацію, допомогу у працевлаштуванні, житло та надання соціальної підтримки.

На початку липня українські правозахисні організації закликали владу посилити міністерство національної єдності питаннями державної політики щодо постраждалих внаслідок збройної агресії проти України або зберегти посаду віцепрем'єр-міністр з питань національної єдності України без портфеля, але з профільними заступниками у кожному міністерстві.

Звернення підписали: Центр прав людини ZMINA, Кримська правозахисна група, ГО «КримSOS», БФ «Схід SOS», ГО «Донбас СОС», БФ «Стабілізейшен Супорт Сервісез», ГО «ГРУПА ВПЛИВУ» та БФ «Право на захист».

16.07.2025

Сєєродонецьк онлайн

<https://sd.ua/news/34505>

На працевлаштування луганських ВПО виділили майже 40 млн грн – куди звертатися

Для луганських ВПО, які потребують підтримки у пошуку роботи, військові адміністрації Луганщини виділили 38,41 млн грн.

Про це повідомляє Департамент економічного розвитку та зовнішньоекономічної діяльності ЛОВА.

Там зазначили, що з 26 військових адміністрацій населених пунктів Луганської області 24 внесли зміни у вже існуючі або розробили програми підтримки ВПО з Луганської області з працевлаштування та передбачили фінансування.

Програми передбачають такі заходи :

- допомога в пошуку роботи;
- фінансова підтримка у разі працевлаштування до іншого населеного пункту (компенсація або допомога за переїзд, оренду житла, надання гуманітарної допомоги);
- допомога у пошуку житла;
- допомога ВПО в інтеграції до інших громад та інше.

15.07.2025

Східний Варіант

<https://v-variant.com.ua/skhidnii-variant-diznavsia-pro-zhitlovi-proghrami-dlia-vpo-z-girskogho-rubizhnogho-popasnoyi-ta-krieminnoyi/>

Східний Варіант дізнався про житлові програми для ВПО з Гірського, Рубіжного, Попасної та Кременної

Східний Варіант дізнався в Луганської обласної військової адміністрації (ОВА), як чиновники на обласному та місцевому рівні розв'язують проблему із житлом для переселенців.

Гірська МВА домовилася з благодійним фондом «Янголи Спасіння», щоб облаштувати шелтер для переселенців у селищі Солобківці Хмельницької області. Коштом фонду вже виконані ремонтні роботи, закуплені меблі, постільне приладдя, кухонне обладнання.

Рубіжанська МВА співпрацює із Закарпатською ОДА та Товариством Червоного Хреста. Коштом міжнародних партнерів триває будівництво тимчасових споруд для переселенців у селі Батрадь Закарпатської області. Облаштують 144 місця, 22 з них — для людей з інвалідністю та маломобільного населення.

Попаснянська МВА звернулася до Самарської міської ради Львівської області з наміром співфінансування будівництва житла для переселенців на території приймаючої громади. Поки що остаточне рішення невідоме.

Кременська МВА розробляє проєкт надання компенсації частини першого внеску за іпотечним кредитом «єОселя» для переселенців із їхньої громади. Остаточне рішення варто очікувати найближчим часом.

Також, як Східний Варіант розповідав раніше, переселенців із Луганської області запрошують на місця проживання в село Мочулки, яке за 35 км від Рівного. Це спеціальний проєкт, який Біловодська селищна військова адміністрація реалізувала в співпраці з Клеванською селищною радою, громадськими організаціями «100 відсотків життя Рівне» та «Біловодщина незламна» за фінансування німецьких донорів «HUMEDIKA» та благодійного фонду «СХІД SOS».

16.07.2025

Східний Варіант

<https://v-variant.com.ua/u-lisichanskii-ta-sivierskodonietskii-ghromadakh-rozpovili-pro-zhitlovi-proghrami-dlia-vpo/>

У Лисичанській та Сіверськодонецькій громадах розповіли про житлові програми для ВПО

Станом на зараз в Україні зареєстровано понад 270 тисяч переселенців із Луганської області, яка майже повністю окупована російською федерацією. Лише 1346 з них отримали житло (ліжко-місця) від військових адміністрацій

населених пунктів та приймаючих громад. Ще вільні 1000 місць, на які можуть поселити ВПО.

Уже затверджені програми забезпечення житлових прав переселенців Сватівською, Кремінською, Рубіжанською, Сіверськодонецькою, Гірською, Попаснянською та Щастинською громадами. Обсяг їхнього фінансування — 1,1 млрд грн (у тому числі з місцевого бюджету — 240 млн грн). Про це Східному Варіанту розповів виконавчач обов'язків директора департаменту житлово-комунального господарства Луганської ОВА Артем Скаженик.

Переселенці Лисичанської громади можуть отримати кімнату в гуртожитку Національного педагогічного університету ім. Драгоманова в Києві. Лисичанська МВА уклала меморандуми з навчальним закладом на користування кімнатами в гуртожитку, де вже розмістили понад 800 переселенців із Луганщини. Після додаткових договорів вдалося збільшити кількість гуртожитків з облаштованими місцями на ще 500 осіб.

Як пише Лисичанська МВА у Facebook, проживання організовано за блоковою системою: кожен блок складається з двох кімнат — однієї двомісної та однієї тримісної. У самому блоці є духова кімната та вбиральня.

15.07.2025

ОстроВ

<https://www.ostro.org/news/ponad-1000-pereselentsiv-z-donechchyny-evakujuvanno-u-bezpechni-regiony-ukrayiny-i526843>

Понад 1000 переселенців з Донеччини евакуйовано у безпечні регіони України

Від початку року вже понад тисячу жителів Донеччини були централізовано та безкоштовно евакуйовані до більш безпечних областей України. Про це повідомив очільник Донецької ОДА Вадим Філашкін.

Лише за останні дні до Закарпаття вивезли чотири родини з Краматорської та Дружківської громад — серед них 10 дітей. Людей розселили в комфортних умовах у місті Берегове та селищі Тересва.

Евакуацію організовано у співпраці Донецької та Закарпатської обласних адміністрацій, «Укрзалізниці», громадської організації «Проліска» та благодійного фонду «Схід СОС». У транзитному пункті люди отримують гарячу їжу, гуманітарну та психологічну допомогу. Міжнародні організації реєструють їх на одноразову грошову допомогу — 10 800 грн на людину.

15.07.2025

ОстроВ

<https://www.ostro.org/news/dlya-ditej-pereselentsiv-z-gromad-luganshhyny-okupovanyh-z-2024-roku-zapushheno-okremu-programu-i526856>

Для дітей - переселенців з громад Луганщини, окупованих з 2024 року, запущено окрему програму оздоровлення - Харченко

"Ми маємо 11 громад з чотирьох районів, на території яких не утворені військові адміністрації. Ці громади окуповані з 2014 року. І попри те, що ми не маємо поки законного механізму надавати їхнім мешканцям соціальну підтримку, ми вже започаткували (я наприкінці червня підписав) програму оздоровлення дітей саме з тих районів, які були окуповані в 2014 році", - повідомив начальник Луганської ОВА Олексій Харченко в інтерв'ю "ОстроВу", опублікованому 15 липня.

За його словами, діти, які народились у ВПО з цих громад вже після вимушеного переселення, також мають і матимуть право на цю й подібні пільги.

"Щодо переселенців з громад, окупованих з 2014 року - треба рухатись по ветеранах з тих територій. Те ж саме. Розглядаємо програму, думаємо як зробити все в законному руслі, щоб не було від Мінфіну питань. Тобто, релоковані з 2022 року громади забезпечують своє населення, а я поставив за мету знайти способи й механізми підтримки людей з тих чотирьох районів, які окуповані з 2014 року", - зазначив також Харченко.

16.07.2025

ОстроВ

<https://www.ostro.org/news/harchenko-poyasnyv-chomu-luganska-ova-ne-mozhe-zabezpechyty-zhytlo-vsih-vpo-z-oblasti-i526952>

Харченко пояснив, чому Луганська ОВА не може забезпечити житлом всіх ВПО з області

"Зараз є наратив про існування чотирьох з половиною мільйонів ВПО. Звичайно, неможливо - причому жодній країні світу - забезпечити житлом чотири з половиною мільйони своїх громадян. Ми маємо цю проблему з державою вирішувати тільки тоді, коли будемо розуміти реальну кількість ВПО, а не декларовану, й реальну потребу у службовому житлі", - сказав начальник Луганської ОВА Олексій Харченко в інтерв'ю "ОстроВу", опублікованому 15 липня, пояснюючи, чому Луганська ОВА не може забезпечити житлом всіх ВПО з області.

За його словами, переселенців з Луганської області наразі близько 200 тисяч, і близько третини з них є соціально незахищеними.

"Хто готовий їхати в умовний Богуслав Київської області у збудований будинок, кидати свій побут, забирати дітей і там знов вкотре влаштовуватись якось? ...Абсолютна більшість ВПО хоче отримати компенсацію. Бо люди не хочуть знову перелаштовувати свій побут, і це нормально. Тому, якщо у нас раптом з'являться ресурси й ми будемо хаотично будувати для переселенців з Луганщини будинки в різних населених пунктах України – яка категорія ВПО буде готова туди їхати? Знов в нікуди, без роботи, без розуміння, де діти або внуки будуть навчатися. Це величезний виклик. Тому на закиди «чому Луганська ОВА не буде...» у мене завжди буде відповідь. Я можу будувати службове житло для лікарів, до прикладу – бо вони працюють об'єктно, ми розуміємо, де вони і розуміємо їхні потреби. Так само - педагоги у випадку офлайн-роботи. Але я не розумію, де мені збудувати будинок – до прикладу, п'ятиповерховий чотирипід'їзний будинок. А головне - як я вирішу питання двохсот тисяч людей, коли збудую хай навіть десять таких будинків? Це дуже просте питання, дуже просте. І тут треба до свідомості людей апелювати", - зазначив Харченко.

"Тут треба сказати, й сказати чесно: "Люди! Соціально незахищені верстви населення – це моє, це моя зона відповідальності? Сто відсотків моя. Ветерани – моє? Моє сто відсотків. Вчителі й лікарі – моє? Моє". Я зараз можу когось не назвати, але в цілому зрозуміло – є категорії людей, для яких я зараз у першу чергу маю забезпечувати всі необхідні рішення, житлові в тому числі. А дві третини ВПО – це люди, які мають свою роботу, орендують житло, ходять в гості один до одного... Треба сказати чесно: я не можу забезпечити їх житлом. Для цього я не маю ані ресурсу, ані повноважень. І це було б розпилення ресурсу. Навіть якщо ми – хоча це неможливо з точки зору законодавства – збудували б 20 будинків", - визнав глава Луганщини.

"І що далі? Поки на мені висить тягар у вигляді «...усі двісті тисяч ВПО твої», я не знаю, що мені робити. Правильно буде, якщо я чесно й відверто скажу те, що я тільки-но сказав, а люди так само чесно скажуть: так, ми все розуміємо, забезпечте, будь ласка, соціально незахищену верству населення, а ми будемо чекати перемоги й репарацій, щоб нами дали матеріальне відшкодування за наше житло. Це чесна розмова була б", - вважає Харченко.

14.07.2025

Суспільне Кропивницький

<https://suspilne.media/kropyvnytskiy/1066567-u-centri-amariupol-kropivnickij-dopomogatimut-mariupolcam-z-insih-gromad/>

У центрі "ЯМаріуполь. Кропивницький" допомагатимуть маріупольцям з інших громад

У центрі "ЯМаріуполь. Кропивницький" запрацювала програма підтримки для маріупольців, які живуть в інших громадах області. Новий проєкт назвали ""ЯМаріуполь. Поруч з тобою".

Про це в етері Українського радіо Кропивницького розповів керівник центру Олексій Чуйко.

За його словами, на Кіровоградщині центр діє три роки й досі допомагав переважно маріупольцям, які поселилися в Кропивницькому. Тепер представники центру виїжджатимуть раз на місяць у віддалені громади. Першою стала Олександрія.

"Ми орендуємо якесь приміщення і надаємо всебічну допомогу — від гуманітарної і продуктових наборів до послуг лікаря, юридичних послуг, адміністратора ЦНАПу. На майбутнє ми будемо розширювати цей проєкт, щоб виїжджати не тільки в місто Олександрія, а й в інші, де мешкають наші люди", — розповів Олексій Чуйко.

Олексій Чуйко нагадав, що мережу центрів в Україні "ЯМаріуполь" створили за ініціативи міського голови Маріуполя Вадима Бойченка. На Кіровоградщині центр об'єднує 1877 маріупольців. У хабі вони можуть звернутися щодо медичної, психологічної, юридичної підтримки, отримати консультації щодо працевлаштування, соціальних послуг, оформлення документів, подати заявку на оздоровлення й отримання соціального житла. У центрі працює дитяча ігрова зона і є культурно-розважальний напрямок. Також видають гуманітарну допомогу.

"Кожний зареєстрований маріуполець у нашому центрі отримує продуктовий набір щомісяця. Також можуть бути додаткові набори — і одяг, і засоби гігієни, і якісь інші речі, які ми отримуємо від наших спонсорів, які нам допомагають. Це різноманітна допомога".

За словами Олексія Чуйка, під час поїздки в Олександрію з'ясували, що частина місцевих маріупольців або не знала про існування центру, або не мала можливості приїхати в Кропивницький.

"В Олександрії ми 42 родини вперше зареєстрували. Вони були дуже щасливі й сказали: "Маріуполь приїхав до нас".

Якою буде наступна громада, поки не знають. Нині вивчають ситуацію, сказав Олексій Чуйко.

"Збираємо інформацію стосовно розміщення наших маріупольських родин в інших громадах. Ми це будемо аналізувати, робити логістику і вже, можливо, наступні рази заїжджатимемо в інші громади. Зробимо дорогою зупинку й надамо там нашим людям допомогу".

16.07.2025

Суспільне Харків

<https://suspilne.media/kharkiv/1067207-u-harkovi-vidkrili-persij-v-ukraini-cnap-dla-pereselenciv-aki-poslugi-u-nomu-mozna-otrimati/>

У Харкові відкрили перший в Україні ЦНАП для переселенців: які послуги у ньому можна отримати

В Основ'янському районі Харкова 15 липня відкрили окремий Центр з надання адміністративних послуг для внутрішньо переміщених осіб. У ньому переселенці зможуть отримати соціальні, пенсійні, податкові послуги, а також допомогу з працевлаштуванням та гуманітарною.

Як розповіла директорка департаменту Харківської міськради Вікторія Китайгородська, новий ЦНАП — вже 13 центр надання адмінпослуг у Харкові, і переселенці можуть звертатися до будь-якого з них. Але, за її словами, спеціалізований центр відкрили, щоб пришвидшити процес надання допомоги.

За даними мерії, у Харкові на липень 2025 року офіційно зареєстровані близько 206 тисяч внутрішньо переміщених осіб.

"Сюди може звернутися будь-яка особа, яка вимушено покинула свою домівку, і обрала місцем для проживання Харків. Наприклад, якщо є питання щодо освіти, пошуку роботи, питання, пов'язані з гуманітарною допомогою, виплатами від держави", — сказала Вікторія Китайгородська.

За її словами, якщо у переселенців є питання, які неможливо вирішити за один візит, працівники ЦНАПу оформлюють заяву і супроводжують людину до повного розв'язання проблеми.

Як зазначила адміністраторка центру надання адмінпослуг Оксана Резчик, найчастіше переселенці звертаються з проблемою компенсації за пошкоджене житло.

З таким запитом до фахівців центру прийшла переселенка Діана Каплун. Дівчина мешкає у харківському гуртожитку після переїзду з селища поблизу Харкова, бо її житло пошкоджене внаслідок обстрілів.

"Нам адміністрація гуртожитку розповідала про відкриття центру. Є запит стосовно оформлення "єВідновлення" щодо пошкодженого майна і "Картки харків'янина", — розповіла переселенка.

За словами адміністраторки Оксани Резчик, переселенці можуть звернутися до центру й отримати всі послуги одночасно, і не лише адміністративні.

"Також є окремі представники, крім наших адміністративних послуг: центр зайнятості, пенсійний фонд, управління соціального захисту, податкова служба України", — додала адміністраторка ЦНАПу.

17.07.2025

Суспільне Кропивницький

<https://suspilne.media/kropyvnytskiy/1069187-v-zakladah-osviti-na-kirovogradsini-navcautsa-ponad-visim-tisac-pereselenciv/>

У закладах освіти на Кіровоградщині навчаються понад вісім тисяч переселенців

У Кіровоградській області дитячі садки відвідують 1554 дитини-переселенця, в школах навчаються 4800 (45% від загальної кількості), в

училищах – 241, в коледжах – 500, 1257 студентів в закладах вищої освіти регіону є переселенцями.

Про це під час брифінгу 17 липня розповіла керівниця обласного департаменту освіти Ельза Лещенко.

За її словами, переселенців також працевлаштовують у заклади освіти Кіровоградщини.

"З 2022 року ми працевлаштовуємо педпрацівників та непедагогічних працівників в заклади освіти. У перший рік вторгнення таких було 56 та 45, відповідно. І така ж кількість з року в рік. Цього року, наприклад, 38 педагогічних працівників ми працевлаштували в заклади освіти Кіровоградської області та 55 непедагогічних, торік працевлаштували 230 педагогічних працівників і 284 непедагогічних".

Завдяки дітям-переселенцям в області збільшилась кількість позашкільних секцій та гуртків у школах, розповіла Ельза Лещенко.

"Коли почалася повномасштабна війна, в той навчальний рік, було 514 гуртків при школах. Нині – 675. Щодо позашкілля – гуртків стало на 161 більше".

Крім того, на територію Кіровоградщини релокували десять закладів освіти: шість – з Донеччини, один – з Луганщини, три – з Херсонщини.

"Це Донецькі університет внутрішніх справ та медичний університет, Слов'янський фаховий коледж державного некомерційного підприємства державного університету Київський авіаційний університет, Торецький професійний ліцей, Донецький обласний центр туризму та краєзнавства учнівської молоді, Білозерський професійний гірничий ліцей, Луганський обласний центр туризму та краєзнавства учнівської молоді, Херсонський державний аграрно-економічний університет, Скадовський аграрно-фаховий коледж, Новокаховський фаховий коледж Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного".

У цих закладах використовують змішаний формат навчання.

20.07.2025

Суспільне Полтава

<https://suspilne.media/poltava/1069735-u-poltavi-na-budivnictvo-zitla-dla-vpo-vitratili-majze-50-miljoniv-griven-so-vdalosa-zrobiti/>

У Полтаві на будівництво житла для ВПО витратили майже 50 мільйонів гривень: що вдалося зробити

Поки російська армія намагається вести наступ по лінії фронту, Полтава готується до ймовірної нової хвилі вимушених переселенців. Із 2022-го в обласному центрі запустили державний та грантовий проекти будівництва житла для ВПО. З бюджету області на ці будівлі витратили понад 47 мільйонів гривень.

Про це стало відомо з даних електронної системи публічних закупівель Prozorro та єдиного порталу використання публічних коштів Spending.

У квітні 2022-го, усього за кілька місяців після повномасштабного вторгнення Росії, тодішній керівник Полтавської ОВА Дмитро Лунін анонсував будівництво багатоповерхівок в обласному центрі. У них люди, які евакуювалися з Харківщини, Сумщини та інших регіонів, могли б тимчасово оселитися перед купівлею нового житла.

"Уже майже підведене все водопостачання та водовідведення до цих місць, де плануються будівництва багатоповерхівок. Як тільки держава зможе надати нам ці гроші, ми розпочнемо в той же день будівництво. Ми готові до цього моменту. Усі підтверджують, що зможуть швидко добудувати протягом одного року", – розповідав у лютому 2023-го Суспільному Дмитро Лунін.

Такі будинки планували звести в мікрорайоні Лазурний на однойменній вулиці та території колишніх артскладів. Саме ці земельні ділянки надала в оренду для будівництва Полтавська міська рада. Будувати ці багатоповерхівки захотіли дві компанії: "Укрбілдінвест" та "Полтавтрансбуд" — на Лазурному та колишніх артскладах відповідно.

"2022-го року, як тільки пішла велика хвиля вимушено переміщених осіб, на рівні держави було дано завдання: треба будувати житло. Полтавською міською радою було виділено три земельних ділянки. І я вважаю, що вони одні з найкращих, які є в громаді, тому що це не лише там окраїна, це всередині житлових масивів", – розповіла Суспільному секретар Полтавської міськради Катерина Ямщикова.

За словами тимчасового виконувача обов'язків начальника Полтавської ОВА Володимира Когута, нині витрати на цей проєкт лягли на обласний бюджет. До цього будівництва також намагаються залучити гроші закордонних інвесторів. Тому проєкти зі зведення багатоповерхівок розмістили на платформі "Dream". Вартість зведення житла на вулиці Лазурній оцінили в 1 мільярд 700 мільйонів гривень. На будинок за адресою Олеся Гончара, 17а заклали кошторис на 657 мільйонів. А на багатоповерхівку на Остапа Вишні, 32 — 685 мільйонів гривень.

"Цей проєкт можна реалізувати чергами, можна реалізувати поетапно. Але він уже собою передбачає не просто житло, а повинен бути з ремонтом та укомплектований меблями для того, щоб люди могли просто заїхати вже і проживати", — розповів т.в.о начальника Полтавської ОВА Володимир Когут.

У липні Полтавська ОВА замовила чергове коригування проєкту. Як і 2023-го, нині долю цих багатоповерхівок покладають на державу. Якщо спрямують відповідне фінансування, то будівництво успішно завершать. Нині ОВА уклала договори на роботи в межах цього проєкту на понад 73 мільйони гривень. Фактично витратили понад 47 мільйонів гривень.

"Підведено мережі щодо водопостачання, водовідведення. Витрачені вже певні кошти як із місцевого, так і з обласного бюджетів. І проводяться роботи щодо підводу комунікацій, тобто електрики і тепла. Повинна бути своя котельня, яка буде обслуговувати цей житловий масив. Це шість черг

п'ятиповерхових будинків", – повідомив т.в.о начальника Полтавської ОВА Володимир Когут.

А тим часом Полтавська міська рада також на території артскладів готується реалізувати інший проєкт. Це соціальне житло на вулицях Пушкарівська, 28 та Остапа Вишні, 9. Раніше його планували на вулиці Клінкерній, але перед початком будівництва виявили, що місцеві створили там стихійне сміттєзвалище. Передбачено, що це двоповерхові швидкозбірні будинки на 24 квартири. З міського бюджету на це спрямували близько трьох мільйонів гривень.

"Формат будівництва і проєкт були типовими від MoveUkraine. Є певна технологія будівництва, яку вони пропонують. Важливо, що саме будівництво буде відбуватися за кошти донора. Розглядаються різні формати за участі громади. Це, очевидно, підключення будинку, можливо, потім — під'їзна дорога до будинку", – повідомила секретар Полтавської міськради Катерина Ямщикова.

У Полтаві нині є державний та грантовий проєкти будівництва житла для ВПО. Але жоден із них до кінця ще не доведений і чітких перспектив щодо цього немає. А якщо ж із багатоповерхівками не вдасться, то людям пропонуватимуть житло, у якого з тих чи інших причин господаря не залишилося.

"Звісно, у містах більше є інфраструктури щодо цього, але в нас і в селах є певні можливості. Це та ж відумерла спадщина. Ми можемо запропонувати людям, які переселяються, образно кажучи, із сільської місцевості, цю ж сільську місцевість. Трішки відремонтувати той чи інший будинок", – повідомив Володимир Когут.

МІЖНАРОДНІ ТА ВІТЧИЗНЯНІ НЕДЕРЖАВНІ ОРГАНІЗАЦІЇ

17.07.2025

МБФ "Карітас України"

<https://caritas.ua/news/karitas-ukrayiny-navchaye-fahivcziv-karitasu-polshhi-metodologiyi-shlyah-supergeroyiv-dlya-roboty-z-ditmy/>

Карітас України навчає фахівців Карітасу Польщі методології "Шлях супергероїв" для роботи з дітьми

Міжнародний благодійний фонд Карітас України охоче ділиться своїми напрацюваннями з колегами з мережі Карітасу Європи та Карітасу Інтернаціоналіс.

Унікальний досвід у сфері підтримки дітей та розвитку стійких методик психосоціальної допомоги, зокрема має програма "Освіта, формація та захист дітей" Карітасу України. Саме її спеціалісти розробили новітній освітній інструмент психосоціальної підтримки – методологію "Шлях супергероїв".

7-10 липня менеджерки програми Марина Мартиненко та Анна Кілас у Варшаві провели захід для педагогів, психологів і соціальних працівників центрів для мігрантів Карітас Польща щодо використання цієї методології у роботі з дітьми.

Методологія “Шлях супергероїв” – це шість дидактичних стендів, які наочно і доступно навчають дітей, батьків та педагогів піклуватися своє психічне здоров’я у повсякденному житті та кризових ситуаціях, а також бути толерантними і допомагати тим, хто потребує підтримки.

Кожен стенд має свою тему, чек лист дій ведучого з покроковим алгоритмом, дидактичне обладнання, роздатковий матеріал, аудіо- та відеозаписи, які необхідні для виконання завдань.

Теми, які розкриватимуть стенди: “Стрес друг чи ворог”, “Керування емоціями”, “Ненасильницька комунікація”, “Здорові стосунки”, “Вирішення конфліктів” та “Мої ресурси”. Аби діти чи дорослі могли краще опанувати кожену тему, на стендах є QR-коди, які перенаправляють на портал де містяться додаткові матеріали (ігри, комікси, мультики).

“Ми довго шукали інструмент, який би поєднував навчання, гру та розвиток емоційного інтелекту, і дидактичні стенди стали саме таким рішенням, – розповідає авторка ідеї “Шлях супергероя” Марина Мартиненко. – Стенди відповідають усім критеріям сучасного освітнього середовища – багатофункціональні, інформативні, доступні для дітей різного віку, а ще вони надають можливість кожному бути активним учасником процесу. Через гру, дослідження, емоційну залученість та реальні життєві кейси діти вчаться мислити, співпрацювати, приймати рішення та шукати відповіді на важливі для них питання”.

У 2024 році методологія “Шлях супергероїв” стала однією з лауреатів Caritas Europa. Innovation Festival. Її було обрано серед понад 400 найкращих проєктів із 55 країн світу.

Колеги з Польщі, які працюють у центрах підтримки мігрантів Карітасу, отримали від українських експерток рекомендації про те, як працювати з інтерактивним освітнім інструментом “Шлях супергероя”, як ефективно поєднувати ігровий підхід, кейс-методи, вправи та теоретичні психологічні знання. Учасники заходу також брали участь в практичних вправах, розглядали кейси, адаптували завдання до потреб дітей різного віку.

“Завдяки цьому досвіду польські спеціалісти зможуть ефективніше підтримувати дітей, які пережили вимушену міграцію, втрати або емоційне виснаження, – уточнює менеджерка проєкту Анна Кілас. – Ми переконані, що українська методика, що зродилась у відповідь на війну, є зрозумілою, доступною та корисною для міжнародних колег.

Дидактичні стенди – це не лише про роботу з травмою, це і про самовираження. Працюючи з ними діти та дорослі вчаться розуміти себе, знаходити внутрішні ресурси, тренують навички стресостійкості, користуються коупінговими стратегіями. Це інструмент, який працює на

глибшому рівні – допомагає не тільки пізнавати світ, а й краще справлятися із його викликами“.

Після заходу представниця Карітасу Польщі Йоанна Блоняж сердечно подякувала Марині Мартиненко та Анні Кілас. «Я бачу, що ми можемо багато чому навчитися у вас в роботі з дітьми. У мене також вже є кілька ідей для нашої співпраці», – додала вона.

Учасники від Карітасу Польщі отримують набори дидактичних стендів “Шлях супергероя”. Очікується, що кожен організує у своєму осередку Карітасу тематичні заходи. Також для обраних учасників у серпні 2025 року буде проведена поглиблена онлайн сесія для тренерів, які потім проводитимуть заходи для інших спеціалістів у Польщі.

Це вже третя країна, в якій запроцуює методика “Шлях супергероїв”. Після успішного апробування та використання в Україні набори дидактичних стендів вже використовуються у 7 осередках підтримки біженців, які функціонують під проводом Карітасу Румунії. Радіємо, що наші успішні практики масштабуються за межі України та приносять користь дітям, які були вимушені покинути свій дім та знайшли підтримку в соціальних центрах Карітасу Румунії та Карітасу Польщі.

У мережі Карітасу України вже підготовлено 80 фасилітаторів методики “Шлях Супергероя“, які отримали не лише знання, а й комплекти дидактичних стендів разом з інтерактивними роздатковими матеріалами. Ці фасилітатори працюють із 20 дитячими центрами Карітасу і 24 школами, а загалом охоплено 45 територіальних громад по всій Україні. Вони провели інструктаж для понад 1000 вчителів, а послуги психосоціальної підтримки отримали майже 6000 дітей та підлітків.

17.07.2025

МБФ "Карітас України"

<https://caritas.ua/news/yak-karitas-u-pavlogradi-dopomagaye-ukrayinczyam-ryatuvatysya-vid-vijny/>

Як Карітас у Павлограді допомагає українцям рятуватися від війни

Минулого року, під час евакуації з Покровського району Донецької області, виникла ідея створити транзитний пункт для переселенців. Спочатку шелтер відкрили в Межовому на Дніпропетровщині — найближчому великому населеному пункті за межами Донеччини. Проєкт підтримав Карітас України. Після тривалого ремонту об'єкт почав повноцінно працювати наприкінці січня 2024 року як шелтер, склад для гуманітарної допомоги та тимчасове житло для лікарів.

Згодом шелтер перенесли до Павлограду — міста з кращими умовами для логістики.

Тут працюють благодійні організації, місцева влада, а також координується подальша евакуація із зони бойових дій. У Павлограді Карітас

України організував гаряче харчування, видачу гуманітарної допомоги та медичну евакуацію.

Благодійна їдальня: серце транзитного шелтеру

Черговий по кухні о 7:30 відкриває намет їдальні, дезінфікує поверхні та починає готувати сніданок. Їжа зазвичай проста й швидка у приготуванні, адже о 8:30 вже починають приїжджати люди.

«Сьогодні, наприклад, у нас вівсяна каша з сосисками на сніданок, на обід — пшоняний суп, перлова каша з м'ясом та салат, на вечерю — овочеве рагу з м'ясом. А завтра плануємо готувати плов і гречану кашу з тефтелями», — розповідає Олександр, керівник благодійної їдальні в транзитному центрі в Павлограді.

Себе Олександр описує як «шахтаря на пенсії, який вирішив підкорити громадське харчування». Родом він із Мирнограда на Донеччині. Пів життя працював шахтарем, а останні кілька років — керував піцерією в рідному місті, яке зараз перебуває в зоні бойових дій. З осені 2024 року він очолює благодійну їдальню Карітасу.

Їдальня в транзитному центрі працює щодня. Щоденно на кухні чергує команда з 4–5 працівників Карітасу Маріуполь, яка готує їжу для приблизно 100 людей. Під час масової евакуації з Покровська у вересні минулого року кількість евакуйованих сягала 250 осіб. Залежно від меню, за день використовують до 2 літрів олії, 5 кг макаронів і 10 кг картоплі.

«Одного разу привезли чоловіка в обід, а в нас саме був борщ. І над тарілкою в цього кремезного дядька градом полилися сльози. Ми розгубилися, не розуміємо, як поводитися. «Вибачте, — каже, — я гарячої їжі чотири місяці не бачив». Це краще за будь-які подяки показує, що ми робимо важливу справу», — розповідає Олександр.

Здебільшого люди приходять до їдальні на обід та вечерю. Снідають зазвичай ті, хто залишається в шелтері на певний час — щоб владнати питання з втраченими, знищеними або простроченими документами, а також ті, хто поки не має куди їхати й очікує на прихисток.

Олександр згадує самотнього чоловіка на інвалідному візку, якого всі мешканці шелтеру називали дядьком Вовою. Його евакуювали з Костянтинівки з напівзруйнованого гуртожитку, де він жив разом із котами. Коли закінчилась їжа, яку він ділив із тваринами, чоловік зателефонував зооволонтерам і попросив евакуювати хоча б котів, щоб ті не загинули з голоду. Волонтери вивезли до Львова і тварин, і самого дядю Вову. Його також прооперували й пообіцяли, що він зможе ходити. Наразі його коти залишаються з ним у безпечному місці.

Після вечері команда їдальні роз'їжджається по домівках, але завжди залишає черговим по шелтеру порції їжі — на випадок, якщо евакуаційні автівки прийдуть пізно ввечері.

Залишки їжі, які не з'їли люди, дістаються котам Чері й Персику та песикам Джульетті Шаріковні й Лохматому. Усі вони теж переселенці. Їхні

господарі вивезли тварин із зони бойових дій, але не змогли взяти далі з собою — і залишили в шелтері.

Організація евакуації: робота Карітасу в дорозі

«Найперше питання під час евакуації — чи є куди їхати?» — розповідає Олексій, співробітник Карітасу Маріуполь.

У вільний час він працює на евакуаційному автобусі Карітасу й особисто вивозить людей із транзитного центру в Павлограді до безпечних регіонів.

Олексій розповідає, що в населених пунктах на лінії фронту люди часто залишаються через складні життєві обставини: проблеми зі здоров'ям, хворі маломобільні родичі, брак коштів.

«І коли вони чують від тих, хто вже виїхав, про труднощі в приймаючих громадах, погані умови проживання чи нестачу грошей, то лише більше переконуються: “Краще під обстрілами, але у своїй хаті”», — каже Олексій.

Сім'ї з дітьми теж часто вагаються виїжджати, тому працівники Карітасу Маріуполь намагаються евакуювати їх якомога швидше — поки ті не передумали й не залишилися в небезпечній зоні.

«Якось вивозив три родини з Покровського району — мами з дітьми. Їх кілька днів поліція та військові вмовляли виїхати. Вони нарешті погодились, але постійно сумнівались: їхати далі чи повертатися. Їм швидко знайшли житло на заході України. І навіть у шелтері ми не дали зайвого часу на роздуми. Дітей дуже шкода. Вони залежні від батьків, не можуть вирішувати за себе — і часто змушені жити в небезпеці», — додає Олексій.

Кожна така поїздка — це 500–800 кілометрів. Автобус для евакуації Карітас України придбав у межах проєкту Emergency Appeal. Транспорт обладнаний усім необхідним для перевезення маломобільних пасажирів: у салоні можна надійно закріпити інвалідний візок або навіть спеціальне ліжко.

15.07.2025

Благодійний фонд «Стабілізуєшес Сунпорт Сервісез»

<https://sss-ua.org/news/yak-my-pidtrymuvaly-vpo-i-systemu-sotszakhystu-v-chervni-10-dosiahnen/>

Як ми підтримували ВПО і систему соцзахисту в червні: 10 досягнень

Щодня наша команда працює над зміцненням системи соціального захисту в Україні. Ми надаємо юридичну допомогу, підтримуємо Ради ВПО, співпрацюємо з громадами та державними установами, щоб кожна людина, яка постраждала від війни, відчувала підтримку та мала доступ до необхідних соціальних послуг.

Ділимося ключовими досягненнями наших регіональних команд у червні, реалізованими за підтримки Агентства ООН у справах біженців в Україні (УВКБ ООН). Це лише частина нашої щоденної праці, спрямованої на допомогу людям по всій країні.

1. Вінниччина: провели адвокаційну зустріч у Гайсинському районі за участі представниць і представників Вінницької ОВА, територіальної громади та Рад ВПО. Окреслено важливі питання щодо забезпечення житлом ВПО. За результатами зустрічі голови громад отримують рекомендації для покращення ситуації з проживанням переселенців.

2. Волинська область: надали консультацію бабусі, яка опікується онуками з ТОТ без батьків, щодо їхнього правового статусу, оформлення опіки та соцдопомоги, посприяли встановленню контакту з соцслужбами.

3. Дніпропетровщина: провели завершальний онлайн захід для надавачів соціальних послуг після тренінгів з використання інструменту «Кейс-менеджмент» у системі ЄІССС та на вебпорталі Мінсоцполітики. У форматі «питання – відповідь» 136 учасниць і учасників обговорили практичні аспекти впровадження та підвищення ефективності соціальних послуг.

4. Житомирщина: провели тренінг для надавачів соціальних послуг на тему «Надання соціальних послуг для ВПО за принципом “гроші ходять за людиною”». У заході взяли участь представниці та представники 23 територіальних громад, що сприятиме більш ефективному наданню послуг ВПО.

5. Закарпаття: взяли участь у панельній дискусії регіонального форуму з прав людини Human Capital Dimension, де представили діяльність Рад ВПО. Результатом стала низка нових партнерств: на регіональному рівні — заплановані виїзні консультації для ВПО у віддалених громадах, на всеукраїнському — адвокації прав ВПО та житлових політик.

6. Запоріжжя: допомогли внутрішньо переміщеній людині відновити втрачений паспорт без жодних документів завдяки детальному супроводу процедури ідентифікації. Надали менторську підтримку засідань Рад ВПО у кількох територіальних громадах і провели тренінг для Новоолександрівської громади щодо розробки місцевих цільових програм.

7. Київщина: провели дводенну стратегічну сесію для Ради ВПО Макарівської громади, допомогли сформуванню стратегічний та операційний плани роботи на 2 роки. Надали повну юридичну підтримку внутрішньо переміщеній людині для відновлення виплат на проживання. Виплати було поновлено.

8. Миколаївщина: провели навчальний семінар для голів громад області, присвячений розвитку системи соціального захисту. Учасниці й учасники обговорили законодавчі новації, успішні кейси, міжмуніципальне партнерство та шляхи створення власних комунальних установ. Захід став важливою платформою для обміну досвідом та пошуку рішень для покращення соціальних послуг на місцях.

9. Сумщина: надали супровід евакуйованій вагітній жінці — допомогли оформити довідки ВПО для неї, її сина та новонародженої дитини, а також проконсультували щодо подання заяви на соціальні виплати. Налагодили співпрацю з Save the Children і NRC у Шостці щодо підтримки ВПО та отримання ними тимчасового житла.

10. Херсонщина: надали правову підтримку жінці ВПО, якій після працевлаштування було припинено виплату допомоги на проживання, попри інвалідність та низький дохід. Завдяки наданій правовій консультації жінці було поновлено виплати, що стало важливою підтримкою в умовах її вразливого стану.

Ці ініціативи реалізуємо завдяки проєкту «Підтримка спроможності державних установ та місцевих громад у зміцненні системи соціального захисту в Україні», що втілюється за підтримки Агентства ООН у справах біженців в Україні (УВКБ ООН).

18.07.2025

Благодійний фонд «Стабілізуєшес Сунпорт Сервісез»

<https://sss-ua.org/news/rozpochynaemo-novyy-proiekt-v-sumskiy-ta-chernihivskiy-oblastiakh/>

Розпочинаємо новий проєкт в Сумській та Чернігівській областях

Наш фонд розпочинає новий проєкт «Розширення доступу постраждалого населення до юридичної допомоги та інформації про основні права у Сумській та Чернігівській областях», що реалізується за підтримки Норвезької ради у справах біженців в Україні та Норвегії.

Основні напрямки роботи:

- Допоможемо з легкими ремонтами осель в Охтирській громаді. Підтримка включатиме заміну вікон та дверей, ремонт даху та інші роботи з підготовки осель найбільш вразливих домогосподарств до зимового періоду.
- Наші юристи безоплатно консультуватимуть з питань житла, землі та майна. Допомога включатиме підготовку документів, супровід у питаннях отримання компенсацій за пошкоджене чи зруйноване житло, відновлення документів на право власності та вирішення спадкових справ. Консультації будуть надаватись як дистанційно, так і під час прийому громадян у віддалених громадах.
- Проведемо серію інформаційних сесій для постраждалого населення. Зустрічі відбуватимуться в онлайн та офлайн форматах.
- Розробимо та поширимо інформаційні матеріали з питань пов'язаних із правами на житло, землю, майно тощо. Матеріали отримають мешканці громад, де немає стабільного інтернет-зв'язку.
- Організуємо тренінги для Рад ВПО, правозахисників та представників громад. Навчання буде зосереджене на розвитку навичок локальної адвокації та посиленні спроможності громад ефективно захищати права ВПО.

Ця діяльність стала можливою в межах проєкту «Розширення доступу постраждалого населення до юридичної допомоги та інформації про основні права у Сумській та Чернігівській областях», який реалізує БФ «Стабілізуєшес

Суппорт Сервісез» разом з Норвезькою радою у справах біженців (NRC) в Україні за підтримки Норвегії.

14.07.2025

Благодійний фонд «Схід SOS»

<https://east-sos.org/publications/stan-i-problemy-zakladiv-staczionarnogo-doglyadu-dlya-lyudej-starshogo-viku-ta-lyudej-z-invalidnistyu-v-umovah-vijny-v-ukrayini/>

Стан і проблеми закладів стаціонарного догляду для людей старшого віку та людей з інвалідністю в умовах війни в Україні

В умовах повномасштабної війни, коли щодня точиться боротьба за життя, не можна забувати про тих, хто найбільше потребує захисту та турботи – людей старшого віку та осіб з інвалідністю. Часто вони, втративши все, опиняються в закладах стаціонарного догляду. Однак чи справляються ці заклади з надмірним навантаженням та новими викликами війни?

У другій половині травня 2025 року Благодійний фонд «Схід SOS» здійснив міжнародну моніторингову місію до стаціонарних закладів для людей старшого віку та осіб з інвалідністю в Черкаській, Кіровоградській, Вінницькій, Тернопільській, Івано-Франківській та Львівській областях. Мета – вивчення стану та проблем, із якими стикаються ці установи в умовах війни.

За результатами проведеного моніторингу ми підготували звіт, що висвітлює ключові виклики:

- переповненість закладів та гостра нестача місць для розміщення евакуйованих;
- недостатнє фінансування, що унеможливує покриття базових потреб підопічних;
- брак безбар'єрної інфраструктури та обмежений доступ до послуг;
- значний кадровий дефіцит та високе навантаження на молодший медичний персонал;
- обмежена ефективність урядової постанови КМУ № 888, яка не відповідає реаліям більшості закладів.

У звіті ми не лише констатуємо проблеми, а й пропонуємо конкретні рекомендації Уряду України та міжнародним донорам для стабілізації ситуації та забезпечення гідних умов життя для найуразливіших верств населення.

Моніторингову місію здійснено в межах проекту «Підтримка постраждалих унаслідок війни вразливих груп населення та жителів віддалених територій України» за фінансової підтримки Європейського Союзу. Зміст цього документа є виключно відповідальністю БФ «Схід SOS» і не обов'язково відображає погляди Європейського Союзу.

17.07.2025

Благодійний фонд «Схід SOS»

<https://east-sos.org/publications/dyskusijna-panel-soczialni-poslugy-postrazhdalym-do-pid-chas-i-pislya-evakuacziyi-osnovni-tezy/>

Дискусійна панель «Соціальні послуги постраждалим до, під час і після евакуації?»: основні тези

16 травня 2025 року Благодійний фонд «Схід SOS» провів форум «Повний цикл евакуації: невидимі люди прифронту», присвячений питанням допомоги представникам маломобільних груп населення, зокрема людям з інвалідністю та старшого віку.

Учасники та учасниці обговорили, яку допомогу надають соціальні працівники постраждалим до, під час і після евакуації. До панелі долучилися незалежна експертка із соціальних послуг Уляна Токарева, регіональна менеджерка проекту БФ «Рокада» в Тернопільській області Віталія Федосеєнко та директорка ГО «Донбас СОС» Віолета Артемчук. Модерувала розмову незалежна експертка з питань ВПО Марія Красненко.

Основні тези дискусії

1. Психологічні бар'єри евакуації.

Віолета Артемчук розповіла про досвід роботи гарячої лінії ГО «Донбас СОС» та про те, чому мешканцям прифронту так важко наважитися на евакуацію. Люди часто не наважуються на евакуацію, оскільки хвилюються, що не «впишуться» в нові громади, не знають, у яких умовах житимуть і на яку допомогу зможуть розраховувати. Також є проблема поділу на «своїх» і «чужих». Дехто не вірить, що в іншому місці буде людяне ставлення та індивідуальний супровід. Багатьох лякає невизначеність – люди не знають, що на них чекає далі. Саме тому важливо, щоб у тих, хто потребує евакуації, був доступ до достовірної та регулярно оновлюваної інформації – зокрема через гарячі лінії та інші канали комунікації.

Спікерка навела приклади аргументів, які чують оператори та операторки: «Подруга в Івано-Франківську каже, що там щодня ходять до церкви. А я до цього не привчена» або «Тут мені кожного місяця в сільраді видають пакунок гуманітарної допомоги. Я знаю, що ніде такого вже немає. Тому я залишаюся, бо тут дають. В евакуації я не проживу».

«Люди також не наважуються на евакуацію через страх, що їх не приймуть із домашніми тваринами. Важливо інформувати: хоча деякі геріатричні центри мають обмеження, багато громад і громадських організацій готові допомагати», – наголосила директорка ГО «Донбас СОС» Віолета Артемчук.

2. Ми повинні відштовхуватися від того, що людям справді потрібно.

Незалежна експертка із соціальних послуг Уляна Токарева зазначила, що 95% людей не можуть сказати, якої саме соціальної послуги вони

потребують, але вони можуть поділитися, що їм болить і яку проблему їм важко вирішити самотійно.

3. Важливість індивідуального підходу.

Необхідно створити евакуаційні групи, які будуть не лише надавати соціальні послуги, а й координувати інші види допомоги, як-от житло, медичні огляди, правова та гуманітарна підтримка.

Потрібна координація, щоб підготувати громаду до евакуації, зокрема й місцеві ЦНАПи, лікарні та реабілітаційні центри.

Дуже бракує ланки координації допомоги людям, які евакуюються. Потрібно розуміти, які саме люди виїжджають із небезпечних територій, які в них потреби, як їх зустрічати та супроводжувати. Це важливий процес: до, під час та після евакуації. Після першого етапу має бути процес адаптації, а вже третій етап – орієнтований на соціальну інтеграцію, щоб людина могла довгостроково планувати своє життя.

4. Роль міжсекторальної взаємодії.

Надважливо, щоб запрацювали координаційні механізми між секторами, орієнтовані на підтримку евакуйованих. Координація між громадським сектором, міжнародними організаціями та державними органами має базуватися на обміні досвідом і спільній роботі, адже багато дій дублюються, кілька команд ходять по колу, а люди допомогу так і не отримують.

5. Потрібна гнучкість у наданні послуг евакуйованим.

Через екстреність евакуаційних процесів та велику кількість евакуйованих втрачається важлива індивідуальна інформація: про потреби, життєві обставини, проблеми людини. У таких випадках і підхід, і побудова процесу мають відрізнятися. Ми повинні пам'ятати, що кожна евакуація унікальна, і кожна людина в ній має особисту історію.

«Після розміщення евакуйованих починається процес індивідуального супроводу. Багато людей закриваються в собі, бо втомлені, виснажені або просто налякані. У цей момент важлива психологічна підтримка – достатньо просто поговорити, побути поруч, узяти за руку. І люди теплішають та відкриваються», – зазначила регіональна менеджерка проєкту БФ «Рокада» в Тернопільській області Віталія Федосеєнко.

Для представників маломобільних груп населення, особливо людей старшого віку, потрібна окрема стратегія. Програми підтримки для них не можна робити універсальними – вони мають бути індивідуальними. Є ті, хто може працювати і після 60 років і ті, що потребують постійного догляду.

Далі вже треба допомагати з вирішенням конкретних життєвих питань – від відновлення документів до пошуку близьких та родичів. Завдання допомогти людині вирішити проблеми тут і зараз, щоб вона змогла піднятися на новий рівень спроможності та самотійно керувати своїм життям.

6. Ресурсів в областях стає менше, вони виснажуються.

Складно з розміщенням людей, які потребують безбар'єрного середовища та цілодобового догляду. Закладів не стає більше, а люди

прибувають. Наразі невелика кількість закладів може бути транзитним місцем прийому евакуйованих представників маломобільних груп населення.

Буває так, що в самій громаді все налагоджено, а на рівні місць тимчасового проживання узгодженості немає – особливо щодо людей, які не мають родичів і не можуть про себе подбати. Вони залишаються поза увагою.

«Через уже налагоджену комунікацію з представниками громад нам вдалося внести зміни до Положення про надання соціальних послуг, зокрема щодо регулярних візитів соціальних працівників до МТП. Це важливо, оскільки адміністрація МТП часто призначається на волонтерських засадах – люди, які мають свої основні посадові обов’язки, просто як волонтери виконують цю адміністративну роботу. Їм дійсно складно – і вони потребують системної підтримки. Такі зміни до Положення дадуть можливість охопити більше людей та отримати ті послуги, які дійсно надаються в громаді», – зазначила Віталія Федосеєнко.

Україна – велика держава, і налагодити ефективну роботу в понад тисячі громадах – справжній виклик. Ключове завдання – щоб кожен голова громади усвідомлював свою відповідальність і був здатен організувати злагоджену координацію на місцевому рівні. Громадські організації можуть підставити плече, підтримуючи та посилюючи процеси надання соціальних послуг, проте вони не здатні повністю замінити функції, покладені на державні інституції. Надзвичайно важливо, щоб державні органи на місцях якісно виконували свої обов’язки у сфері соціального захисту та підтримки населення, а громадський сектор залишався надійним партнером, що доповнює та підсилює їхню роботу.

Інформація про умови розміщення та наявні види допомоги в приймаючих громадах має доноситися до евакуйованих максимально реалістично, щоб їхні очікування не були завищеними.

Форум організовано в межах проєкту «Підтримка постраждалих унаслідок війни вразливих груп населення та жителів віддалених територій України» за фінансової підтримки Європейського Союзу.